

Stichting Pensioenfonds
voor de
Nederlandse Groothandel

Stichting Pensioenfonds voor de Nederlandse Groothandel
Bezuidenhoutseweg 12, 2594 AV Den Haag
Postbus 93002, 2509 AA Den Haag
Telefoon: 070 - 3490746
e-mail: info@spng.nl

Ingeschreven in het Handelsregister van de
Kamer van Koophandel onder nummer 41151337

Verslag over het boekjaar
1-1-2018 t/m 31-12-2018

Inhoud

	Pagina
Voorwoord	5
Meerjarenoverzicht	7
Verslag van het bestuur	
Het pensioenfonds	9
Financiële positie van SPNG	12
Pensioenregeling	16
Communicatie	19
Beleggingen	21
Actuariële analyse resultaat	29
Uitvoeringskosten	32
Governance	33
Uitbestedingsbeleid	37
Risicomanagement	38
Vooruitblik 2019	41
Verslag Raad van toezicht	
Opmerkingen van het bestuur	43
Verslag verantwoordingsorgaan	
Verslag van het verantwoordingsorgaan	
jaarslag SPNG 2018	45
Reactie van bestuur	48

Jaarrekening

Balans per 31 december	50
Staat van baten en lasten	52
Kasstroomoverzicht	54
Toelichting grondslagen	55
Toelichting op de balans per 31 december	60
Gebeurtenissen na balansdatum	66
Toelichting op de staat van baten en lasten	67
Bestemming saldo van baten en lasten	71
Actuariële analyse van het saldo	72
Risicoparaagraaf	73

Overige gegevens

Statutaire regeling resultaatbepaling	81
Actuariële verklaring	82
Controleverklaring van de onafhankelijke accountant	84

Organisatie pensioenfonds

Bestuur	95
Raad van toezicht	97
Verantwoordingsorgaan	97
Betrokken externe partijen	98
Nevenfuncties beleidsbepalers SPNG	99

Voorwoord

Voor u ligt het verslag over het boekjaar 2018 (hierna: het verslagjaar) van het bestuur van Stichting Pensioenfonds voor de Nederlandse Groothandel (SPNG). In dit verslag blikken we terug op 2018 en vooruit op de komende jaren. De wereld om ons heen is voortdurend in beweging en de pensioenwereld – en daarmee ook SPNG – wordt doorlopend geconfronteerd met grote veranderingen.

De belangrijkste zaken waar SPNG gedurende 2018 mee te maken had, waren de financiële positie van SPNG met daarbij de scheiding tussen het verzekerd deel en eigen beheer, de missie, visie en strategie in samenhang met mogelijke toekomstscenario's van SPNG, de werkrelatie tussen bestuur en raad van toezicht, het aanscherpen van de risicomanagementprocessen, het voldoen aan de wettelijke bepalingen omtrent AVG en IORP II en het werven van nieuwe leden in de fondsorganen. Meer hierover leest u verderop in dit verslag.

De dekkingsgraad van SPNG als geheel daalde in 2018 van 104,8% naar 103,5%. Conform wetgeving is dit de dekkingsgraad die SPNG aan De Nederlandsche Bank (DNB) rapporteert. Naast de dekkingsgraad voor SPNG als geheel wordt onderscheid gemaakt naar een dekkingsgraad voor het verzekerd deel en eigen beheer. De dekkingsgraad van het verzekerd deel daalde van 106,5% naar 105,8%. De dekkingsgraad eigen beheer daalde in het verslagjaar van 93,4% naar 90,6%.

De beleggingsopbrengsten van SPNG als geheel over 2018 bedragen -1,4% (2017: 3,2%). In het verzekerd deel bedroeg het beleggingsresultaat bij het Nationale-Nederlanden depot -1,7% (2017: 2,7%) en bij de Aegon-depots -1,3% (2017: 4,8%). Gezien de beleggingsopbrengsten is over 2018 (in tegenstelling tot 2017) geen overrente gerealiseerd. Het technisch resultaat, de beheerskosten en het rendement op de algemene reserve bedroegen in totaal € 723 duizend negatief. Het negatieve resultaat is onttrokken aan de algemene reserve.

In eigen beheer bedroeg het beleggingsresultaat -0,7% (2017: 1,7%). Het behaalde rendement was onvoldoende om de benodigde interesttoevoeging voor de voorziening pensioenverplichtingen te compenseren. Vandaar dat de dekkingsgraad eigen beheer gedurende 2018 per saldo is gedaald. In het vervolg van dit verslag wordt nader ingegaan op de financiële positie van SPNG, de beleggingen en de actuariële analyse van het resultaat.

In het verzekerd deel is over 2017 wel een positief resultaat behaald. Op basis hiervan heeft het bestuur in 2018 besloten om de pensioenen in het verzekerd deel per 1 januari 2019 te verhogen met 0,46%. De pensioenen in eigen beheer zijn niet verhoogd. Toeslagverlening bij SPNG is voorwaardelijk en wordt alleen toegekend als de financiële positie van SPNG dat toelaat.

Gedurende 2018 is de samenstelling van de fondsorganen sterk gewijzigd. De heer Schellekens (bestuur) en de heren Smaal en Dudok (beiden verantwoordingsorgaan) hebben hun lidmaatschap aan het einde van het jaar neergelegd. Het bestuur dankt hen voor hun jarenlange inzet voor SPNG en betreurt hun vertrek. In het bestuur zijn in 2018 twee nieuwe bestuursleden benoemd: de heren Van Diepen en Lahiri en zijn twee kandidaat-bestuursleden benoemd: de heren Marchée en Moerkerken. In het verantwoordingsorgaan zijn mevrouw Pieters en de heer Kil benoemd als nieuwe leden. De raad van toezicht is in 2018 van samenstelling gewijzigd. De heren Raaijmakers, Groenewoud en Koomans hebben hun functie neergelegd. Het bestuur dankt hen voor hun inzet voor SPNG en wenst hen alle succes in de toekomst. Per 1 december 2018 zijn mevrouw Meijer, en de heren Westhoff en Van Amerongen benoemd als lid van de raad van toezicht.

Begin april 2019 ontving het bestuur het bericht dat de heer Westhoff plotseling is overleden. Hoewel Rick Westhoff nog niet zo lang aan SPNG verbonden was, voelde zijn aanwezigheid al zeer vertrouwd. Rustig, vriendelijk, deskundig. Zo kwam hij over. We missen in hem een gewaardeerd lid van de raad van toezicht. Onze gedachten gaan uit naar zijn vrouw en dochters, die zonder man en vader verder zullen moeten.

Als bestuur zetten wij ons in voor alle bij SPNG betrokken partijen: of u nu (ex-) werknemer, werkgever of pensioengerechtigde bent. Met u hebben wij hetzelfde belang: een stabiel en financieel gezond pensioenfonds.

Meerjarenoverzicht

	2018	2017	2016	2015	2014
Aantallen					
Actieve deelnemers ¹⁾	5.462	5.634	5.449	5.326	5.335
Gewezen deelnemers	20.958	20.371	20.244	20.184	20.354
Pensioengerechtigden	6.011	5.736	5.518	5.267	5.013
Totaal	32.431	31.741	31.211	30.777	30.702
Aangesloten werkgevers	340	345	357	353	339
Financiële gegevens (in duizenden euro)					
Beleggingen					
Belegd vermogen verzekerd deel ²⁾	591.484	621.557	627.011	608.243	637.688
Belegd vermogen eigen beheer ³⁾	141.236	123.135	97.637	74.700	48.697
Totaal beleggingen	732.720	744.692	724.648	682.943	686.385
Beleggingsresultaat	-1,4%	3,2%	5,9%	1,6%	12,9%
Reserves					
Minimale reserves Garantiecontract	11.096	9.764	9.749	8.970	8.645
Reserve Garantiecontract	42.427	50.839	46.172	44.209	50.360
Reserve Eigen beheer	-15.597	-8.971	-11.428	-5.678	3.822
Totaal reserves	37.926	51.632	44.493	47.501	62.827

1) Onder de actieve deelnemers zijn ook de deelnemers met (gedeeltelijke) premievrijstelling in verband met arbeidsongeschiktheid opgenomen.

2) Dit betreft het belegd vermogen garantiecontracten op marktwaarde. Dit vermogen is niet in de balans zichtbaar. Daar is conform wetgeving bij de activa de post Verzekerd deel technische voorzieningen van € 917.624 opgenomen. Het verschil in waardering is voor rekening en risico van de verzekeraars NN en Aegon.

3) Het belegd vermogen voor risico pensioenfonds is niet volledig. Alle externe geldstromen (o.a. uitkeringen, kosten en waardeoverdrachten) vinden plaats vanuit eigen beheer. Omdat per jaareinde nog niet alle geldstromen zijn verrekend, heeft het belegd vermogen eigen beheer nog een vordering op het belegd vermogen garantiecontracten. Deze vordering is in de balans niet zichtbaar.

	2018	2017	2016	2015	2014
Technische voorzieningen ¹⁾					
Herverzekeringsdeel technische voorzieningen	917.624	924.632	962.032	887.378	855.267
Voorziening pensioenverplichtingen voor risico pensioenfondsen	165.601	136.291	116.075	80.731	47.168
Additionele kostenvoorziening Verzekerd deel	12.999	12.945	12.879	9.645	9.250
Totaal technische voorzieningen	1.096.224	1.073.868	1.090.986	977.754	911.685
Premiebijdragen van werkgevers en werknemers	22.904	23.650	22.592	18.952	17.898
Pensioenuitkeringen	22.717	21.727	20.628	19.862	18.678
Pensioenuitvoerings- en administratiekosten	1.959	1.671	1.750	1.721	1.460
Toeslagen ²⁾					
<i>Herverzekerd</i>					
Toeslag actieven: onvoorwaardelijk per 1 januari	n.v.t.	n.v.t.	n.v.t.	n.v.t.	n.v.t.
Toeslag actieven: voorwaardelijk per 1 januari	n.v.t.	n.v.t.	n.v.t.	n.v.t.	n.v.t.
Toeslag inactieven per 1 januari ⁶⁾	0,46%	0,00%	0,00%	0,89%	1,00%
<i>Eigen beheer</i>					
Toeslag actieven: onvoorwaardelijk per 1 januari ⁶⁾	1,36%	1,38%	1,42%	0,68%	1,07%
Toeslag actieven: voorwaardelijk per 1 januari	0,00%	0,00%	0,00%	0,00%	0,00%
Toeslag inactieven per 1 januari	0,00%	0,00%	0,00%	0,00%	0,00%
Z-score (1-jarig) ³⁾	0,51	1,17	0,40	0,40	0,99
Performancetoets	1,55	1,94	2,14	2,07	2,53
Dekkingsgraad					
Dekkingsgraad totaal fonds ⁴⁾	103,5%	104,8%	104,1%	104,9%	106,9%
Beleidsdekkingsgraad	104,7%	104,6%	103,9%	105,1%	
Vereiste Dekkingsgraad	103,2%	102,8%	102,5%	102,3%	101,7%
Dekkingsgraad Eigen beheer ⁵⁾	90,6%	93,4%	90,2%	93,0%	108,1%
Dekkingsgraad herverzekerd	105,8%	106,5%	105,7%	105,9%	113,9%

1) Gewaardeerd tegen de DNB-rentecurve.

2) De onvoorwaardelijke toeslag is alleen van toepassing op de deelnemers waarvan de werkgever voor deze toeslag heeft gekozen. Op het UPO van de deelnemer is vermeld of de onvoorwaardelijke toeslag van toepassing is. De onvoorwaardelijke toeslag wordt gefinancierd met een premie die bij de werkgever in rekening wordt gebracht. De onvoorwaardelijke toeslag actieven is, indien en voor zover van toepassing, inclusief de voorwaardelijke toeslag van dat jaar. De onvoorwaardelijke toeslag is ook van toepassing op de eventuele opgebouwde verzekerde pensioenaanspraken van de deelnemer.

3) Verplichtgestelde bedrijfstakpensioenfondsen dienen een Z-score vast te stellen.

4) De dekkingsgraad is als volgt berekend: $(\text{Totale reserves} - \text{Bestemmingsreserve} + \text{Totaal technische voorzieningen}) / \text{Totaal technische voorzieningen en overige voorzieningen} * 100\%$.

5) De dekkingsgraad is als volgt berekend: $(\text{Reserve Eigen beheer} + \text{Voorziening pensioenverplichtingen Eigen beheer}) / \text{Voorziening pensioenverplichtingen Eigen beheer} * 100\%$.

6) Dit is de toeslag per 1 januari volgend op het genoemde boekjaar. De toeslag is verwerkt in de voorziening van het genoemde boekjaar.

Verslag van het bestuur

(bedragen in duizenden)

Het pensioenfonds

Statutaire doelstelling

SPNG heeft ten doel, overeenkomstig de bepalingen van haar statuten en fondsreglementen, pensioenaanspraken te verlenen aan de (gewezen) deelnemers en hun (eventuele) nabestaanden. Deelnemers zijn de werknemers die op basis van een arbeidsovereenkomst in dienst zijn van een bij SPNG aangesloten werkgever en voldoen aan de criteria voor opneming in de pensioenregeling. SPNG richt zich op:

- de bedrijfstak Groothandel waarin ondernemingen als hoofdactiviteit voor eigen rekening en risico goederen verhandelen die buiten de onderneming zijn vervaardigd, en die aan bedrijfsmatige afnemers worden afgeleverd;
- de bedrijfstak Herwinning Grondstoffen (Hegro) waarin ondernemingen zich gedeeltelijk of uitsluitend bezighouden met de inzameling en/of bewerking/sortering/vernietiging en/of handel in stoffen, die bestemd zijn om als product of materiaal te worden hergebruikt.

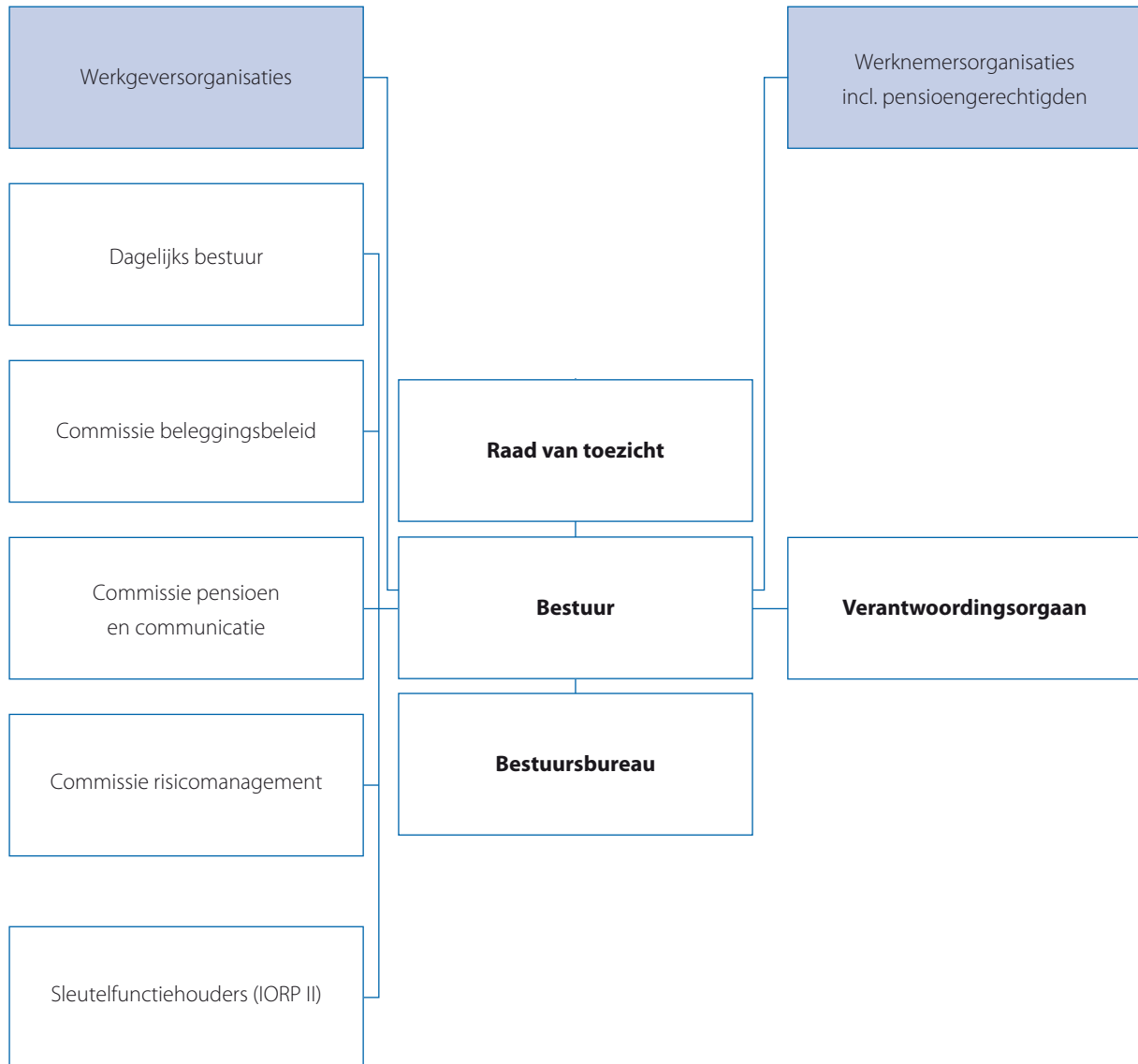
Het bestuur heeft de doelstellingen en beleidsuitgangspunten, zoals bedoeld in artikel 102a van de Pensioenwet vastgesteld en vastgelegd in de actuariële en bedrijfstechnische nota (Abtn). Bij de toetsing van de opdrachtaanvaarding voor de uitvoering van de pensioenregeling zijn deze door het bestuur als uitgangspunt genomen.

Verplichtstelling

SPNG is een gedeeltelijk verplichtgesteld bedrijfstakpensioenfonds. De verplichtstelling geldt voor de bedrijfstak Herwinning Grondstoffen. Die status ligt vast in de beschikking, nr.6737 d.d. 29 april 2010 (Staatscourant), afgegeven door de Minister van Sociale Zaken en Werkgelegenheid en is voor het laatst gewijzigd bij beschikking Staatscourant (10 juli 2015, nummer 19819).

Werkgevers die onder de verplichtstelling vallen, moeten zich aanmelden bij SPNG. Daarnaast heeft SPNG de plicht naar de aangesloten deelnemers, werkgevers en andere belanghebbenden om de verplichtstelling te handhaven. SPNG voert daarom een actief handhavingsbeleid.

Organogram

Contactgegevens SPNG

Bestuursbureau

Bezoekadres: Bezuidenhoutseweg 12, 2594 AV Den Haag

Postadres: Postbus 93002, 2509 AA Den Haag

Telefoon: 070 – 349 0746

Email: info@spng.nl

Missie, strategie en doelstelling

Missie en strategie

- SPNG heeft als missie de in Nederland actieve groothandelsbedrijven van een goed pensioen tegen lage (uitvoerings-) kosten te voorzien en is gebaseerd op collectiviteit en solidariteit. Daarbij staat SPNG voor vrijwilligheid, diversiteit in pensioen en eerlijke, transparante communicatie naar belanghebbenden.
- SPNG staat open voor samenwerking met pensioenfonds en ondernemingen in de groothandel om samenwerkingsvoordelen te realiseren.

Doelstelling en te bereiken voordeel

SPNG, haar adviseurs, haar toezichthouders en haar (toekomstige) partners brengen deelnemers en aangesloten ondernemingen op langere termijn meer pensioen per deelnemer tegen lagere (uitvoerings-) kosten dan elke partij afzonderlijk zou kunnen, gegeven een bepaald gewenst niveau van dienstverlening en de gekozen risicohouding.

Met het administratieplatform dat gebouwd is naar aanleiding van de overgang naar eigen beheer per 1 januari 2013 kan deze strategie goed uitgevoerd worden. Verder sluit een en ander aan op ontwikkelingen in de omgeving (zoals stijgende kosten, toenemende regeldruk en druk op de governance) die pensioenfonds aanmoedigen om samenwerking met elkaar vorm te geven.

Beleidsuitgangspunten

De voornaamste beleidsuitgangspunten van het pensioenfonds zijn:

- Het verzekerd deel en eigen beheer delen niet in elkaars opwaartse en neerwaartse risico's. Om dit te bewerkstelligen wordt de administratie van beide delen op een logische en consistente wijze van elkaar gescheiden;
- Het bestuur van SPNG stelt de financiële opzet van het fonds vast waaronder het beleggingsbeleid, het premiebeleid, het toeslagbeleid en het beleid inzake het verlagen van pensioenen. Het bestuur stelt ook de standaard keuze vast van de parameters in de pensioenregeling van zowel het vrijwillige deel als het verplichtgestelde deel van SPNG. De rol van de sociale partners bij het verplichtgestelde deel van SPNG wordt door het bestuur vervuld;
- De vrijwillig aangesloten ondernemingen hebben de bevoegdheid, gegeven de door het bestuur vastgestelde financiële opzet en de standaard invulling van de pensioenregeling, jaarlijks de hoogte van de parameters aan te passen (binnen kaders) om zodoende de kwaliteit van de pensioenregeling en de hoogte van de kosten te kunnen sturen. Verplicht aangesloten ondernemingen hebben deze bevoegdheid overigens ook voor het niet verplichte deel;
- Mede gezien het feit dat SPNG deels een vrijwillig fonds is, zorgt het bestuur ervoor dat de solidariteitsoverdracht tussen de reeds opgebouwde pensioenaanspraken en -rechten beperkt is ten opzichte van de (via de jaarpremie) nieuw in te kopen pensioenaanspraken.

Strategierealisatie

Anders dan bij veel andere bedrijfstakpensioenfonds is ongeveer de helft van de werkgevers bij SPNG vrijwillig aangesloten. Dit betekent dat de pensioenregeling die SPNG aanbiedt attractief moet zijn in prijs/kwaliteit en dienstverlening. Om die reden biedt SPNG keuzemogelijkheden aan in de regeling, waaronder vanaf 2017 de "CDC-keuzevariant".

Aan het eind van 2018 liep van 22 vrijwillig aangesloten werkgevers de uitvoeringsovereenkomst af. Drie werkgevers hebben de vrijwillige aansluiting beëindigd, omdat zij door wijzigingen in de werkzaamheden onder de werkingsfeer van andere verplichtgestelde bedrijfstakpensioenfonds vallen. De overige werkgevers hebben de aansluiting bij SPNG verlengd.

Het bestuur is verheugd te constateren dat de vrijwillig aangesloten werkgevers bij SPNG zijn gebleven. De beheersingsmaatregelen lijken daarmee redelijk te hebben gewerkt. Om aantrekkelijk te blijven zoekt SPNG samenwerking en/of fusie met andere

pensioenfondsen om het draagvlak te vergroten en onderzoekt het de mogelijkheden om een DC-regeling aan te bieden. Dit is in lijn met de discussie die SPNG de afgelopen periode gevoerd heeft over de missie en strategie en scenario's ten aanzien van de toekomst.

Eind 2018 waren in totaal 340 werkgevers aangesloten (2017: 345).

Het aantal vrijwillig aangesloten werkgevers is gedurende 2018 gedaald van 176 naar 162. Gedurende het verslagjaar hebben negen ondernemingen zich vrijwillig aangesloten en is de aansluiting van 23 ondernemingen (waarvan 20 per 1 januari en drie per 31 december 2018) bij SPNG beëindigd door beëindiging van het contract, overname van de onderneming, geen personeel, of faillissement.

Het aantal verplicht aangesloten ondernemingen is gedurende 2018 gestegen van 169 naar 178. Er zijn 14 ondernemingen nieuw aangesloten, drie aansluitingen zijn beëindigd vanwege de verkoop van de onderneming, andere activiteiten of faillissement. Twee ondernemingen hebben verklaard geen personeel meer in dienst te hebben.

Financiële positie van SPNG

(Beleids)dekkingsgraad

Tot en met 2012 was SPNG volledig verzekerd. Vanaf 1 januari 2013 is SPNG voor wat betreft de nieuwe pensioenopbouw overgegaan naar eigen beheer. Er vindt geen vermogensoverdracht plaats tussen het verzekerd deel en eigen beheer. Dit betekent dat de algemene reserve (eigen vermogen) van SPNG vanaf 2013 bestaat uit twee gescheiden onderdelen: een algemene reserve verzekerd deel en een algemene reserve eigen beheer. Ook de beleggingen en de voorzieningen worden strikt gescheiden geadmistreerd. Het gevolg hiervan is dat vanaf 2013 naast een dekkingsgraad voor SPNG als geheel ook gerekend wordt met een dekkingsgraad verzekerd deel en een dekkingsgraad eigen beheer. SPNG rapporteert over de integrale dekkingsgraad aan De Nederlandsche Bank.

Sinds de invoering van het nieuw Financieel Toetsingskader (nFTK) is de beleidsdekkingsgraad leidend voor alle beleidsmaatregelen. De beleidsdekkingsgraad is het gemiddelde van de feitelijke dekkingsgraad van de afgelopen 12 maanden en is daarmee minder afhankelijk van dagkoersen. Alle beleidsmaatregelen moeten gebaseerd zijn op deze beleidsdekkingsgraad. De beleidsdekkingsgraad van SPNG als geheel bedroeg ultimo 2018 104,7% (ultimo 2017 was dit 104,6%).

In onderstaande opsomming zijn de verschillende dekkingsgraden van SPNG weergegeven.

	Eigen vermogen	Technische voorziening	Dekkings- graad	Minimaal vereiste dekkings- graad	Vereiste dekkings- graad
Eigen beheer	-15.597	165.601	90,6%	104,6%	114,8%
Kostenvoorziening verzekerd deel	520	12.999	104,0%	104,0%	114,8%
Verzekerd deel	53.003	917.624	105,8%	101,0%	101,0%
Totaal / Gemiddeld	37.926	1.096.224	103,5%	101,6%	103,2%

Bij de waardering van de technische voorzieningen is uitgegaan van de door De Nederlandsche Bank (DNB) gepubliceerde renteterminstructuur inclusief Ultimate Forward Rate (UFR). In samenhang met de duur van de verwachte uitkeringsstroom bij SPNG kwam de gemiddelde rekenrente eind 2018 voor eigen beheer overeen met afgerond 1,53% (2017: 1,68%).

Het verloop van de feitelijke dekkingsgraad in het verslagjaar zag er als volgt uit. Hierbij zijn alle procentuele resultaten uitgedrukt ten opzichte van de financiële positie primo boekjaar.

	Pensioen vermogen	Technische voorziening	Aanwezige dekkingsgraad 2018	Aanwezige dekkingsgraad 2017
Primo 2018	1.125.500	1.073.868	104,8%	104,1%
Beleggingsopbrengsten	-1.300	-436	-0,1%	0,8%
Wijziging RTS	0	10.186	-1,0%	0,2%
Premie	19.096	19.864	-0,1%	-0,3%
Waardeoverdrachten	-1.420	-542	-0,1%	0,0%
Kosten	336	321	0,0%	0,0%
Uitkeringen	-938	-1.087	0,0%	0,0%
Kanssystemen	522	410	0,0%	0,0%
Toeslagverlening	0	4.037	-0,4%	0,0%
Andere oorzaken	-638	-3.389	0,4%	-0,1%
Waardering garantiecontract	-7.008	-7.008	0,0%	0,1%
Ultimo 2018	1.134.150	1.096.224	103,5%	104,8%

Reële dekkingsgraad

Daarnaast is de reële dekkingsgraad een belangrijke graadmeter voor de financiële positie van het pensioenfonds. De reële dekkingsgraad is de beleidsdekkingsgraad gedeeld door de dekkingsgraad waarbij rekening is gehouden met volledige prijsindexatie. Ultimo 2018 bedroeg de reële dekkingsgraad 90,4% (ultimo 2017: 84,4%). Ultimo 2018 bedroeg de marktwaardedekking (=
de waarde van de beleggingen en de waarde van de verplichtingen worden beide berekend met behulp van de marktrente) 101,2% (ultimo 2017: 102,2%).

Vereist eigen vermogen en herstelplan

De vereiste dekkingsgraad voor SPNG als geheel bedroeg per 31 december 2018 103,2% (2017: 102,8%). Hiermee ligt de beleidsdekkingsgraad boven de vereiste dekkingsgraad en is geen sprake van een reservetekort. SPNG heeft dan ook geen herstelplan vastgesteld en ingediend bij DNB.

De (beleids-)dekkingsgraad van eigen beheer van SPNG is wel lager dan de vereiste dekkingsgraad van het eigen beheer deel. Om de herstelkracht van het eigen beheer te toetsen wordt jaarlijks een rekenexercitie op basis van de herstelplanmethodiek uitgevoerd. Uit de rekenexercitie uitgevoerd in 2018 kwam naar voren dat er naar verwachting voldoende capaciteit is om tijdig te herstellen. Derhalve zijn geen aanvullende maatregelen genomen.

Garantiecontract verzekerd deel

Het verzekeringscontract dat SPNG heeft voor opgebouwde pensioenen tot en met 2012, laat zich kwalificeren als een garantiecontract. Dit betekent dat de uitkeringen van alle tot en met 2012 opgebouwde pensioenen levenslang door de verzekeraars worden gegarandeerd.

Als gevolg van de verslagleggingsregels voor garantiecontracten worden vanaf boekjaar 2007 de beleggingen niet langer opgenomen in de balans van SPNG. Tegenover de verplichtingen op de passivazijde van de balans staan op de activazijde de vorderingen op de verzekeraars. Door het gelijkstellen van de vordering op de verzekeraars aan de verplichting van SPNG (en de beleggingen feitelijk niet op de balans zichtbaar te maken) ontstaat de situatie dat het beleggingsrisico niet tot uitdrukking komt in de jaarcijfers van SPNG. Dit sluit aan op de gedachte achter het met de verzekeraars afgesloten garantiecontract. SPNG ontvangt jaarlijks haar aandeel in de (eventueel) behaalde positieve overrente. Indien de overrente in enig jaar negatief is, zal deze niet met SPNG worden verrekend, maar binnen het depot worden geactiveerd en verrekend met toekomstige positieve overrente. SPNG is juridisch niet de eigenaar van deze beleggingen, maar kan wel worden gezien als economisch eigenaar.

Het bestuur hecht daarom ook nadrukkelijk waarde aan de becijfering van de financiële positie van SPNG op basis van de met de verzekeraars overeengekomen grondslagen, waaronder een rekenrente van 4%. Immers, het berekenen van de technische voorzieningen tegen marktwaarde in plaats van 4% rekenrente heeft in de praktijk geen invloed op het feitelijk beschikbare eigen vermogen van SPNG. De bestedingsruimte van SPNG blijft voor wat betreft de maximaal beschikbare middelen voor het verlenen van de toeslagen aan de inactieven beperkt tot het niveau van de algemene reserve.

Op basis van de contractuele grondslagen is de opstelling dan:

	Pensioen vermogen	Technische voorziening	Algemene reserve	Dekkingsgraad
Verzekerd deel	589.175	535.652	53.523	110,0%

Per 1 februari 2011 is een herziening voor verzekerde pensioenfondsen in werking getreden in het Financieel Toetsingskader. Op grond van deze herziening mogen pensioenfondsen die hun risico's bij een verzekeraar hebben verzekerd het (eventuele) kredietrisico op die verzekeraar buiten beschouwing laten bij de berekening van het Vereist Eigen Vermogen (VEV). Wel dienen verzekerde pensioenfondsen dan een Minimaal Vereist Eigen Vermogen (MVEV) van 1% van de voorziening aan te houden en hun deelnemers over een en ander te informeren. Het bestuur van SPNG heeft besloten om gebruik te maken van deze mogelijkheid om het kredietrisico buiten beschouwing te laten.

Haalbaarheidstoets

Het bestuur dient de risicohouding vast te leggen door ondergrenzen voor het zogenaamde pensioenresultaat te bepalen en jaarlijks te toetsen of aan deze gestelde ondergrenzen wordt voldaan. Het pensioenresultaat is een maat om inzicht te geven in het koopkrachtbehoud van het te behalen pensioen en is gedefinieerd als de som van de totale pensioenen ten opzichte van de som van de volledig met de prijstrend geïndexeerde pensioenen. Het bestuur van SPNG heeft in overleg met de raad van toezicht en het verantwoordingsorgaan de ondergrenzen in december 2017 opnieuw vastgesteld.

In onderstaande tabel zijn de uitkomsten van de haalbaarheidstoets over 2018 weergegeven. Ten opzichte van 2017 is rekening gehouden met een hogere startdekkingsgraad (positieve impact) en de toepassing van de nieuwe door DNB gepubliceerde scenarioset (geen impact). Verder wijkt de verleende toeslag per 1 januari 2018 (0,0%) af van de veronderstelling (1,4%), wat een negatieve impact op de uitkomst had.

	Ondergrens	Uitkomsten HBT juni 2018	Uitkomsten HBT Juni 2017
Vanuit de feitelijke financiële positie			
– mediaan	76%	81%	82%
– 5e percentiel		69%	67%
– relatieve afwijking t.o.v. mediaan	18%	14%	18%

De uitkomsten van de haalbaarheidstoets 2018 voldoen aan de vastgestelde ondergrens en maximale relatieve afwijking. Ten opzichte van 2017 is het resultaat licht afgenomen.

Opgemerkt wordt dat de haalbaarheidstoets met een rekenhorizon van 60 jaar geen inzicht biedt in de risico's op de korte en middellange termijn. De uitkomsten van de aanvangshaalbaarheidstoets zijn besproken met de raad van toezicht en het verantwoordingsorgaan. De haalbaarheidstoets is conform wetgeving uitgevoerd voor het verzekerd deel (85%) en eigen beheer (15%) tezamen. De pensioenuitkomsten van alle (gewezen) deelnemers en pensioengerechtigden zijn meegenomen naar hun belang in het verzekerd deel en eigen beheer. Dit belang verschilt sterk per persoon. De zekerheid waarmee de pensioenen kunnen worden uitgekeerd en mogelijke toeslagen kunnen worden verleend zijn voor het verzekerd deel en eigen beheer wezenlijk verschillend. De uitkomsten van de haalbaarheidstoets zijn hierdoor op individueel niveau moeilijk te interpreteren.

Vanwege het grote aandeel in het geheel wordt de uitkomst sterk beïnvloed door de karakteristieken van het verzekerd deel. Vanwege de winstdelingsregeling in het garantiecontract is de toeslagverwachting in het verzekerd deel relatief laag. Hierdoor is het mediane pensioenresultaat bij SPNG lager dan gemiddeld in de sector. Vanwege de uitkeringsgarantie van de verzekeraars is de kans op kortingen ook laag. Dit leidt in vergelijking tot het gemiddelde in de sector tot een lage relatieve afwijking ten opzichte van de mediaan.

Z-score 2018 en performancetoets

De z-score laat het verschil zien tussen het werkelijke rendement van de portefeuille en het rendement van de benchmark. Een positief getal betekent dat de beleggingen van SPNG het beter deden dan de markt. Een negatief getal betekent dat de beleggingen het juist slechter deden. Ook de kosten tellen mee in de berekening. Pensioenfonds berekenen elk jaar een z-score. Ook doen ze elk jaar een performancetoets. Deze toets geeft de z-score over een periode van vijf jaar. Als de performancetoets negatief is, is – onder voorwaarden – vrijstelling van de verplichte deelname aan een bedrijfstakpensioenfonds mogelijk.

Aangezien deze toets alleen voor verplichtgestelde bedrijfstakpensioenfonds geldt, is de toets alleen berekend over de beleggingen (verzekerd deel en eigen beheer) die voor het verplichtgestelde deel van SPNG worden aangehouden én is alleen van belang voor de verplicht bij SPNG aangesloten werkgevers.

De z-score en performancetoets van het pensioenfonds over de afgelopen vijf jaar zijn als volgt:

	2018	2017	2016	2015	2014
Z-Score (1-jaars)	0,51	1,17	0,40	0,40	0,99
Performancetoets (5-jaars)	1,55	1,94	2,14	2,07	2,53

De performancetoets over de laatste vijfjaarsperiode is vastgesteld op 1,55 zodat geconcludeerd kan worden dat SPNG aan de eisen voldoet.

Pensioenregeling

De pensioenregeling wordt vanaf 1 januari 2013 in eigen beheer uitgevoerd. Deze regeling heeft de naam pensioenregeling 2013. Anders dan de tot eind 2012 opgebouwde pensioenen zijn deze pensioenen niet verzekerd. Pensioenregeling 2013 is in plaats gekomen van pensioenregeling A (bedrijfstak groothandel: vrijwillig aangesloten werkgevers) en pensioenregeling B (bedrijfstak Hegro: verplicht aangesloten werkgevers).

De belangrijkste kenmerken van pensioenregeling 2013 en de keuzes die de vrijwillig en verplicht aangesloten werkgevers daarin kunnen maken, zijn onderstaand weergegeven.

Pensioengevend salaris

Het pensioengevend salaris bestaat uit het vaste jaarsalaris waaronder begrepen de toeslagen met een structureel karakter en indien afgestemd tussen werkgever en werknemer vermeerderd met de toeslagen met een incidenteel karakter.

Voor de verplicht aangesloten ondernemingen is het pensioengevend salaris per 1 januari 2018 gemaximeerd op € 37.597 (2019: € 40.379). Dit maximum wordt jaarlijks verhoogd met 5% vermeerderd met het aantal procentpunten, waarmee het maximum WIA-uitkeringsloon stijgt. Verplicht aangesloten ondernemingen kunnen kiezen voor een aanvullende regeling. In dat geval bedraagt het maximum pensioengevend salaris tenminste het maximum WIA-uitkeringsloon (2018: € 54.617 en 2019 € 55.927) en ten hoogste € 105.075 (2019: € 107.593).

Voor de vrijwillig aangesloten ondernemingen is het pensioengevend salaris per 1 januari 2018 standaard gemaximeerd op het maximum WIA-uitkeringsloon (2018 € 54.617 en 2019 € 55.927). De vrijwillig aangesloten werkgever kan kiezen voor een hoger maximum pensioengevend salaris met een absoluut maximum van € 105.075 (2019: € 107.593).

Franchise

De standaard-franchise bedraagt € 17.158. Een werkgever heeft de keuze om de franchise te verlagen tot een bedrag gelijk of hoger dan de minimaal fiscaal toegestane franchise, geldend bij de fiscaal maximale opbouw per dienstjaar (2019: 1,738%) en een pensioenrichtleeftijd van 67 jaar.

Pensioengrondslag

De pensioengrondslag is gelijk aan het (gemaximeerde) pensioengevend salaris verminderd met de (gekozen) franchise. Voor deelnemers die vallen onder de verplichtstelling Herwinning Grondstoffen en vóór 1 januari 2010 deelnemer zijn geworden bedraagt de pensioengrondslag tenminste € 6.000.

Oudedagspensioen en pensioenrichtleeftijd

Het oudedagspensioen is voor elk meetellend dienstjaar tussen 1 januari 2013 en de pensioendatum standaard gelijk aan 1,50% (vanaf 1 januari 2016) van de voor dat jaar vastgestelde pensioengrondslag (middelloon) met een pensioenrichtleeftijd van 67 jaar. De werkgever heeft de mogelijkheid om het opbouwpercentage in stapjes van 0,001% te verhogen tot het fiscaal maximaal toegestane opbouwpercentage of, onder voorwaarden, te verlagen.

Partner- en wezenpensioen

Het op te bouwen partnerpensioen bedraagt 70% van het in dat jaar op te bouwen ouderdompensioen. Het over toekomstige diensttijd op te bouwen partnerpensioen wordt door SPNG op risicobasis bijverzekerd. Het op te bouwen wezenpensioen in een jaar bedraagt 14% van het in dat jaar op te bouwen ouderdompensioen. Het wezenpensioen wordt uitgekeerd tot de 21-jarige leeftijd (studerende kinderen 27 jaar) en wordt verdubbeld bij volle wezen.

Als overgangsregeling wordt ter dekking van het niet opgebouwde partner- en wezenpensioen over de jaren 2001 – 2012 voor de bedrijfstak Groothandel (2010 – 2012 voor bedrijfstak Herwinning Grondstoffen) een extra partner- en wezenpensioen op risicobasis verzekerd van in totaal 50%, respectievelijk 14% van het opgebouwde ouderdompensioen in deze periode.

Tijdelijk partnerpensioen

Een werkgever kan ervoor kiezen om een tijdelijk partnerpensioen voor de deelnemers te verzekeren. De hoogte van het tijdelijk partnerpensioen is een percentage van de per 1 januari van enig jaar vastgestelde jaarlijkse nabestaandenuitkering Anw (brutobedrag inclusief vakantiegeld) die door de Sociale Verzekeringsbank aan een nabestaande partner (zonder kind) wordt uitgekeerd. Het door de werkgever te kiezen percentage bedraagt minimaal 40% in stappen van 5% te verhogen tot maximaal 100%.

Financiering van de pensioenen

De vrijwillig aangesloten ondernemingen betalen een volledig actuariële premie. Voor het verplichtgestelde deel van SPNG geldt tot het niveau van de pensioengrondslag voor de basisregeling een leeftijdsafhankelijke doorsneepremie uitgedrukt in een percentage van de pensioengrondslag. Voor 2018 bedraagt de doorsneepremie 25,2% van de pensioengrondslag (2019: 25,9%). Pensioenopbouw in de aanvullende regeling vindt ook voor verplicht aangesloten ondernemingen plaats op basis van actuariële premie. Maandelijks (achteraf) worden premienota's verstuurd naar de aangesloten ondernemingen.

Eigen bijdrage deelnemer

Voor de deelnemers die in dienst zijn bij een aangesloten werkgever die werkzaam is in de bedrijfstak Herwinning Grondstoffen geldt een maximale deelnemersbijdrage van jaarlijks 8% van zijn/haar pensioengrondslag, met dien verstande dat de eigen deelnemersbijdrage niet geheven wordt over het deel van zijn/haar pensioengrondslag tot € 7.000.

Voor deelnemers die in dienst zijn van een vrijwillig aangesloten werkgever (bedrijfstak Groothandel) geldt geen maximum eigen bijdrage.

Premiebeleid

Om aan de toekomstige pensioenverplichtingen te kunnen voldoen, dient het pensioenfonds een zogenaamde kostendekkende premie aan werkgevers en deelnemers in rekening te brengen. Deze kostendekkende premie moet worden gebaseerd op de marktrente. De kostendekkende premie bestaat uit drie onderdelen

- De premie om de pensioenaanspraken in te kopen en de risico's van overlijden en premievrijstelling te dekken.
- Een opslag op de premie om de uitvoeringskosten te financieren.
- Een opslag voor de solvabiliteit van het fonds, zodat de buffers op het vereiste niveau kunnen blijven.

SPNG maakt gebruik van de wettelijke mogelijkheid om de premie te dempen. In de Abtn is opgenomen dat de gedempte premie wordt gebaseerd op een gewogen gemiddelde van de marktrente in de tien jaren gelegen voor het lopende kalenderjaar waarin de premie voor het volgende kalenderjaar wordt vastgesteld. De gemiddelde rente bedraagt in 2018 2,65% (2019: 2,45%).

Voor de feitelijke premie die SPNG in rekening brengt, wordt uitgegaan van de 12-maandsgemiddelde marktrente (zoals vastgesteld door DNB) over de periode oktober – september van het voorgaande jaar. De wet vereist dat de feitelijke premie minimaal gelijk is aan de gedempte kostendekkende premie. De feitelijke premie 2018 voldoet aan deze wettelijke eis.

Overzicht van de opbouw van de feitelijke premie, de gedempte kostendekkende premie en de zuivere kostendekkende premie van SPNG in 2018:

	Kostendekkende premie	Gedempte kostendekkende premie	Feitelijke premie
Inkoop onvoorwaardelijke opbouw			
– opbouw	20.582	15.545	15.545
– risicopremies	1.510	1.299	1.299
Kostenopslag	1.498	1.498	1.498
Solvabiliteitsopslag	3.292	2.510	2.510
Marge ten gunste van eigen vermogen	0	0	1.996
Totaal	26.882	20.852	22.848

De solvabiliteitsopslag is gebaseerd op de hoogte van het vereist eigen vermogen op 1 januari 2018 en bedraagt 14,8%. Voor de rente is uitgegaan van de DNB-rentetermijnstructuur per 31 december 2017. De premiedekkingsgraad per 1 januari 2018 bedraagt 96,6% (2017: 92,9%).

Toeslagbeleid en toeslagverlening

Bij het toekennen van toeslagen op de gefinancierde pensioenen wordt onderscheid gemaakt tussen de toe te kennen toeslagen op de tot en met 31 december 2012 opgebouwde pensioenen (verzekerd deel) en de vanaf 1 januari 2013 opgebouwde pensioenen (eigen beheer).

Tot 31 december 2012 opgebouwde en verzekerde pensioenen

Op de per 31 december 2012 verzekerde pensioenen kan een toeslag worden verleend indien de door de verzekeraars beschikbaar gestelde overrente naar het oordeel van het bestuur dit toelaten. Eventuele toeslagen met betrekking tot de tot en met 31 december 2012 opgebouwde pensioenaanspraken worden ingekocht naar de in pensioenregeling 2013 onderscheiden verzekeringsvormen.

Hoewel het bestuur op basis van de voorwaardelijke toeslagregelingen jaarlijks een volledige toeslag zou willen toekennen, moet vastgesteld worden dat dit gezien het lage overrente perspectief niet realistisch is.

Het bestuur zal geen of een lagere toeslag over de pensioenen in het verzekerd deel toekennen in het geval de toekenning van de toeslag resulteert in een situatie dat de beleidsdekkingsgraad van SPNG als geheel onder een gewogen gemiddelde ondergrens komt. De gewogen gemiddelde ondergrens wordt bepaald door voor eigen beheer de 110%-grens te hanteren en voor het verzekerd deel

de minimaal vereiste dekkingsgraad. Met deze ondergrens wordt voorkomen dat SPNG te snel tot toeslagverlening overgaat. DNB heeft in dit kader aan SPNG ontheffing verleend van artikel PW137, tweede lid onderdeel a (toeslagdrempel).

In de bestuursvergadering van december 2017 heeft het bestuur besloten de pensioenen in het verzekerd deel per 1 januari 2018 niet te verhogen. In de bestuursvergadering van december 2018 is besloten om de pensioenen in het verzekerd deel per 1 januari 2019 met 0,46% te verhogen.

Vanaf 1 januari 2013 in eigen beheer opgebouwde pensioenen

Toeslagverlening voor zowel actieven als inactieven vindt plaats op basis van de stijging van de prijsindexcijfers. Het bestuur beslist elk jaar of en in hoeverre de pensioenaanspraken en –rechten kunnen worden verhoogd. Dit is afhankelijk van de financiële positie van het eigen beheer deel van SPNG. De voorwaardelijke verhoging (toeslag) wordt betaald uit extra rendement op de beleggingen. De pensioenpremie bevat geen opslag voor toeslagverlening (behalve als de werkgever voor onvoorwaardelijke toeslagverlening heeft gekozen).

SPNG heeft de ambitie om de pensioenaanspraken en -rechten van actieve en inactieve deelnemers en pensioengerechtigden elk jaar te verhogen met 75% van de stijging van de consumentenprijzen zoals het Centraal Bureau voor de Statistiek (CBS) die meet. Het bestuur heeft in de bestuursvergadering van december 2017 conform het toeslagbeleid zoals vastgelegd in de Abtn en de regels van toekomstbestendig indexeren besloten om de pensioenen van de (gewezen) deelnemers en pensioengerechtigden per 1 januari 2018 niet te verhogen. In de vergadering van december 2018 heeft het bestuur besloten om de pensioenen in eigen beheer per 1 januari 2019 niet te verhogen.

Onvoorwaardelijke toeslagverlening

De werkgever heeft de mogelijkheid om de opgebouwde pensioenaanspraken van actieve deelnemers onvoorwaardelijk te indexeren op basis van de stijging van de loonindex. Een en ander wordt gefinancierd met jaarlijkse koopsommen, die voor rekening komen van de werkgever.

Voor werkgevers die hiervoor gekozen hebben, bedraagt de onvoorwaardelijke toeslag per 1 januari 2019 1,36% (2018: 1,38%).

Communicatie

Communicatiebeleid

De commissie communicatie ontwikkelt het communicatiebeleid, adviseert het bestuur en is verantwoordelijk voor de uitvoering. In 2018 is het communicatiebeleidsplan 2018-2020 definitief vastgesteld door het bestuur en voorzien van een positief advies van het verantwoordingsorgaan. In het communicatiebeleidsplan is beschreven hoe SPNG communiceert met deelnemers, gewezen deelnemers, pensioengerechtigden en werkgevers.

SPNG wil met communicatie bijdragen aan de tevredenheid en het pensioenbewustzijn van deelnemers: dat ze weten wat zij hebben opgebouwd, wat ze kunnen verwachten aan pensioen en of dat voldoende zal zijn in relatie tot zijn of haar levensstijl. Dit is in lijn met de wet Pensioencommunicatie.

Doel van de communicatie met werkgevers is het vergroten van hun tevredenheid ten aanzien van SPNG en het faciliteren van de werkgever, zodat deze de rol die hem vanuit de wet Pensioencommunicatie is toegedicht in de voorlichting over pensioen aan hun werknemers, ook kan invullen. Hiervoor zijn diverse tools beschikbaar, zoals de werkgeverstoolkit en de werkgevershandleiding.

Communicatie deelnemers, pensioengerechtigden en gewezen deelnemers

Drie keer per jaar ontvangen (gewezen)deelnemers en pensioengerechtigden een digitale nieuwsbrief. Hierin staat actuele informatie over pensioenontwikkelingen bij SPNG en in de sector. Het doel van de nieuwsbrief is het verhogen van het pensioenbewustzijn van de deelnemers.

In 2018 waren er twee vacatures in het bestuur namens de pensioengerechtigden. In januari 2019 hebben pensioengerechtigden daarover een brief ontvangen. Twee kandidaten waren geschikt. Verkiezingen waren daarom niet nodig.

In november is onder de deelnemers een onderzoek gedaan over de communicatie van het fonds. De resultaten worden door de commissie meegenomen bij toekomstige communicatie.

Communicatie werkgevers

Ook de werkgevers ontvangen drie keer per jaar een digitale nieuwsbrief met actuele informatie over pensioenontwikkelingen bij SPNG en in de sector. Hierin wordt ook de nieuwsbrief voor deelnemers aangekondigd. Werkgevers ontvangen de nieuwsbrief altijd enkele dagen voor de deelnemers. Zo zijn ze voorbereid op eventuele vragen.

Eind oktober hebben werkgevers een brief ontvangen over de premie in 2019, het standaard opbouwpercentage in 2019 en de pensioenrichtleeftijd die bij SPNG 67 jaar blijft.

Digitalisering

Een van de kernpunten uit het communicatiebeleidsplan is digitalisering. Onderdeel van het digitaliseren is het verzamelen van zoveel mogelijk e-mailadressen van deelnemers. Daardoor kan het fonds makkelijker, sneller en duurzamer met de deelnemers communiceren. In juli hebben werkgevers een verzoek ontvangen om de e-mailadressen van deelnemers aan het fonds door te geven. Eind 2018 is een kaart verstuurd naar deelnemers van 50 jaar en ouder met stapsgewijze uitleg over het doorgeven van een e-mailadres. Na deze acties heeft het fonds meer dan 36% van de e-mailadressen van actieve deelnemers, 5% van de gewezen deelnemers en 18% van de pensioengerechtigden.

Website van SPNG

Via de website (www.spng.nl) wordt informatie gegeven over SPNG, de pensioenregeling en van belang zijnde ontwikkelingen. Fondsreglementen, kerncijfers, jaarverslagen en de werkgeverstoolkit zijn beschikbaar om te downloaden. Op de website is ook een verkorte versie van het jaarverslag beschikbaar. Dit is een toegankelijke, korte en visuele samenvatting van het jaarverslag. De inhoud van de website wordt regelmatig geactualiseerd en bezoekers kunnen via de website contact opnemen met het fonds.

Via de website kunnen deelnemers ook inloggen op de persoonlijke omgeving "Mijn Pensioencijfers". Hier zien ze hun persoonlijke pensioeninformatie en is de Pensioenschets beschikbaar. De Pensioenschets is een handig online hulpmiddel waarmee de deelnemer inzicht krijgt in zijn huishoudboekje nu én straks en hoe hij daar zelf invloed op kan hebben.

Werkgeversportaal

Voor de werkgevers is er een digitaal portaal voor de gegevensuitwisseling met het fonds. Alle werkgevers met personeel maken gebruik van dit portaal en kunnen de mutaties doorgeven. Door deze digitale processen is de papierstroom klein en wordt dubbele gegevensinvoer voorkomen.

Uniform Pensioenoverzicht (UPO)

Jaarlijks ontvangen deelnemers en pensioengerechtigden een UPO. Het UPO is gezamenlijk door de belangenorganisaties van pensioenfondsen en verzekeraars ontworpen om deelnemers op een eenduidige manier te informeren over hun huidige en toekomstige pensioensituatie. Het UPO geeft de deelnemers inzicht in hun inkomen bij pensionering, bij arbeidsongeschiktheid en

het pensioen voor nabestaanden bij overlijden. Het UPO met de stand van 1 januari 2018 is eind maart 2018 aan de actieve deelnemers verstuurd. Het UPO voor pensioengerechtigden is eind augustus verstuurd. Gewezen deelnemers ontvangen eenmaal per vijf jaar (voor het laatst in 2017) een UPO en hebben zodoende in 2018 geen UPO ontvangen.

Omdat jaarlijks de kerncijfers van de pensioenregeling wijzigen (onder andere de grensbedragen) verschaft SPNG samen met het UPO ook een samenvatting van de pensioenregeling met actuele cijfers. De werkgevers zijn hierover vooraf geïnformeerd.

Beleggingen

Doelstelling

Om de beoogde pensioenuitkeringen op korte en lange termijn veilig te stellen, wenst het bestuur de toevertrouwde middelen op een verantwoorde en solide wijze te beleggen. Het pensioenfonds belegt vanuit de zogeheten "prudent person" gedachte. Daarbij moeten de beleggingen gericht zijn op de belangen van de pensioen- en aanspraakgerechtigden en voldoen aan kwalitatieve beginselen van veiligheid, kwaliteit en spreiding van risico's. Hoewel het rendement op de portefeuille een hoge prioriteit heeft, staan een defensief karakter van het beleggingsbeleid en een voorzichtige afweging van risico en rendement voorop.

Binnen SPNG wordt onderscheid gemaakt naar een verzekerd deel (opgebouwde pensioenen tot en met 2012) en eigen beheer (op te bouwen pensioenen vanaf 1 januari 2013). Het beleggingsbeleid van het verzekerde deel en eigen beheer is strikt gescheiden.

Beleggingsbeleid: verzekerd deel

SPNG heeft – binnen de randvoorwaarden die het garantiecontract biedt - in overleg met zijn adviseurs een beleggingsmandaat aan de vermogensbeheerders verleend. SPNG heeft geen invloed op de feitelijke beleggingstransacties die beide vermogensbeheerders binnen dat mandaat uitvoeren. Beide vermogens-beheerders (Nationale-Nederlanden en Aegon) hanteren binnen het mandaat een 'actieve' beleggingsstijl. Dit wil zeggen dat zal worden getracht op basis van marktvisie een hoger rendement te behalen dan de gekozen benchmark. Dit alles binnen de nadrukkelijke door SPNG gestelde randvoorwaarden van een aanvaardbaar risico.

Met een diversificatie van het aantal beleggingscategorieën wordt gepoogd met een gelijk risico een hoger rendement te behalen. Naast staatsobligaties en aandelen wordt onder meer belegd in bedrijfsobligaties, vastgoed, hypotheken en grondstoffen.

Voor de uitvoering van het beleggingsbeleid bij de verzekeraars kan tevens binnen de beleggingsfondsen gebruik worden gemaakt van derivaten. Als hoofdregel geldt dat derivaten uitsluitend worden gebruikt voor zover dit passend is binnen het algemene beleggingsbeleid. De portefeuillestructuur en het risicoprofiel, berekend inclusief de economische effecten van derivaten, bevinden zich binnen de door de vermogensbeheerders met het bestuur besproken grenzen (limieten). Het gebruik van derivaten is beperkt tot het gedekt kopen van put-opties, het gedekt schrijven van call-opties, het gebruik van swaps en het aan- en verkopen van futures om zodoende de beleggingsrisico's te beperken.

Gedurende 2018 hebben zich geen belangrijke wijzigingen voorgedaan in het beleggingsbeleid voor wat betreft het verzekerd deel.

Beleggingsbeleid: eigen beheer

Voor eigen beheer hanteert het bestuur van SPNG de volgende beleggingsbeginselen:

1. Het beleggingsbeleid wordt afgestemd op de doelstelling en risicohouding van SPNG en de structuur van de pensioenverplichtingen.
2. De strategische asset allocatie – vast te stellen met behulp van een ALM-studie – is de belangrijkste beslissing in het totale beleggingsproces.
3. SPNG gelooft in het voordeel van een lange beleggingshorizon als uitgangspunt voor het beleggingsbeleid.
4. SPNG vindt diversificatie van de beleggingsportefeuille belangrijk, maar het is geen doel op zich.
5. Het consistent verslaan van de (ontwikkelde) financiële markten over langere periodes is niet mogelijk.
6. SPNG acht integraal risicomanagement van groot belang. Risicofactoren die op balansniveau geen waarde toevoegen worden niet bewust genomen of (deels) afgedekt.
7. Een bewuste benchmarkselectie verbetert het risico-rendementsprofiel van de portefeuille. SPNG gaat in principe uit van breed geaccepteerde benchmarks.
8. SPNG belegt alleen in beleggingsstrategieën of –producten die voldoende transparant en voor het bestuur begrijpelijk en uitlegbaar zijn.
9. Elke beleggingscategorie wordt in portefeuillecontext beoordeeld op de aspecten rendement, risico, kosten en complexiteit.
10. SPNG baseert zijn beleggingsportefeuille waar mogelijk op Environmental, Social and Governance (ESG)-principes.

Het strategisch beleggingsbeleid van SPNG is als volgt vormgegeven:

Weging zakelijke waarden (aandelen)	30%
Weging vastrentende waarden (obligaties)	69%
Weging liquiditeiten	1%

Totaal	100%
---------------	-------------

Om het renterisico te beperken heeft het bestuur gekozen voor een renteaftdekking (UFR) van 70% van de voorziening pensioenverplichtingen. Daarnaast wordt vanuit strategisch oogpunt het valutarisico binnen de beleggingscategorie Aandelen Wereld en Obligaties in opkomende markten (in harde valuta) voor 100% afgedekt voor de Amerikaanse dollar, het Britse pond, de Japanse Yen en de Zwitserse frank. De overige valuta's worden niet afgedekt. Voor de beleggingscategorieën Global High Yield wordt het valutarisico volledig afgedekt binnen de beleggingsinstellingen.

Om concreet invulling te geven aan het strategisch beleggingsbeleid zijn de afspraken omtrent het portefeuillebeheer vastgelegd in de beleggingsrichtlijnen. Dit vormt de beleggingsopdracht aan de fiduciair beheerder Achmea Investment Management (Achmea IM). Een heldere beschrijving van de gewenste strategie met bijpassend beleggingsmandaat zorgt voor een eenduidige vastlegging van de beleggingsopdracht. De opdracht wordt effectief begrensd door het formuleren van begrenzingen aan het beleggingsbeleid in de vorm van restricties. Op die manier sluit het risico in de portefeuille aan bij het risico dat wordt beoogd en kan integere sturing gewaarborgd worden. Het beleggingsplan en de beleggingsrichtlijnen worden jaarlijks door het bestuur vastgesteld.

Terugblik op 2018

Sterke economische ontwikkelingen begin 2018 leiden tot verdere normalisatie van het monetaire beleid

Macro-economisch gezien was 2018 een goed jaar. De wereldwijde economie groeide naar verwachting met circa 3,7%. Vooral de Amerikaanse economie stond er goed voor. De inflatie schommelde in de Verenigde Staten rond de doelstelling van de Amerikaanse centrale bank. In de eurozone liep de inflatie op, maar bleef per saldo gematigd. De doelstelling is een inflatie onder de 2%. Centrale banken, onder aanvoering van de Amerikaanse centrale bank (Fed), gingen verder met het normaliseren van het monetaire beleid. De Fed verhoogde de beleidsrente in totaal vier keer met 0,25-procentpunten. Het rentetarief bedraagt per eind december 2,5%.

Daarnaast verkleinde de Fed de omvang van de balans. De Europese Centrale Bank (ECB) voerde in 2018 nog steeds een ruim monetair beleid. Wel werd de omvang van het opkoopprogramma voor obligaties teruggebracht. Met ingang van 2019 stopt de ECB helemaal met dit opkoopprogramma. Obligaties die aflopen, worden wel herbelegd.

De economische groei is over het hoogtepunt heen

In de tweede helft van 2018 werd duidelijk dat de wereldwijde economische groei over het hoogtepunt heen is. Diverse vertrouwensindicatoren duiden op een lager groeitempo in 2019. Vooral in de eurozone is sprake van een terugval van de economische groei. De Duitse economie haperde in het derde kwartaal en in Italië was zelfs sprake van een lichte krimp. Ook in de Verenigde Staten en China zwakt de economische groei af. In de Verenigde Staten loopt het gunstige effect van de fiscale en begrotingsstimulansen ten einde. De gevolgen van dit beleid zijn vooral in de rentegevoelige sectoren, zoals de huizenmarkt, voelbaar. De inflatie zal naar verwachting afzakken in 2019, mede doordat de olieprijs fors is gedaald in het laatste kwartaal van 2018.

Diverse politieke risico's compliceren de beleggingsomgeving

Gedurende 2018 overschaduwden tal van risico's de macro-economische ontwikkelingen. Handelsconflicten tussen de Verenigde Staten en diverse andere regio's laaiden regelmatig op. Vooral het conflict tussen de Verenigde Staten en China dreigde te escaleren. Over en weer werden importtarieven ingevoerd. Hierover zijn de landen met elkaar in gesprek, maar een structurele oplossing is nog niet bereikt. In Europa stonden de naderende Brexit en de Italiaanse begrotingsdiscussie centraal. Er ligt nog steeds geen goedgekeurd Brexit-akkoord. De Italiaanse regering ging de confrontatie aan met de Europese Commissie door de Europese begrotingsregels te overtreden. Ondertussen is er een compromis bereikt, maar de overheidsfinanciën van Italië blijven zorgwekkend. Dit geldt echter voor meer landen in de eurozone, waaronder Frankrijk.

Gevoerd beleid (eigen beheer)

Het bestuur heeft ervoor gekozen om de beleggingsgerelateerde onderwerpen in de commissie beleggingsbeleid te laten voorbereiden. De commissie is in 2018 vier keer bijeen geweest en heeft één keer telefonisch vergaderd. De onderwerpen die gedurende 2018 in de commissie zijn behandeld en vastgesteld door het bestuur zijn de aanpassing van de dienstverlening door Achmea IM, het vervangen van de EMD HC manager Pictet door L&G, de omzetting van het Aandelen wereld mandaat naar een andere fondsstructuur bij BlackRock, het bespreken van maand-, kwartaal- en risicorapportages, de evaluatie van de rente- en valuta hedge, de monitoring en evaluatie van de beleggingsfondsen/managers en het beleggingsplan 2019.

Updaten van portefeuilleconstructie aan de hand van actuele rendementsverwachtingen

In 2016 heeft SPNG een ALM-studie laten uitvoeren gevolgd door een portefeuilleconstructie. Op basis hiervan is het strategisch beleggingsbeleid vastgesteld. Jaarlijks voert SPNG een portefeuilleconstructie-update uit om de meest recente rendementsverwachtingen op balansniveau te evalueren.

ALM-studie

In 2019 laat SPNG opnieuw een ALM-studie uitvoeren. Als vervolg hierop voert Achmea IM een portefeuilleconstructie-studie uit. In de ALM-studie wordt getoetst of het huidige strategisch beleggingsbeleid nog voldoet.

Opstellen van investment Cases

In 2019 zal invulling worden gegeven aan het opstellen van investment cases voor de bestaande beleggingscategorieën. Door middel van een investment case wordt door SPNG onderbouwd onder welke aannames, verwachtingen en voorwaarden een beleggingscategorie aan de beleggingsportefeuille is toegevoegd. Deze investment cases kunnen daarbij tevens als raamwerk dienen voor een periodieke beoordeling of de betreffende beleggingscategorie en het daarbij gevoerde beleid daarbij nog steeds in overeenstemming is met de vooraf geformuleerde doelstelling en verwachtingen.

Aanscherping MVB-beleid

In 2018 heeft SPNG een sessie aandacht besteedt aan de beleggingsbeginselen rondom MVB. Voor 2019 is SPNG voornemens om het MVB-beleid verder te verduidelijken. Binnen de door Achmea IM beheerde beleggingsfondsen wordt onderzocht of steenkool uitgesloten kan worden. Binnen de beleggingsfondsen van BlackRock (gericht op aandelen ontwikkelde markten) wordt een uitsluiting van tabak onderzocht. Daarnaast stapte BlackRock over van ESG-provider (van MSCI naar Ethix). Deze overstap heeft gevolgen voor de gehanteerde lijst met uitsluitingen. SPNG neemt in 2019 een besluit over eventuele wijzigingen inzake bovenstaande onderwerpen.

Volgen van ontwikkelingen in pensioenstelsel

SPNG volgt in 2019 de ontwikkelingen rondom het pensioenstelsel. De impact van eventuele wijzigingen die op het pensioenfonds afkomen worden in 2019 nader onderzocht.

Rebalancing

In 2018 is ieder kwartaal conform mandaat een rebalancing uitgevoerd.

Evaluatie beleggingsbeleid

Op jaarbasis worden diverse onderdelen van het beleggingsbeleid geëvalueerd. In 2018 heeft SPNG onder andere de renteafdekking, de vermogensbeheerders en beleggingscategorieën geëvalueerd.

Resultaat

Totaal

Er kan worden geconcludeerd dat 2018 een volatiel beleggingsjaar is geweest met een totaal nettorendement van $-1,37\%$ (2017: $3,23\%$).

Verzekerd deel

Met het deel van de beleggingsportefeuille bij Nationale-Nederlanden (ING) werd met een rendement van $-1,69\%$ (na kosten) een underperformance gerealiseerd van $0,87\%$ ten opzichte van de overeengekomen benchmark. Bij Aegon werd met een rendement van $-1,28\%$ (na kosten) een outperformance van $0,29\%$ behaald ten opzichte van de overeengekomen benchmark. Het procentuele rendement is berekend ten opzichte van de gemiddelde marktwaarde van de beleggingsdepots.

Eigen beheer

Met het deel van de beleggingsportefeuille eigen beheer werd een rendement behaald van bruto (voor kosten) $-0,13\%$ en netto (na kosten) $-0,66\%$. Per saldo een netto underperformance van $0,32\%$ ten opzichte van de benchmark. Het getoonde rendement is inclusief de resultaten op de rentehedge ($12,67\%$) en de valuta hedge ($-1,52\%$). Exclusief deze resultaten was sprake van een brutoresultaat van $-1,93\%$.

Samenstelling beleggingsportefeuille

Bij de beleggingsportefeuilles wordt onderscheid gemaakt naar de volgende deelportefeuilles:

- Nationale-Nederlanden (ING): verzekerde pensioenen bij NN opgebouwd tot en met 2012.
- Aegon: verzekerde pensioenen bij Aegon opgebouwd tot en met 2012.
- Achmea IM: eigen beheer pensioen opgebouwd vanaf 1 januari 2013.

De in deze paragraaf omschreven beleggingsportefeuilles bij de verzekeraars zijn exclusief de leningen in verband met inbreng reserve en voorschotleningen. Deze leningen belopen eind 2018 in totaal € 37,3 miljoen (2017: € 40,1 miljoen). De nominale waarde van de annuïtair in te brengen reserve is € 29,3 miljoen.

Performance Nationale Nederlanden (verzekerd deel)

Beleggingscategorie	Mandaat strategisch	Weging eind 2018	Markt-waarde	Performance portefeuille	Performance benchmark
Vastrentende waarden	76,75%	75,99%	€ 258.194	-/-0,47%	0,21%
Aandelen	19,25%	19,98%	€ 53.536	-/-6,89%	-/-4,79%
Onroerend goed	4,00%	3,97%	€ 12.328	-/-4,64%	-/-6,21%
Liquide middelen	0,00%	0,06%	€ 97		
Totaal voor kosten	100,00%	100,00%	€ 324.155	-/-1,60% ¹⁾	-/-0,82%

Performance Aegon (verzekerd deel)

Beleggingscategorie	Mandaat strategisch	Weging eind 2018	Markt-waarde	Performance portefeuille	Performance benchmark
SAF Fixed Income	75,00%	76,18%	€ 175.249	0,22%	0,21%
SAF Equity	25,00%	23,32%	€ 53.645	-/-5,28%	-/-6,74%
Liquide middelen	0,00%	0,50%	€ 1.148		
Totaal voor kosten	100,00%	100,00%	€ 230.042	-/-1,11%	-/-1,57%

Overzicht van de deelbeleggingen van SAF Fixed Income, SAF Equity en liquiditeiten:

Beleggingscategorie	Feitelijke weging	Rendement SAF ²⁾	Rendement benchmark
- Staatsobligaties	22,03%	1,90%	1,82%
- Credits Euro	18,88%	-/-0,60%	-/-1,25%
- Hypotheken	20,73%	2,62%	2,27%
- Asset Backed Securities	7,07%	0,50%	-/-0,22%
- High Yield Euro Class Z A	1,09%	-/-2,02%	-/-3,60%
- High Yield Euro Class Z hedged Acccum	1,08%	-/-4,26%	-/-4,85%
- High Yield US Short duration Euro	0,74%	-/-5,84%	-/-4,84%
- Emerging Market Debt	3,71%	-/-8,01%	-/-7,04%
- Tactical interest rate overlay	0,71%	-/-28,53%	0,72%
- Aandelen	11,70%	-/-10,32%	-/-9,55%
- Vastgoed	4,00%	0,69%	-/-1,65%
- Grondstoffen	1,09%	-/-16,22%	-/-17,99%
- Hedge Funds	2,23%	-/-1,57%	2,71%
- Private Equity	3,43%	14,09%	-/-4,85%
- Global TAA + Pool	0,86%	-/-21,33%	-/-0,37%
- Liquiditeiten	0,66%		
Totaal	100,00%	-/-1,11% ¹⁾	-/-1,57%

1) Dit is het brutoresultaat. Na kosten is het resultaat -/-1,69% (2017: 2,67%)

2) Dit betreft het rendement voor kosten, na kosten is het rendement (totaal) -/-1,28% (2017: 4,76%).

De totale benchmark is (gewogen) samengesteld uit de benchmarks van de onderliggende beleggingsfondsen.

Performance Achmea IM (eigen beheer deel)

De samenstelling van de eigen beheer beleggingsportefeuille is weergegeven in onderstaande tabel:

Beleggingscategorie	Mandaat strategisch	Weging eind 2018	Markt-waarde	Performance portefeuille	Performance benchmark
Vastrentende waarden					
- Investment Grade	54,00%	57,51%	45.546	1,00%	0,92%
- High Yield	7,50%	7,19%	10.187	-/-3,93%	-/-4,71%
- Opkomende markten	7,50%	7,44%	10.550	-/-4,44%	-/-3,67%
Aandelen					
- Wereld	25,00%	21,83%	30.940	-/-3,75%	-/-4,11%
- Opkomende markten	5,00%	4,63%	6.563	-/-10,26%	-/-10,27%
Liquiditeiten	1,00%	1,40%	1.980	-/-0,49%	-/-0,36%
Totaal assets	100,00%	100,00%	105.766	-/-1,93%	-/-2,17%
Overlay Fondsen			35.966	12,67%	12,69%
Totaal assets en Rente Overlay			141.732	1,36%	1,16%
Bijdrage valuta overlay			-184	-/-1,52%	
Totaal ¹⁾			141.547	-/-0,13%	

Toelichting op resultaat 2018 (eigen beheer)

Afdekking renterisico

Het renterisico is één van de grootste en belangrijkste risico's op de balans van een pensioenfonds. Het pensioenfonds beheert dit risico door te beleggen in Staatsobligaties euro, Niet-staatsobligaties euro en het Overlay Fondsen van Achmea IM. Het pensioenfonds dekt 70% van het renterisico op basis van de (UFR) rekenrente af. In 2018 is dit beleid niet aangepast. In 2018 is het pensioenfonds gebruik gaan maken van Overlay Fondsen in plaats van het Liability Overlay Fonds (CLOF) van Achmea Investment Management. Beide fondsen hebben als doel om het renterisico van de technische voorziening af te dekken.

In 2018 daalde de 30-jaars swaprente van 1,48% naar 1,37%. Ook op andere looptijden is de swaprente met ongeveer 0,11% -punt gedaald. Het pensioen dekt het renterisico niet volledig af. Hierdoor had de rentedaling een negatieve impact op de dekkingsgraad aangezien de waarde van de technische voorziening sterker in waarde toenam dan de waarde van de beleggingen.

Afdekking valutarisico

Het pensioenfonds belegt in verschillende beleggingen die in buitenlandse valuta's genoteerd zijn. Hierdoor loopt het pensioenfonds valutarisico. Valutarisico is het risico dat de buitenlandse valuta's dalen en de beleggingen omgerekend in euro in waarde dalen.

1) Dit betreft het resultaat voor kosten. Na kosten bedraagt het rendement -0,66% (2017: 1,70%).

Belangrijke buitenlandse valuta's waarin belegd wordt, zijn de Amerikaanse dollar, Japanse yen, Britse pond en Zwitserse franc. Het valutarisico van deze valuta's wordt binnen de categorie Aandelen Wereld voor 100% afgedekt naar de euro.

Andere valuta's worden niet afgedekt. Voor de beleggingscategorieën Global High Yield en Obligaties in Opkomende Markten (in harde valuta) werd het valutarisico volledig afgedekt binnen de beleggingsinstellingen. Vanaf oktober 2018 vindt de afdekking van het valutarisico voor Obligaties in Opkomende Markten plaats binnen de valuta overlay en niet meer binnen de beleggingsinstelling.

Per saldo droeg de valuta afdekking negatief bij aan het resultaat van de portefeuille over 2018. De Amerikaanse dollar, Japanse yen en Zwitserse frank stegen met ongeveer 4% tot 7% ten opzichte van de euro. Het Britse pond daalde daarentegen met ongeveer 1%. De stijging van de Amerikaanse dollar was bepalend voor het resultaat van de valuta afdekking, omdat dit de grootste valutapositie is.

Maatschappelijk Verantwoord Beleggen (MVB)

Tijdens de studiedag van 19 oktober 2018 heeft het bestuur van SPNG onder leiding van Achmea IM gesproken over zijn MVB-overtuigingen en -ambitie. In de bestuursvergadering van 12 december 2018 zijn deze als volgt vastgesteld. In 2019 zal het MVB-beleid van SPNG verder worden uitgewerkt.

MVB-overtuigingen

- Bij vormgeving en doorontwikkeling van het MVB-beleid zal het pensioenfonds het risico-rendement perspectief van beleggingen als belangrijk uitgangspunt nemen. Daarnaast spelen het maatschappelijke perspectief en de reputatie van het fonds een relevante rol in de vormgeving van het MVB-beleid.
- Bij toepassing/uitbreiding van gevoerd MVB-beleid neemt het pensioenfonds het kostenaspect ervan te allen tijde in overweging. Hierbij kan expliciet in ogenschouw worden genomen of de effecten van de MVB-beslissing de omvang van de te maken kosten rechtvaardigt.
- Het bestuur heeft vastgesteld dat het belangrijk is om de portefeuille zoveel mogelijk te vrijwaren van maatschappelijk onwenselijke activiteiten. Mits het MVB-beleid vooraf helder vastgesteld is, mogen rendementen binnen grenzen afwijken van de benchmark.

MVB-ambitie

- Wij zullen mede ingegeven door de beperkte omvang van het pensioenfonds eerder een volger zijn dan een voorloper in de ontwikkelingen van het MVB-beleid.
- MVB-overwegingen vormen een relevant, maar niet in alle omstandigheden leidend principe voor ons pensioenfonds bij de zoektocht naar (nieuwe) beleggingsmogelijkheden en oplossingen.
- Het realiseren van maatschappelijk impact is geen direct doel voor het pensioenfonds. Het realiseren van een goed financieel rendement staat voorop.

SPNG heeft het vermogensbeheer van het eigen beheer deel uitbesteed aan Achmea Investment Management B.V. (Achmea IM). Achmea IM geeft als fiduciair manager van SPNG op onderstaande wijze invulling aan de MVB-overtuigingen en -ambitie van het bestuur. Het MVB-beleid is toegepast op de intern beheerde institutionele beleggingsfondsen die zijn ingericht met discretionaire mandaten. Het zijn de volgende:

- Achmea IM Wereldwijd High Yield Fonds
- Achmea IM Euro Investment Grade Credits Fonds
- Achmea IM EMU Staatsobligaties Fonds
- Achmea IM Geldmarkt Fonds

Maatschappelijk verantwoord beleggen wordt gedaan op verschillende manieren:

- Het uitsluiten van bepaalde beleggingen.
- Het in gesprek gaan met bedrijven waarin belegd wordt en het aanmoedigen van vermogensbeheerders om bij het beleggen ook aandacht te hebben voor duurzaamheid.

Het uitsluiten van bepaalde beleggingen

Er wordt niet belegd in bedrijven die omstreden wapens ontwikkelen, testen, produceren, verkopen, verhandelen of onderhouden. Het gaat om de volgende omstreden wapens:

- clustermunitie
- anti-persoonsmijnen
- biologische en chemische wapens
- nucleaire wapens

Wapens zijn omstreden als deze onevenredig veel leed en slachtoffers veroorzaken, geen onderscheid maken tussen burger- en militaire doelen en ook na afloop van een conflict slachtoffers kunnen maken. Deze wapens zijn door het internationaal recht verboden of staan internationaal ter discussie. Ook wordt niet belegd in bedrijven die een groot belang hebben in andere bedrijven die omstreden wapens produceren. Een voorbeeld van een groot belang is dat een bedrijf meer dan de helft van de aandelen heeft.

Omstreden landen

De Nederlandse overheid kan maatregelen nemen tegen andere landen ('sancties') volgens de Sanctiewet uit 1977. Dit zijn landen die bijvoorbeeld mensenrechten schenden of een bedreiging vormen voor de internationale vrede en veiligheid. Sancties zijn bijvoorbeeld wapenembargo's en handelsbeperkingen. De Sanctiewet uit 1977 wordt als hulpmiddel gebruikt bij het uitsluiten van landen.

Tabaksproducenten

Er wordt niet belegd in fabrikanten van tabaksproducten (zoals sigaretten en sigaren). Tabaksproducten zijn slecht voor de gezondheid. Er wordt ook niet belegd in bedrijven die een groot belang hebben in andere fabrikanten van tabaksproducten.

Bedrijven die zich niet houden aan het Global Compact

Er wordt niet belegd in bedrijven die zich niet houden aan het Global Compact van de Verenigde Naties. Het Global Compact bestaat uit afspraken over:

- mensenrechten
- arbeidsomstandigheden
- milieu
- corruptie

Elk jaar wordt de beleggingsportefeuille gescreend aan de hand van research van twee onafhankelijke onderzoeksbureaus om te beoordelen of de bedrijven waarin belegd wordt zich houden aan het Global Compact. Vinden deze twee bureaus dat een bedrijf zich minimaal twee jaar lang niet aan het Global Compact houdt? Dan wordt er niet belegd in dit bedrijf. Wordt ontdekt dat er toch belegd wordt in beleggingen die uitgesloten worden? Dan worden de belangen binnen een redelijke termijn afgebouwd.

Het in gesprek gaan met bedrijven waarin belegd wordt

Met deze bedrijven wordt gesproken over maatschappelijk verantwoord ondernemen, ofwel 'engagement'. Zo wil Achmea IM het duurzame gedrag van bedrijven waarin wordt belegd verbeteren. De verwachting is dat dit leidt tot betere beleggingsresultaten.

Bij de gesprekken met bedrijven worden de afspraken uit het Global Compact gebruikt. Voor deze gesprekken worden de bedrijven gekozen die minder goed scoren op het Global Compact. Er worden duidelijke afspraken gemaakt om hun gedrag te verbeteren. Ook wordt afgesproken wanneer ze hun gedrag moeten hebben verbeterd. De Engagement richtlijnen ('Engagement Guidelines') staan op de website van Achmea IM.

Met het management van deze bedrijven wordt ook over andere onderwerpen gesproken dan de onderwerpen uit het Global Compact. Voorbeelden zijn de manier waarop een bedrijf om gaat met CO2 uitstoot of de manier waarop het personeel beloond wordt. De gesprekken gaan alleen over onderwerpen die het management zelf kan veranderen.

Overige beleggingen van SPNG

Naast de Achmea fondsen belegt SPNG in aandelen via het BlackRock MSCI World Index Fund B. Dit is een zogenaamd passief beleggingsfonds dat de MSCI Index volgt. De reden dat SPNG in dit fonds belegt is erin gelegen dat hiermee tegen lage kosten zeer breed gespreid belegd kan worden. BlackRock past een ondernemingsbreed MVB-beleid toe dat minder strikt is dan het Achmea MVB. In 2019 is SPNG overgestapt naar een ander passief beleggingsfonds van BlackRock waar een grotere invulling aan ESG wordt gegeven.

Ten aanzien van Emerging Markets Debt belegt SPNG in het Pictet Hard Currency EMD beleggingsfonds van Pictet Asset Management (in september vervangen door een passief EMD HC fonds van Legal&General), het Investec EMD (local currency) beleggingsfonds en het Stone Harbor EMD (local currency) beleggingsfonds. Naast de wettelijke eisen die door de Amerikaanse en Europese overheden worden gesteld, hanteren Pictet/Legal & General, Investec en Stone Harbor geen specifiek landen uitsluitingsbeleid.

Vooruitblik 2019

Monetair beleid: onzekerheid over richting

Door de financiële crisis zijn de centrale banken van de grootste economieën op grote schaal begonnen met onconventioneel beleid om de economie te ondersteunen. Aan het begin van 2018 leek de economie er klaar voor om het beleid langzaam te normaliseren door centrale banken. De economische groei en de vertrouwenscijfers waren hoog. In de loop van 2018 is dit beeld echter anders. De economische groei lijkt nu vrijwel overal over zijn top heen. Daarnaast zijn de vertrouwenscijfers vooral in Europa en China gedaald. Hierdoor is het onzeker in hoeverre de Fed en de ECB verder kunnen gaan met normalisatie van het beleid zonder de economie te schaden. Fed-voorzitter Powell heeft eind december al gezegd scherp naar economische data te kijken bij een eventuele beslissing om de rente verder te verhogen. In Europa heeft ECB-voorzitter Draghi aangekondigd dat de rente in ieder geval niet voor de zomer van 2019 zal worden verhoogd.

De afzwakkende vertrouwenscijfers, voor zowel consumenten als producenten, in Europa en China duiden op een lagere groei van de economie. Dit maakt deze economieën extra kwetsbaar voor verdere escalatie van het handelsconflict tussen Amerika en China. In Europa hangen daarnaast de Italiaanse en Franse begrotingsperikelen en de Brexit als risico's boven de markt.

Financiële markten en risico's

De verwachte middellange termijn-rendementen voor de meeste beleggingscategorieën zijn laag. De laag-risicobeleggingen leveren naar verwachting een zeer laag of zelfs negatief rendement op. Door de daling van de meeste risicovolle categorieën in 2018 zijn deze nu aantrekkelijker gewaardeerd, waardoor het verwachte rendement iets is toegenomen. Bij Global High Yield zijn de risico-opslagen in het afgelopen jaar gestegen en liggen deze nu meer in lijn met het lange termijn-gemiddelde. Beleggingen uit de opkomende landen in lokale valuta hebben nog steeds de voorkeur, zowel bij aandelen als bij obligaties (EMD LC). Tegenvallende macro-ontwikkelingen, een escalatie van het handelsconflict of een sneller dan verwachte normalisatie van het monetaire beleid vormen echter belangrijke risico's.

Actuariële analyse resultaat

Analyse van het resultaat

Het totale resultaat van -€ 13.706 (2017: € 7.139) wordt gesplitst in een resultaat ten bate of laste van het vermogen voor risico fonds (eigen beheer) en een resultaat ten bate of lasten van het eigen vermogen garantiecontract (verzekerd deel). Dit leidt tot de volgende splitsing van het resultaat van 2018.

	Eigen beheer	Verzekerd deel	Totaal 2018	Totaal 2017
Beleggingsopbrengsten	-333	-531	-864	10.849
Wijziging RTS	-9.672	-514	-10.186	0
Premie	-768	0	-768	-1.730
Waardeoverdrachten	-12	-866	-878	-202
Kosten	0	15	15	-46
Uitkeringen	80	69	149	123
Sterfte	-44	0	-44	-120
Arbeidsongeschiktheid	169	0	169	-117
Mutaties	-13	0	-13	-7
Toeslagverlening	596	-4.633	-4.037	0
Overige mutaties TV	3.389	0	3.389	-618
Andere oorzaken	-18	-620	-638	-994
Totaal	-6.626	-7.080	-13.706	7.139

Eigen beheer

Het negatieve resultaat in het eigen beheer deel wordt met name veroorzaakt door de beleggingsopbrengsten en de wijziging van de rentetermijnstructuur. Het beleggingsresultaat is negatief omdat het directe en indirecte rendement op de beleggingen lager was dan de benodigde interesttoevoeging aan de technische voorzieningen en de wijziging van de technische voorziening die volgt uit de wijziging van de rentetermijnstructuur.

Verzekerd deel

Het negatieve resultaat in het verzekerd deel wordt met name veroorzaakt door de toeslagverlening, de uitgaande waardeoverdrachten en de beheerkosten en het technisch resultaat. De beleggingsopbrengsten waren in 2018 niet voldoende om overrente uitgekeerd te krijgen. Daarnaast heeft de toeslagverlening ook een negatief effect op het resultaat.

Overige mutaties TV

Ultimo 2018 is het Fonds voor de waardering van de voorziening pensioenverplichtingen overgegaan op de Prognosetafel AG2018 (gedurende 2018: Prognosetafel AG2016). Dit heeft geleid tot een verlaging van de voorziening met € 1.923. Daarnaast heeft het Fonds de voorziening de ervaringssterfte herberekend. Dit heeft geleid tot een verlaging van de voorziening met € 210. Tevens zijn de partnerfrequenties aangepast. Dit heeft geleid tot een verlaging van de voorziening met € 417. Daarnaast is het toegepaste leeftijdsverschil tussen man en vrouw aangepast. Dit heeft geleid tot een daling van de voorziening met € 839. Tezamen betekent dit een verlaging van de voorziening en een verhoging van het resultaat van € 3.389.

Verzekerdenbestand

	Actieve deelnemers	Gewezen deelnemers	Pensioen-gerechtigden	Totaal
Stand per 31 december 2017	5.634	20.371	5.736	31.741
Mutaties door:				
Nieuwe toetredingen	1.411	0	0	1.411
Ontslag met premievrije aanspraak	-1.615	1.615	0	0
Waardeoverdracht	0	-87	0	-87
Ingang pensioen	-17	-339	183	-173
Overlijden	-10	-62	-251	-323
Afkoop	0	-228	-198	-426
Andere oorzaken	59	-312	541	288
Mutaties per saldo	-172	587	275	690
Stand per 31 december 2018	5.462	20.958	6.011	32.431

Specificatie pensioengerechtigden

	2018	2017
Ouderdompensioen	4.622	4.370
Partnerpensioen	1.313	1.287
Wezenpensioen	76	79
Totaal	6.011	5.736

Onder de actieve deelnemers zijn 225 deelnemers opgenomen met (gedeeltelijke) premievrijstelling in verband met arbeidsongeschiktheid.

Uitvoeringskosten

	2018 ¹⁾	2017 ¹⁾
Pensioenbeheer (pensioenuitvoeringskosten in euro per deelnemer)	€ 165	€ 143
Vermogensbeheer:		
– Kosten in % van het gemiddeld belegd vermogen	0,194%	0,243%
– Transactiekosten in % van het gemiddeld belegd vermogen	0,083%	0,042%
Kosten van het pensioenbeheer bestaan uit:		
– Bestuurs- en administratiekosten	€ 1.538	€ 1.314
– Advieskosten	€ 243	€ 214
– Toezichtkosten	€ 117	€ 94
Totaal	€ 1.898	€ 1.622

Om de kosten per deelnemer te berekenen is conform de aanbeveling van de Pensioenfederatie het aantal deelnemers gedefinieerd als de som van het aantal actieve deelnemers en pensioengerechtigden. Gewezen deelnemers tellen dus niet mee in deze berekening. De in de jaarrekening verantwoorde pensioenuitvoeringskosten 2018 zijn € 61 hoger dan hierboven gepresenteerd. Het verschil wordt verklaard door € 17 beleggingskosten en € 44 vrijval excasso eigen beheer die in de berekening van de kosten per deelnemer niet zijn meegenomen.

Kosten pensioenbeheer

De pensioenuitvoeringskosten zijn in 2018 in totaal met € 276 gestegen. Het aantal actieve deelnemers en pensioengerechtigden is 2018 licht gestegen van 11.370 naar 11.473. De stijging van de kosten is met name veroorzaakt door hogere administratiekosten als gevolg van de aanpassing van het contract met AZL N.V. per 1 januari 2018 (€ 221). Verder stegen de bestuurskosten (€ 80), de toezichtkosten (€ 23) en de advieskosten (€ 29). De stijging van deze kosten werd vooral veroorzaakt door de discussie tussen bestuur en raad van toezicht over de invulling van de toezichtrol. Ten opzichte van 2017 daalden de secretariaatskosten (€ 27), de communicatiekosten (€ 8), de administratiekosten verzekeraars (€ 20) en overige kosten (€ 22). Voor 2019 zijn de uitvoeringskosten begroot op € 1.855.

Kosten vermogensbeheer

De kosten van het vermogensbeheer kunnen in twee categorieën worden onderscheiden:

- De eerste categorie betreft de kosten zoals die in de jaarrekening zijn verwerkt, waaronder de beheervergoeding van de vermogensbeheerder(s), het bewaarloon, kosten van ondersteuning bij het vermogensbeheer, kosten accountant betreffende het vermogensbeheer en kosten met betrekking tot de beleggingsadministratie.
- De tweede categorie betreft kosten die rechtstreeks ten laste van het beleggingsrendement zijn gebracht. Deze kosten zijn dus niet inbegrepen in de kosten van de vermogensbeheerder(s) zoals opgenomen in de jaarrekening.

Daarnaast worden er nog transactiekosten en aan- en verkoopkosten gemaakt. De beleggingskosten voor de depots bij de verzekeraars bleven in 2018 (0,194%) gelijk aan die in 2017 (0,194%). Voor het eigen beheer depot daalden de kosten 2018 naar 0,679% (2017: 0,765%). De daling werd veroorzaakt door een aanpassing van het contract met de fiduciair beheerder Achmea IM per 1 januari 2018. De transactiekosten waren in 2018 hoger dan in 2017. Dit werd met name veroorzaakt door het feit dat in eigen beheer de beleggingscategorie EMD HC van vermogensbeheerder is veranderd.

1) Bedragen zijn inclusief BTW

Governance

Bestuur

Het bestuur heeft in 2018 tienmaal vergaderd. De belangrijkste onderwerpen die in de bestuursvergaderingen aan de orde kwamen, zijn:

- De financiële positie van SPNG met in het bijzonder de scheiding tussen het verzekerd deel en eigen beheer.
- De missie, visie en strategie in samenhang met mogelijke toekomstscenario's van SPNG, het voeren van gesprekken met partijen over samenwerking en/of fusie.
- Het verlengen van aflopende uitvoeringsovereenkomsten met vrijwillig aangesloten ondernemingen.
- Het aanscherpen van het risicomanagementproces binnen SPNG en het treffen van maatregelen om te voldoen aan de wettelijke bepalingen omtrent de AVG en IORP II.
- Het evalueren van diverse uitbestedingsrelaties, adviseurs, fondsorganen en de commissiestructuur.
- Het aanpassen van de (uitbestedings-) overeenkomsten met Achmea IM inzake fiduciair management.
- Het verlenen van medewerking aan diverse uitvragen van DNB.
- Het werven van een nieuw bestuurslid namens pensioengerechtigden en het werven van nieuwe leden in de raad van toezicht.
- Het aanpassen en vaststellen van fondsdocumenten waaronder het beleggingsplan 2019, Abtn, het pensioen- en – uitvoeringsreglement 2013, IT-beleid, de incidenten- en klokkenluidersregeling en de haalbaarheidstoets.

Het bestuur heeft in het verslagjaar één keer gezamenlijk met de raad van toezicht en het verantwoordingsorgaan overlegd, één keer afzonderlijk met de raad van toezicht en één keer afzonderlijk met het verantwoordingsorgaan. Het verantwoordingsorgaan heeft gedurende 2018 een maal afzonderlijk vergaderd. De belangrijkste gespreksonderwerpen waren de werkrelatie tussen bestuur en raad van toezicht, de jaarrekening 2017, de toekomst van SPNG, de premie 2019 en de uitkomst van de haalbaarheidstoets.

Fondsdocumenten

In het verslagjaar zijn de volgende fondsdocumenten gewijzigd.

Pensioenreglement

Gedurende 2018 zijn enkele kleine wijzigingen in het pensioenreglement 2013 aangebracht. Een actuele versie van het pensioenreglement is beschikbaar op de website van SPNG. Het bestuur heeft besloten om het pensioenreglement in 2019 te herijken.

Uitvoeringsreglement

Het uitvoeringsreglement is aangepast aan de veranderingen in het pensioenreglement voor zover daar noodzaak toe was. Een actuele versie van het uitvoeringsreglement is beschikbaar op de website van SPNG. Het uitvoeringsreglement zal in 2019 worden herijkt.

Abtn

In mei 2018 is de Abtn op een aantal onderdelen aangepast, nadat de Abtn in 2017 volledig is herschreven. Het betreft het toevoegen van een alinea over privacy beleid, de wijziging van de waarmerkend actuaris en het aangeven van een prioritering in de kwalitatieve omschrijving van de risicohouding en aanpassing van de ondergrens in de lange termijn risicohouding (ondergrens relatieve afwijking tov mediaan). Verder is de goedkeuring van DNB op de gewogen gemiddelde ondergrens van de toeslagverlening in de Abtn opgenomen en is een toelichting gegeven op de bandbreedte verzekerd deel Aegon portefeuille. Tenslotte is het financieel crisisplan aangepast. Op verzoek kan de actuele versie van de Abtn verstrekt worden.

De statuten en de verplichtstellingsbeschikking zijn in het verslagjaar niet gewijzigd.

Evenwichtige belangenafweging

SPNG voert als beleid dat het verzekerd deel en eigen beheer niet delen in elkaars opwaartse en neerwaartse risico's. De zekerheid waarmee de pensioenen worden uitgekeerd en mogelijke toeslagen worden verleend verschillen zo wezenlijk van elkaar dat het bestuur het niet evenwichtig vindt voor de deelnemers van beide afzonderlijke delen om de delen samen te voegen. Vandaar dat de vermogens en pensioenen separaat worden geadministreerd.

Gedurende het verslagjaar zijn er geen beleidswijzigingen geweest waarbij de belangen van verschillende groepen aanspraak- en pensioengerechtigden tegen elkaar moesten worden afgewogen.

Wanneer premie-, toeslag- en beleggingsbeleid ter bijsturing van de financiële positie onvoldoende blijkt om de doelstelling van SPNG waar te maken of te voldoen aan de wet- en regelgeving, kan SPNG overgaan tot verlaging van pensioenaanspraken. Een verlaging van pensioenaanspraken is ultimum remedium voor het pensioenfonds.

Ingeval van een financieel tekort kan het bestuur van SPNG besluiten om de opgebouwde aanspraken en – rechten te verlagen als:

- De beleidsdekkingsgraad niet binnen 10 jaar op basis van de andere beschikbare sturingsmiddelen boven de vereiste dekkingsgraad komt;
- De beleidsdekkingsgraad voor het vijfde achtereenvolgende jaar onder de minimaal vereiste dekkingsgraad ligt en de actuele DNB-dekkingsgraad ook onder de minimaal vereiste dekkingsgraad ligt. Dan moet het pensioenfonds de pensioenen verlagen, zodanig dat DNB-dekkingsgraad gelijk wordt aan de minimaal vereiste dekkingsgraad.

De verlagingen worden dan tijdsevenredig gespreid over maximaal 10 jaar.

Er wordt alleen tot het verlagen van pensioenen besloten als het integrale herstelplan voor SPNG als geheel voorziet in een noodzakelijke verlaging. Bij een eventuele verlaging wordt onderscheid gemaakt tussen het verzekerd deel en eigen beheer. Indien het integrale tekort wordt veroorzaakt door eigen beheer, dan worden de eigen beheer pensioenen verlaagd. Indien het integrale tekort wordt veroorzaakt door het verzekerd deel, dan worden de pensioenen in het verzekerd deel verlaagd. Dit beleid heeft mogelijk tot gevolg dat door de combinatie verzekerd deel en eigen beheer de eigen beheer pensioenen niet, of later verlaagd moeten worden dan als alleen naar het eigen beheer deel zou worden gekeken. Voordeel van het beleid is dat aan de wetgeving (integraliteit) wordt voldaan en dat alleen als ultiem redmiddel verlaagd wordt. Het alternatief (separaat opstellen van een herstelplan eigen beheer) zou mogelijk tot juridische issues met stakeholders kunnen leiden. Het beleid leidt niet tot vermenging van vermogen; er vloeien immers geen gelden uit het verzekerd deel naar eigen beheer en andersom. Een mogelijke verlaging van de pensioenen in eigen beheer wordt alleen uitgesteld. Als (later) blijkt dat ook vanuit het integrale herstelplan verlaagd zou moeten worden, zal de verlaging (in eigen beheer) wel groter zijn. In de ogen van het bestuur is op een evenwichtige wijze rekening gehouden met de belangen van betrokkenen.

Geschiktheid en evaluatie

Het geschiktheidsbeleid en het opleidingsplan zijn vastgelegd in een geschiktheidsplan. Dit plan is gebaseerd op de "Handreiking geschikt pensioenfonds bestuur" van de Pensioenfederatie. Het geschiktheidsplan wordt jaarlijks besproken en zo nodig aangepast. Naast de omschrijving en toelichting op de wijze van toetsing en ontwikkeling van deskundigheid van bestuursleden bevat het geschiktheidsplan tevens:

- Het door het bestuur geformuleerde functieprofiel waaraan bestuursleden moeten voldoen.
- De eisen met betrekking tot de minimaal benodigde beschikbaarheid van bestuursleden en de wijze waarop in eventuele lacunes wordt voorzien.

In het verslagjaar hebben bestuursleden diverse relevante bijeenkomsten van onder meer De Nederlandsche Bank, de Pensioenfederatie en AZL bezocht. Daarnaast zijn twee interne studiedagen georganiseerd waarbij externe professionals van Milliman Pensioen en Achmea IM hebben gesproken over IORP II en maatschappelijk verantwoord beleggen.

Gedurende 2018 heeft het bestuur regelmatig het eigen functioneren geëvalueerd. Hierbij is gesproken over het functioneren van het bestuur, het dagelijks bestuur, de commissies en de werkkrelatie met de raad van toezicht en - in mindere mate - het verantwoordingsorgaan. Daarnaast is gesproken over geschiktheid en diversiteit en mogelijke verbeteracties. Begin 2019 heeft het bestuur een formele zelfevaluatie gehouden. Verder zal het dagelijks bestuur gedurende 2019 evaluatiegesprekken voeren met de individuele bestuursleden.

Naar aanleiding van de evaluaties heeft het bestuur besloten om de commissiestructuur per 1 januari 2019 te wijzigen. De commissie pensioen en de commissie communicatie zullen per die datum worden samengevoegd. Een belangrijk voordeel van de samenvoeging is dat op deze manier efficiënter gewerkt kan worden. Het bestuursbureau van SPNG zorgt voor de ondersteuning van de samengevoegde commissie. Hierdoor wordt het bestuursbureau op alle punten richting AZL het operationele aanspreekpunt.

Diversiteit

Bij de samenstelling van het bestuur als geheel, maar ook binnen de overige fondsorganen, speelt diversiteit een rol. Diversiteit binnen de fondsorganen verbreedt de horizon en bevordert daardoor het goed functioneren van deze organen. Het bestuur probeert bij de samenstelling zoveel mogelijk rekening te houden met de diversiteit en complementariteit van bestuursleden. De werving van nieuwe bestuursleden vindt plaats aan de hand van een functieprofiel. In dit functieprofiel zijn de geschiktheidseisen en competenties opgenomen. Elke competentie moet bij tenminste één bestuurslid goed ontwikkeld zijn. Bij de invulling van vacatures wordt expliciet gekeken naar complementariteit op dit punt in het licht van de huidige samenstelling van het bestuur. Het bestuur streeft verder naar minimaal één vrouw in het bestuur en één persoon van 40 jaar of jonger. Aan dit streven werd ultimo 2018 niet geheel voldaan. Het bestuur van SPNG bevat geen vrouw. In het verantwoordingsorgaan en de raad van toezicht zijn overigens wel vrouwen vertegenwoordigd. Bij de invulling van nieuwe vacatures wordt derhalve aan de voordragende organisaties meegegeven dat bij gelijke geschiktheid de voorkeur van het bestuur uitgaat naar een vrouw en/of een persoon jonger dan 40 jaar.

Beloningsbeleid

In het kader van de werving van nieuwe leden van de raad van toezicht is het vergoedingsbeleid voor hen aangepast om te voorkomen dat de beloning belemmerend kan werken voor een professioneel en kritisch toezicht. Hiermee heeft het bestuur de aanbeveling van de oud-leden van de raad van toezicht overgenomen. De vergoeding voor bestuursleden en leden van het verantwoordingsorgaan is in 2018 niet aangepast. Deze vergoeding is in 2019 herijkt.

Gedragscode en compliance officer

De bestuursleden en overige aan SPNG verbonden personen zijn gehouden tot het naleven van de gedragscode van SPNG. Jaarlijks dienen zij een verklaring in te vullen en in te dienen bij de compliance officer van SPNG. Verder is het onderdeel compliance en integriteit een vast agendapunt van elke bestuursvergadering. Bestuursleden en medewerkers van het bestuursbureau wordt gevraagd of zij iets te melden hebben inzake compliance en integriteit. Naast de (af-)melding van (nieuwe) bestuursfuncties bij andere pensioenfondsen hebben zich geen meldingswaardige zaken voorgedaan. In het verslagjaar heeft de compliance officer geen redenen gezien om opmerkingen te maken. De gedragscode is in het verslagjaar niet gewijzigd.

De heer G. Aldershof (directeur NVG) is aangesteld als compliance officer. De compliance officer is onder meer belast met de controle op de naleving van de gedragscode. Daarnaast is vastgelegd dat de voorzitter van SPNG optreedt als compliance officer indien zich binnen het bestuur knellende situaties voordoen.

Wet- en regelgeving

In 2018 zijn aan het pensioenfonds geen dwangsommen of boetes opgelegd. Er zijn door de toezichthouders De Nederlandsche Bank N.V. en de Stichting Autoriteit Financiële Markten (AFM) geen aanwijzingen aan het fonds gegeven, noch is een bewindvoerder aangesteld of is bevoegdheidsuitoefening van organen van het fonds gebonden aan toestemming van de toezichthouder.

Op 20 februari 2018 heeft een relatiegesprek plaatsgevonden tussen de bestuursleden van SPNG en de toezichthouders van DNB over onder andere de missie en strategie en toekomstscenario's van SPNG. Daarnaast was er gedurende 2018 regelmatig informeel contact met de toezichthouder onder andere over de werkrelatie tussen het bestuur en de raad van toezicht.

Gedurende 2018 heeft SPNG zijn medewerking verleend aan diverse informatieverzoeken van DNB en ACM. Het betrof uitvragen over de, de uitvraag niet-financiële risico's, de uitvraag strategiedocumentatie, de voorbereidingen inzake IORP II, een enquête voorbereidingen DLR en de uitvraag kosten vermogensbeheer. De uitvragen zijn binnen de daartoe gestelde termijn beantwoord.

Daarnaast heeft SPNG een verzoek tot ontheffing ten aanzien van de grens van 110% beleidsdekkingsgraad (toeslagdrempel: PW137, tweede lid onderdeel a) ingediend bij DNB. DNB heeft dit verzoek in zijn brief van 15 februari 2018 gehonoreerd. Het verzoek van SPNG tot ontheffing van PW137, tweede lid onderdelen b en c is door DNB afgewezen. Het gevolg hiervan is dat SPNG het toeslagbeleid voor het verzekerd deel heeft aangepast aan de eisen omtrent toekomstbestendig indexeren.

Code pensioenfondsen

Bij verantwoording over de naleving van de Code pensioenfondsen (versie 2018) geldt het principe 'pas toe of leg uit'. Afwijking van de norm is mogelijk als daar een goede reden voor is.

Normen uit de Code pensioenfondsen waarvan door SPNG is afgeweken in 2018

Onderstaand volgt een toelichting op de normen die (nog) niet volledig worden nageleefd:

- Code 25: Strikt gesproken heeft niet ieder bestuurslid evenveel stemrecht. De drie leden namens de deelnemers hebben stemrecht voor twee leden, terwijl alle andere bestuursleden stemrecht voor 1 lid hebben. Voor deze constructie is gekozen om het aantal bestuursleden zo laag mogelijk te houden en toch de drie werknemersverenigingen vertegenwoordigd te laten zijn in het bestuur. Deze afwijking is indertijd door DNB opgemerkt naar aanleiding van de ingestuurde concept statuten. DNB heeft destijds om een nadere toelichting van het bestuur gevraagd. Die nadere toelichting was voor DNB afdoende. Ook het verantwoordingsorgaan is akkoord met deze afwijking.
- Code 31, 32: het geschiktheidsplan wordt in 2019 aangepast aan de relevante bepalingen uit de code.
- Code 33: in het bestuur zijn geen vrouwen vertegenwoordigd. In de benoeming van nieuwe leden in de organen wordt hier rekening mee gehouden.
- Code 33: het verantwoordingsorgaan kent geen leden onder de 40 jaar. In de benoeming van nieuwe leden in de organen wordt hier rekening mee gehouden.
- Code 46: gezien de verhoudingen tussen de raad van toezicht en bestuur kan niet gesteld worden dat het intern toezicht bijdraagt aan effectief en slagvaardig functioneren van het pensioenfonds. Met de benoeming van nieuwe leden in de raad van toezicht in december 2018 ontstaat een nieuwe situatie.

Klachten en geschillen

SPNG heeft een interne klachten- en geschillenprocedure. Deze is terug te vinden op de website van SPNG. Klachten kunnen worden ingediend bij de administrateur (AZL N.V.) en geschillen kunnen worden voorgelegd aan een geschillencommissie. Er wordt onderscheid gemaakt tussen klachten en geschillen. Klachten betreffen de uitvoering van de pensioenregeling. Geschillen gaan over de interpretatie van regelingen en afspraken.

In 2018 is één klacht ingediend bij het pensioenfonds. De klacht is naar tevredenheid van de klager afgehandeld. Het betrof uitrust partnerpensioen dat in de ogen van de klager niet uitgeruild had mogen zijn. Er waren geen geschillen.

Het bestuursbureau van SPNG en AZL hebben regelmatig contact met de aangesloten werkgevers, de deelnemers en pensioengerechtigden. De vragen en opmerkingen van aangesloten werkgevers gingen in het algemeen over de ontvangen premienota's, het doorgeven van (terugwerkende kracht) mutaties via de werkgeversportal, de aanlevering van directeursverklaringen en verklaringen geen personeel. De vragen van de deelnemers hadden vooral betrekking op flexibiliseringsmogelijkheden (met name uitstellen) en ingangsdata, de uitbetalingsdata en vragen met betrekking tot afkoop.

Uitbestedingsbeleid

Vanuit de historie als verzekerd fonds zijn de bedrijfsactiviteiten voor het overgrote deel uitbesteed aan derden. Met de overgang naar eigen beheer in 2013 is de pensioenadministratie overgegaan naar een andere pensioenuitvoerder (AZL N.V.) en is een nieuwe vermogensbeheerder aangetrokken voor het beheer van de eigen beheer gelden. Vanaf die tijd is de rol van het bestuursbureau als ondersteuner van het bestuur versterkt om meer grip op de partijen te hebben aan wie zaken zijn uitbesteed.

- De pensioenadministratie wordt uitgevoerd door een externe professionele uitvoeringsorganisatie die de werkzaamheden tegen een acceptabele prijs/kwaliteitverhouding uitvoert. Uitvoering in eigen beheer ligt, mede gezien de schaalgrootte, niet voor de hand.
- Het vermogensbeheer wordt uitgevoerd door externe professionele partijen die het beheer tegen een acceptabele prijs/kwaliteitverhouding uitvoeren. Uitvoering in eigen beheer ligt, mede gezien de schaalgrootte van het fonds, niet voor de hand.
- De bestuursondersteuning wordt bij voorkeur niet uitbesteed aan de partij die de pensioenadministratie of het vermogensbeheer voor het fonds uitvoert, maar door of namens het bestuursbureau uitgevoerd. Zo houdt het bestuur met behulp van het eigen bestuursbureau "countervailing power" tegenover de belangrijkste uitvoerders.
- Overige activiteiten van het fonds worden uitgevoerd door het bestuursbureau dan wel door, met toestemming van het bestuur, in te huren derden.

Het uitbestedingsbeleid is beschreven in de Abtn. Het bestuur houdt op een zodanige wijze toezicht op de uitbestede werkzaamheden dat het bestuur de bedrijfsprocessen op een adequate wijze kan (blijven) beheersen. Daartoe wordt zij ondersteund door de bestuurlijke commissies, het bestuursbureau en externe adviseurs.

Voor wat betreft de controle op de pensioenadministratie en het vermogensbeheer laat het bestuur de verzekeraars, de vermogensbeheerder en de pensioenuitvoeringsorganisatie verantwoording afleggen door onder meer het periodiek verstrekken van rapportages en overzichten. Deze rapportages worden in de bestuurlijke commissies behandeld en indien daar aanleiding toe is in het bestuur besproken. Daarnaast stellen deze partijen jaarlijks een ISAE/Service3402 verklaring op. De bevindingen bij de verklaringen worden besproken in de commissies en teruggekoppeld aan het bestuur. Daarbij is ook getoetst in hoeverre de door de uitvoerder verrichte werkzaamheden voor SPNG wel of niet onder de reikwijdte van de ISAE/Service3402 vallen. Uit de analyse van de verklaringen over 2018 kwamen geen noemenswaardige issues naar voren.

Daarnaast vindt één keer per twee maanden in Heerlen overleg plaats tussen het bestuursbureau en de medewerkers van verschillende afdelingen van AZL. Besproken worden deelnemers- en werkgeverszaken, de handhaving van de verplichtstelling, het debiteurenbeheer, eventuele klachten, geschillen of incidenten, opvolging van bestuursbesluiten en algemene zaken en ontwikkelingen inzake de pensioenuitvoering. De resultaten van deze gesprekken worden teruggekoppeld aan het (dagelijks) bestuur. Naast het tweemaandelijks overleg heeft het bestuursbureau op zeer regelmatige basis contact via telefoon en/of email met medewerkers van AZL over pensioenuitvoeringszaken.

In algemene zin is het bestuur tevreden met de gang van zaken behoudens enkele incidenten. In 2018 hebben zich twee incidenten voorgedaan. In één geval is ten aanzien van het retourneren van een verklaring geen personeel ten onrechte een boete opgelegd en via de deurwaarder geïncasseerd. De geïnde gelden zijn terugbetaald, het issue is inmiddels opgelost. Een ander incident was dat naar aanleiding van verschillende terugwerkende kracht (twk) mutaties ten onrechte geen facturen zijn verstuurd. Het betrof 40 gevallen. Eind april 2019 stonden nog 7 facturen open, de overige zijn voldaan. De aangepaste aanspraken naar aanleiding van de twk-mutaties waren wel correct geadministreerd.

Gedurende 2018 is de uitbestedingsrelatie met diverse partijen geëvalueerd en aangepast. Na evaluatie van de dienstverlening is met Achmea IM een nieuwe overeenkomst inzake fiduciaire dienstverlening gesloten per 1 januari 2018. De belangrijkste wijziging betrof een verlaging van de vergoeding. Verder is de dienstverlening van AZL in 2018 geëvalueerd. In algemene zin is het bestuur tevreden met de dienstverlening. Verder zijn er evaluatiegesprekken gevoerd met de medewerkers van het bestuursbureau, de adviserend actuaris, de waarmede actuaris en de accountant. Het bestuur is tevreden met de gang van zaken.

Risicomanagement

Risicoprofiel

SPNG wordt bij het beheer van de pensioenverplichtingen en de financiering daarvan geconfronteerd met risico's. De belangrijkste doelstelling van het pensioenfonds is het nakomen van de pensioentoezeggingen. Voor het realiseren van deze doelstelling wordt gestreefd naar een toereikende solvabiliteit op basis van de marktwaarde van de pensioenverplichtingen. Deze paragraaf bevat een inventarisatie van de belangrijkste risico's waarmee SPNG zich geconfronteerd ziet. SPNG monitort alle risico's waar het als pensioenfonds mee te maken heeft op regelmatige basis en heeft voor dit doel een commissie risicomanagement aangesteld.

Overigens is elders in het bestuursverslag de risicohouding (ondergrenzen van verwacht pensioenresultaat) beschreven en wordt in de jaarrekening nader ingegaan op de diverse beleggingsrisico's. Het beleid en de doelstellingen van het fonds worden periodiek – onder andere – door middel van een ALM-studie herijkt en daarnaast jaarlijks op hun haalbaarheid getoetst. Ook deze uitkomsten zijn elders in het bestuursverslag besproken.

Hieronder worden de voornaamste risico's en onzekerheden behandeld.

Strategie

Anders dan veel andere bedrijfstakpensioenfonds heeft SPNG vrijwillig en verplicht aangesloten ondernemingen. Ten aanzien van de vrijwillig aangesloten ondernemingen loopt SPNG het risico dat de continuïteit van het eigen beheer deel negatief wordt beïnvloed doordat zij na het aflopen van de contractduur de uitvoeringsovereenkomst niet verlengen. SPNG beheerst dit risico deels door het bieden van een attractieve, flexibele pensioenregeling met een goede prijskwaliteit verhouding en kwalitatief goede dienstverlening. Dit is ook de reden waarom SPNG diverse keuzemogelijkheden in de regeling aanbiedt en vanaf 2017 de "CDC-keuzevariant" heeft ingevoerd. Het vereist tevens dat het fonds voortdurend voeling houdt met de wensen en behoeften van de achterban en de ontwikkelingen in de maatschappij. Daarom staat SPNG open voor samenwerking met andere pensioenfonds en ondernemingen om samenwerkingsvoordelen te realiseren en onderzoekt het de mogelijkheden om een DC-regeling aan te bieden teneinde in de markt aantrekkelijk te blijven.

Het verplichtgestelde deel van SPNG ondervindt geen directe gevolgen van de markt als het gaat om de omvang van het deelnemersbestand. Door de trend naar verduurzaming van de maatschappij en de groei in de bedrijfstak herwinning grondstoffen (recycling) groeit het aantal verplicht aangesloten ondernemingen al een aantal jaar. SPNG voldoet aan de wettelijke eisen om de verplichtstelling in stand te kunnen houden.

Operationele risico's

Het bestuur is van oordeel dat de uitbesteding van de pensioenadministratie en het vermogensbeheer garant staan voor een betere uitvoering van de pensioenregeling dan indien geopteerd zou zijn voor eigen beheer. Dit betekent dat het bestuur een afzonderlijk uitbestedingsbeleid heeft geformuleerd waarop elders in dit bestuursverslag wordt ingegaan. Mede dankzij de goede samenwerking met AZL en Achmea IM kan SPNG steeds tijdig inspelen op de snel wijzigende wettelijke voorschriften in de complexe pensioenwetgeving.

Het bestuur is van oordeel dat de operationele risico's in de pensioenuitvoering beperkt zijn middels de volgende beheersingsmaatregelen: de jaarlijkse beoordeling van de ISAE/Service 3402-verklaringen die de uitvoeringsorganisaties aanleveren, de beoordeling van de kwartaalrapportages met opvolging van acties, de jaarlijkse evaluatie van de dienstverlening en het periodieke werkoverleg tussen het bestuursbureau van SPNG en de uitvoeringsorganisaties.

Financiële risico's

Ten aanzien van de financiële risico's wordt onderscheid gemaakt in een verzekerd deel en eigen beheer. SPNG voert als beleid dat het verzekerd deel en eigen beheer niet delen in elkaars opwaartse en neerwaartse risico's. Vandaar dat de vermogens en de pensioenen gescheiden worden geadmistreerd. In het verzekerd deel zijn de financiële risico's voor SPNG zeer beperkt, omdat de verzekeraars Nationale-Nederlanden en Aegon de levenslange uitkering van de pensioenen garanderen. SPNG loopt op de verzekeraars een geaccepteerd kredietrisico, dat als laag wordt beoordeeld. Conform wettelijke voorschriften geldt voor het verzekerd deel van SPNG een vereist eigen vermogen van 1% (zie Financiële positie van SPNG). Voor het eigen beheer deel zijn de financiële risico's beschreven en behandeld in de jaarrekening. Met name wordt ingegaan op de ontwikkeling van het renterisico, het zakelijke waarden risico, het valutarisico, het kredietrisico, het concentratierisico en de ontwikkelingen met betrekking tot de levensverwachting (verzekeringstechnisch risico).

Hoewel strikt onderscheid wordt gemaakt in een verzekerd deel en eigen beheer, wordt – conform wetgeving - integraal over de dekkingsgraad aan DNB gerapporteerd. De integrale dekkingsgraad bevindt zich boven de vereiste dekkingsgraad waardoor geen herstelplan bij DNB is ingediend.

Door deze integrale benadering hoeft er voor het eigen beheer geen herstelplan ingediend te worden, terwijl dat (fictief gezien) wel zou moeten als alleen naar de dekkingsgraad van het eigen beheer wordt gekeken.

Om inzicht te krijgen in de herstelkracht van het eigen beheer wordt jaarlijks een rekenexercitie op basis van de herstelplanmethodiek uitgevoerd. Uit de in 2018 uitgevoerde exercitie kwam naar voren dat er naar verwachting voldoende capaciteit is om tijdig te herstellen. Derhalve zijn geen aanvullende maatregelen getroffen.

De financiële positie van SPNG is niet alleen afhankelijk van de beleggingsresultaten, maar ook van de financiële en economische ontwikkeling van de aangesloten werkgevers en de concurrentiepositie van de bedrijfstakken. Het bestuur kan daarop geen directe invloed uitoefenen, maar kan wel door het hanteren van een stabiel premiebeleid en beheersing van de uitvoeringskosten bijdragen aan zo acceptabel mogelijke pensioenkosten, als onderdeel van de arbeidskosten. Elders in dit bestuursverslag wordt op de uitvoeringskosten ingegaan. Ten aanzien van de premie-incasso kan gemeld worden dat het aantal openstaande debiteuren zeer gering is.

Financiële verslaglegging

Hieronder vallen de risico's die van invloed zijn op de betrouwbaarheid van de interne en externe financiële verslaglegging. Het bestuur heeft met AZL en Achmea IM gedetailleerde werkafspraken gemaakt over de tijdige totstandkoming van het jaarverslag en de betrokkenheid daarbij van diverse partijen. De waarderingsmethoden en –grondslagen die voor de balansposten worden gehanteerd, zijn in de regel wettelijk voorgeschreven. Deze kunnen door DNB worden opgelegd en liggen meestal voor meerdere jaren vast. Daarnaast worden deze op hun houdbaarheid getoetst, zijn actuariel betrouwbaar en waar nodig door de waarmede actuaire beoordeeld. Een risico dat het pensioenfonds daarbij loopt, betreft de tijdige aanlevering van betrouwbare en elders gecontroleerde

gegevens van beleggingsfondsen waarin SPNG participeert, of namens SPNG wordt geparticipeerd. De accountant komt in zijn controle tot een reële inschatting en beoordeling van de materialiteit, dan wel tot een aantekening in zijn verklaring. Het proces van totstandkoming van het jaarverslag wordt jaarlijks met betrokken geëvalueerd.

Wet- en regelgeving

Hieronder valt het risico dat niet tijdig wordt geanticipeerd op nieuwe of gewijzigde wetgeving, dat de bedrijfsvoering van SPNG niet aan wet- en regelgeving voldoet, of dat bepalingen uit contracten niet afdwongen kunnen worden. In de praktijk van de afgelopen jaren heeft dit risico zich niet (materieel) gemanifesteerd. De volgende beheersmaatregelen zijn getroffen: toetsen of uitvoerders veranderende wetgeving naleven (o.a. middels het beoordelen van de periodieke rapportages en overleggen) incidentenmelding via e-mail, juridische ondersteuning van externe adviseurs, compliance officer, de rol van de waarmede actuaris en de accountant.

Risicobeheersysteem en IORP II

SPNG streeft naar een zodanig volwassenheidsniveau dat gegeven de grootte en complexiteit van het fonds sprake is van gestructureerd en geformaliseerd integraal risicomanagement (DNB niveau 3). Randvoorwaarden hierbij zijn dat het proces werkbaar is, kostenefficiënt plaatsvindt en voldoet aan de wettelijke eisen. Gedurende 2018 heeft het bestuur van SPNG het risicomanagementproces verder vormgegeven. Dit traject is door de commissie risicomanagement voorbereid. De governance structuur is - rekening houdend met de inwerkingtreding van IORP II per 13 januari 2019 - aangepast. SPNG blijft uitgaan van het "three lines of defence model". De eerstelijns verantwoordelijkheid ligt bij het bestuur en is per risicocategorie (en in een aantal gevallen per deelrisico) toegewezen aan een commissie. De commissie risicomanagement vervult de tweedelijns risicomanagementrol en vanaf 13 januari 2019 de vervullerrol van de IORP II sleutelfunctie Risicobeheer. De voorzitter van de commissie risicomanagement is de houder van de sleutelfunctie risicobeheer. De risicobeheerfunctie beoordeelt, monitort en rapporteert over het risicobeheersysteem. Naast deze controlerende taak heeft de commissie ook een initiërende en adviserende rol bij de vormgeving van het risicobeheer. De derde lijn betreft een onafhankelijke interne auditfunctie (IORP II sleutelfunctie Interne Audit. Vanaf 13 januari 2019 is de houder van deze sleutelfunctie een van de voorzitters van het fonds. De vervullerrol van de interne auditfunctie moet nog worden belegd. De belangrijkste taak die hoort bij de interne auditfunctie is het periodiek evalueren van de adequaatheid en doeltreffendheid van de interne controlemechanismen en andere procedures ter waarborging van de beheerste en integere bedrijfsvoering van SPNG inclusief de uitbestede werkzaamheden. In de loop van 2019 wordt het IRM-beleidsplan aangepast aan de gewijzigde governance structuur van het risicobeheer.

Het bestuur werkt met een jaarplan waarin de belangrijkste uit te voeren activiteiten van SPNG zijn beschreven, waaronder de risicomanagement activiteiten. Met dit plan heeft het bestuur overzicht wanneer welke activiteit moet plaatsvinden. Per activiteit is aangegeven welke commissie verantwoordelijk is. De commissie risicomanagement ziet toe op de naleving. De status van het jaarplan is een vast onderdeel van de bestuurlijke agenda. Het jaarplan wordt tijdens elke bestuurs- en commissievergadering besproken en waar nodig aangepast.

Verder werkt het bestuur met een risicomonitor en een risicomatrix. Gekozen is voor de FIRM- risicocategorieën (FIRM staat voor Financiële Instellingen Risicoanalyse Methode). Per categorie is de risicohouding vastgesteld en zijn de deelrisico's uitgewerkt met betrokken factoren, scenario's, bruto risico (kans * impact), getroffen beheersingsmaatregelen, netto risico (bruto risico +/- beheersmaatregelen) en of voldaan wordt aan de risicohouding. Gedurende 2018 zijn de aanpassingen in de risicomatrix door de verschillende commissies afgerond en daarna integraal besproken en vastgesteld in het bestuur. De risicomonitor en de risicomatrix zijn vaste onderdelen van de bestuurlijke agenda. Beide documenten worden tijdens elke bestuurs- en commissievergadering besproken en waar nodig aangepast. Tijdens elke bestuursvergadering rapporteren de voorzitters van de verschillende commissies over hun bevindingen op de (deel) risico's eventueel voorzien van een opinie van de voorzitter van de commissie risicomanagement. Voorgestelde wijzigingen in de risicomonitor worden besproken en noodzakelijke acties worden gedefinieerd en indien relevant in het jaarplan opgenomen.

Voor 2019 zijn de volgende acties gedefinieerd ten aanzien van risicobeheer:

- Implementeren van regelgeving IORP II in de (dagelijkse) uitvoering en de bemensing van de houders en vervullers van de sleutelfuncties.
- Het herijken van het IRM-beleidsplan.
- Het verder ontwikkelen en vormgeven van het risicobeheersysteem.

Vooruitblik 2019

Financiële positie van het fonds

De financiële situatie is na 1 januari 2019 licht verbeterd. Eind maart 2019 bedroeg de beleidsdekkingsgraad 104,5%. De actuele dekkingsgraad voor het eigen beheer deel bedroeg 93,5% (december 2018: 90,6%) en voor het verzekerd deel 105,8% (december 2018: 105,8%) en voor SPNG als geheel 103,8% (december 2018: 103,5%). De stijging van de dekkingsgraad wordt met name veroorzaakt door de gestegen marktrente waartegen de pensioenverplichtingen worden gewaardeerd en de gunstige beleggingsrendementen.

Het bestuur gaat verder onderzoeken hoe het vanuit het belang van de deelnemers en pensioengerechtigden het beste inhoud kan geven aan het principeakkoord vernieuwing pensioenstelsel van juni 2019.

Toeslagen en mogelijke kortingen

Per 1 januari 2019 zijn de pensioenaanspraken en –rechten in het verzekerd deel verhoogd met 0,46%. Dit heeft het bestuur besloten in de vergadering van 12 december 2018. De pensioenen in eigen beheer zijn niet verhoogd. Toeslagverlening bij SPNG is voorwaardelijk en wordt alleen toegekend als de financiële positie van SPNG dat toelaat. Een eventuele toeslag is gebaseerd op de stijging van de prijsindexcijfers.

Alleen de pensioenaanspraken van de deelnemers waarvan de werkgever heeft gekozen voor onvoorwaardelijke toeslagverlening zijn per 1 januari 2019 verhoogd met 1,36%. Deze onvoorwaardelijke toeslag is gebaseerd op de stijging van de loonindexcijfers en wordt via een aanvullende premie betaald door de aangesloten werkgevers die hiervoor gekozen hebben.

Aan de deelnemers wordt via het Uniform Pensioenoverzicht (UPO) gecommuniceerd over de hoogte van de opgebouwde pensioenen, de verleende toeslagen en mogelijke kortingen. De actieve deelnemers hebben begin april 2019 een UPO ontvangen.

Voor de komende jaren verwacht het bestuur dat de pensioenen niet, of niet volledig verhoogd kunnen worden met de stijging van de prijsindexcijfers. Dit geldt zowel voor het verzekerd deel als eigen beheer. SPNG heeft de opgebouwde pensioenen in eigen beheer en het verzekerd deel niet hoeven te korten. Voor wat betreft de komende jaren kan niet uitgesloten worden dat de in eigen beheer opgebouwde pensioenen niet gekort hoeven te worden. De pensioenen in het verzekerd deel hoeven de komende jaren niet gekort te worden.

Aanpassingen in de pensioenregeling en premie

De pensioenregeling is per 1 januari 2019 niet gewijzigd. De doorsneepremie stijgt per 1 januari 2019 naar 25,9% (was 25,2%).

De actuariële premie stijgt per 1 januari 2019 met 2,5%. In november 2018 heeft het bestuur de aangesloten werkgevers over de premieverhoging geïnformeerd.

Het verslag van het bestuur is vastgesteld te Den Haag op 28 juni 2019.

Het bestuur

De heer R. van Diepen, voorzitter

De heer I. Slikkerveer, voorzitter

De heer H.J.A. Brak, bestuurslid

De heer C.H.L.M. Filippini, bestuurslid

De heer S. Lahiri, bestuurslid

De heer C. Lonsain, bestuurslid

Verslag Raad van toezicht

Opmerkingen van het bestuur

Gedurende 2018 was de werkrelatie tussen bestuur en raad van toezicht een belangrijk punt van aandacht. Het betrof met name een verschil van inzicht over de rol en de taak die de raad van toezicht zou moeten vervullen. Afgesproken is dat de leden van de raad van toezicht zouden terugtreden en het bestuur in samenwerking met het verantwoordingsorgaan nieuwe leden zou gaan werven. Gezien het afgesproken vertrek hebben de oud-leden van de raad van toezicht hun bevindingen over 2018 (tot het moment van aftreden) gerapporteerd in het jaarverslag 2017.

In de zomer van 2018 heeft het bestuur in nauwe samenwerking met het verantwoordingsorgaan de procedure voor de werving van drie nieuwe leden in de raad van toezicht opgestart. Hierbij is men ondersteund door een extern search bureau (Groen & van Solinge). Na een intensieve en zorgvuldige procedure zijn drie nieuwe leden van de raad van toezicht door het verantwoordingsorgaan (bindend) voorgedragen, ter toetsing bij DNB aangemeld en uiteindelijk per 1 december 2018 door het bestuur benoemd. Met de nieuwe leden van de raad van toezicht is afgesproken dat zij geen bevindingen rapporteren in het jaarverslag 2018 aangezien op het moment van hun aanstelling reeds elf maanden verstreken waren. Opgemerkt wordt dat de oud-leden van de raad van toezicht over hun bevindingen over 2018 hebben gerapporteerd in het jaarverslag 2017. Een en ander is afgestemd met de toezichthouder.

Het bestuursbesluit tot vaststelling van het bestuursverslag en de jaarrekening behoeft de goedkeuring van de raad van toezicht. Met de (nieuwe) leden van de raad van toezicht is afgesproken dat zij deze goedkeuring geven. De goedkeuring is op 13 juni 2019 verleend.

Met de nieuwe leden van de raad van toezicht, het bestuur en het verantwoordingsorgaan heeft op 15 januari 2019 een kick-off plaatsgevonden. Doel van deze bijeenkomst was om een gemeenschappelijk beeld te krijgen van de taken en rollen van de verschillende fondsorganen, de onderlinge samenwerking met elkaar te bespreken en werkafspraken te maken. Tijdens deze sessie zijn governance beliefs opgesteld. Bestuur, verantwoordingsorgaan, raad van toezicht en het bestuursbureau zetten zich gezamenlijk in om de missie van SPNG te kunnen waarmaken. Ieder fondsorgaan handelt vanuit zijn eigen verantwoordelijkheid met als doel elkaar en SPNG te versterken. Met de governance beliefs als grondhouding wordt een veilige omgeving gecreëerd om samen professioneel te functioneren.

Zoals in het voorwoord is aangegeven ontving SPNG begin april 2019 het bericht dat Rick Westhoff plotseling is overleden. Op 12 april 2019 heeft een afscheidsbijeenkomst plaatsgevonden waarbij ook een delegatie van SPNG aanwezig was. Hoewel Rick nog niet zo lang aan SPNG verbonden was, voelde zijn aanwezigheid al zeer vertrouwd. Rustig, vriendelijk, deskundig. Zo kwam hij over. We missen in hem een gewaardeerd lid van de raad van toezicht. Onze gedachten gaan uit naar zijn vrouw en dochters, die zonder man en vader verder zullen moeten.

Verslag verantwoordingsorgaan

Verslag van het verantwoordingsorgaan jaarverslag SPNG 2018

20 juni 2019

Algemeen

Ook in 2018 heeft het verantwoordingsorgaan (VO) er weer op toe gezien dat het pensioenfonds goed zorgt voor uw pensioen.

Bevoegdheden

Wettelijk hebben wij hiertoe een aantal bevoegdheden. Daarnaast vragen wij het bestuur ons vroegtijdig te betrekken bij alle belangrijke zaken die spelen. Het verantwoordingsorgaan heeft de bevoegdheid een oordeel te geven over het handelen van het bestuur, over door het bestuur uitgevoerde beleid alsmede over de beleidskeuzes voor de toekomst. Het bestuur van het pensioenfonds heeft gedurende het jaar verantwoording afgelegd over het beleid en de wijze waarop het beleid is uitgevoerd. Het verantwoordingsorgaan vertegenwoordigt de drie geledingen, de (actieve) deelnemers, de pensioengerechtigden en de aangesloten werkgevers.

Samenstelling VO

In 2018 zijn twee nieuwe leden benoemd in het VO, maar er is ook afscheid genomen van twee leden. Wij danken de heren Dudok en Smaal voor hun jarenlange inzet en betrokkenheid.

Helaas zijn wij nog steeds niet op volle sterkte en willen hierbij een oproep doen aan alle deelnemers, pensioengerechtigden en aangesloten werkgevers van het pensioenfonds SPNG. Door je te verbinden aan het pensioenfonds, ben je meteen goed in staat je te verdiepen en informeren over je eigen pensioenfonds.

Het pensioenfonds heeft als missie de in Nederland actieve groothandelsbedrijven van een goed pensioen tegen lage (uitvoering) kosten te voorzien, gebaseerd op collectiviteit en solidariteit. SPNG staat open voor samenwerking met pensioenfonds en ondernemingen in de groothandel om samenwerkingsvoordelen te realiseren.

Bevindingen VO:

Toekomst bestendigheid fonds

Het VO is ook gedurende 2018 geïnformeerd over de oriëntatie van het bestuur op samenwerkingsverbanden. Daarnaast heeft de werkgroep toekomst enkele concrete alternatieve scenario's uitgewerkt en deze zijn aan het VO toegelicht. Het is jammer, samenwerking vormgeven blijkt in de praktijk een zeer uitdagend traject. De opties voor het pensioenfonds lijken hiermee steeds beperkter te worden.

Het VO is goed geïnformeerd en meegenomen in de stappen hoe het bestuur is gekomen tot de verschillende scenario's. Belangrijk, hierdoor staan alle neuzen in dezelfde richting.

Het VO verwacht nauw aangelijnd te blijven om een weloverwogen advies te geven over de uiteindelijke toekomst van SPNG.

Benoeming nieuwe raad van toezicht

Het VO was intensief betrokken bij het selectietraject van drie nieuwe raad van toezichtleden. Het VO heeft haar input gegeven aan de documenten benodigd in het search traject, uitbesteed aan een extern bureau. Vervolgens heeft het VO gesprekken gevoerd met alle negen kandidaten. Samen met het dagelijks bestuur is gekomen tot een voorkeur voor drie leden raad van toezicht. Na aanstelling van deze leden, spreekt het VO hierbij haar vertrouwen uit in de professionaliteit, de gezamenlijke kennis, ervaring en competenties van de nieuw samengestelde raad van toezicht. Het intern toezicht is hiermee weer degelijk en professioneel ingericht.

Plotseling en onverwacht is een van de nieuwe leden in april jl. overleden. Het VO zal hierdoor de komende maanden nauw betrokken zijn bij een selectietraject van een nieuw lid.

Adviesaanvragen

De adviesaanvragen zijn in 2018 tijdig voorgelegd zodat het VO wezenlijk invloed had op het te nemen besluit door het bestuur. Het afgelopen jaar heeft het VO een positief advies uitgebracht over het voorgelegde communicatiebeleidsplan en over de samenstelling van de componenten van de premie 2019. De premie 2019 is zodanig bepaald dat de premiedekkingsgraad gelijk is aan de laatste berekende dekkingsgraad deel eigen beheer.

Daarnaast heeft het VO zelf het initiatief genomen tot het voorstel van een andere opzet van vergaderingen met het bestuur. Waar eerder meerdere bestuursvergaderingen in het geheel werden bijgewoond door het VO, is het voorstel gedaan om vier vergaderingen van het VO met het Dagelijks Bestuur te houden. Alleen de bestuursvergadering waarin het jaarwerk wordt besproken, zal met het bestuur in totaliteit zijn.

Het VO heeft een bindende voordracht gedaan van de drie geselecteerde raad van toezichtleden. Wel heeft zij haar argumenten geuit om de stijging van vergoedingen voor het intern toezicht te beperken.

Voor de toekomst ziet het VO graag aan de adviesaanvragen een voorlegger toegevoegd waar duidelijk zijn opgenomen de beweegredenen bij het betreffende (voorgenomen) besluit en de gevolgen die het besluit, naar verwachting, zal hebben voor het pensioenfonds, alle deelnemers en pensioengerechtigden.

Nieuwe ontwikkelingen op pensioengebied

Het VO spant zich in om de nieuwe ontwikkelingen op pensioengebied - zoals het recent gesloten principeakkoord vernieuwing pensioenstelsel - te blijven volgen. Het lijkt erop dat deelnemers wellicht meer keuzevrijheid gaan krijgen. Net als het bestuur is ook het VO benieuwd naar de uitwerking van de nieuwe rekenregels van de commissie parameters.

Beperkte indexatie, gelukkig geen kortingen

SPNG heeft de ambitie om de pensioenaanspraken en -rechten van actieve en inactieve deelnemers en pensioengerechtigden elk jaar te verhogen met 75% van de stijging van de consumentenprijzen. Het VO heeft geconstateerd dat het bestuur conform het toeslagbeleid heeft gehandeld. Het jaar 2018 begon goed met een stijging van de rente en groei van de beleggingen. In het vierde kwartaal echter, lieten de aandelenkoersen wereldwijd een flinke daling zien. Ook de rente daalde weer. Het VO erkent dat het met de huidige historisch lage rente een uitdaging wordt om (inhaal)indexatie te bewerkstelligen. Gelukkig staat het pensioenfonds door de verzekerde regeling er relatief goed voor.

Grote pensioenfondsen hebben zorgen dat er gekort moet worden, maar dat is bij dit pensioenfonds gelukkig (nog) niet aan de orde.

Eigen Beheer deel

De beleidsdekkingsgraad van het pensioenfonds in zijn geheel geeft ook in het verslagjaar 2018 geen aanleiding tot maatregelen. Dankzij de herverzekerde aanspraken (tot 2013), staat SPNG er redelijk goed voor. Het baart het VO wel zorgen dat sinds 2013 de pensioenopbouw in de eigen beheer portefeuille een daling van de beleidsdekkingsgraad laat zien. Hier heeft het pensioenfonds te maken met een wijziging in rekenregels en het negatieve effect van een flinke rentedaling (ondanks een renteafdekking van 70%). Ook de beleggingen hebben in 2018 helaas niet positief kunnen bijdragen. De beheerkosten voor het eigen beheer zijn in 2018 verlaagd. Het bestuur houdt goed voor ogen de portefeuille simpel en tegen lage beleggingskosten uit te besteden.

Gremia bestuur - VO en RvT

Het oordeel van het VO over het in 2018 door het bestuur gevoerde beleid is mede gebaseerd op de gezamenlijke bijeenkomsten met het (dagelijks)bestuur, de ontvangen (concepten) van het jaarverslag over 2018, de actuarieel en accountants (concept) rapporten over 2018 en de mondelinge reactie van de raad van toezicht op het (concept) bestuursverslag en de jaarrekening 2018.

Vanaf 2019 beschikt het VO over de mogelijkheid om alle onderliggende documenten en notulen in te zien in het beveiligde bestuurdersportaal. Het VO waardeert deze open en transparante werkwijze en constateert dat de onderlinge verhoudingen zijn verbeterd en hierdoor ook het VO haar rol steeds beter kan invullen.

Kosten Pensioenfonds

Het VO heeft moeite met de algehele stijging van bestuurskosten die de laatste jaren aan de gang is, zeker omdat pensioengerechtigden geen serieuze indexatie tegemoet hebben gezien. Het VO gaat ervan uit dat de stijging afgelopen jaar een negatieve uitzondering was, te wijten aan het mediaton traject van het bestuur en oud leden raad van toezicht.

Tot slot

De komende jaren zal ons inziens de focus moeten blijven liggen op (het veilig stellen) van de (toekomstige) belangen van alle deelnemers en andere belanghebbenden van het pensioenfonds om voor hun een zo goed mogelijk pensioen tegen zo laag mogelijke kosten te realiseren. Een definitieve beslissing ten aanzien van de toekomst van het pensioenfonds zal, naar het oordeel van het VO, helpen om de doelstellingen te verwezenlijken. Het bestuur wordt hierbij gevraagd blijvend tijdig, open, volledig en transparant te zijn in de communicatie naar alle stakeholders.

Het VO dankt het bestuur en haar adviseurs van het pensioenfonds voor de constructieve samenwerking in het verslagjaar en vertrouwen op een vruchtbare samenwerking tussen bestuur, de nieuwe raad van toezicht leden en het VO.

Het verantwoordingsorgaan

Henri van Proosdij (vz)

Cor Kil

Georg de Jong

Willeke Pieters

Reactie van bestuur

Het bestuur deelt de mening van het verantwoordingsorgaan dat de samenwerking gedurende het verslagjaar op constructieve wijze heeft plaatsgevonden en ziet uit naar een voortzetting van de vruchtbare samenwerking tussen verantwoordingsorgaan, raad van toezicht en bestuur.

Daarnaast is het bestuur tevreden met de handhaving van het oordeel van het verantwoordingsorgaan dat het door het bestuur gevoerde beleid op een juiste wijze tot stand is gekomen. Het bestuur kan zich vinden in de bevindingen van het verantwoordingsorgaan en zal de gegeven aanbevelingen meenemen in de beleidsbeslissingen.

Het bestuur merkt op dat de opmerkingen in de alinea Kosten Pensioenfonds alleen betrekking hebben op het onderdeel bestuurskosten. In aanvulling op het gestelde wordt aangegeven dat de stijging van de bestuurskosten in 2018 mede veroorzaakt werd doordat er in 2017 meerdere vacatures in het bestuur open stonden. Voor een toelichting van de stijging van de Kosten Pensioenfonds in bredere zin wordt verwezen naar pagina 32.

Het bestuur dankt de leden van het verantwoordingsorgaan voor hun inzet en gegeven adviezen.

Jaarrekening

Balans per 31 december

(na bestemming saldo; in duizenden euro)

Activa	2018	2017
Beleggingen voor risico pensioenfondsen [1]		
Zakelijke waarden	37.503	37.223
Vastrentende waarden	66.283	53.271 ¹⁾
Derivaten	36.039	36.718 ¹⁾
Overige beleggingen	1.786	1.335
	141.611	128.547
Herverzekeringsdeel technische voorzieningen [2]	917.624	924.632
Vorderingen en overlopende activa [3]	74.682	74.659
Liquide middelen [4]	1.759	4.048
Totaal activa	1.135.676	1.131.886

1) De vergelijkende cijfers zijn voor vergelijkingsdoeleinden aangepast.

[..] De tussen haken vermelde nummers verwijzen naar corresponderende nummers in de toelichting op de balans, die een integraal onderdeel uitmaakt van de jaarrekening.

Passiva	2018	2017
Reserves		
Minimale reserve Verzekerd deel [5]	11.096	9.764
Reserve Verzekerd deel [6]	42.427	50.839
Reserve Eigen beheer [7]	-15.597	-8.971
	37.926	51.632
Technische voorzieningen		
Voorziening pensioenverplichtingen voor risico pensioenfonds [8]	165.601	136.291
Herverzekeringsdeel technische voorzieningen [9]	917.624	924.632
	1.083.225	1.060.923
Overige technische voorzieningen		
Kostenvoorziening Garantiecontract [10]	12.999	12.945
	12.999	12.945
Kortlopende schulden en overlopende passiva [11]	1.526	6.386
Totaal passiva	1.135.676	1.131.886

[..] De tussen haken vermelde nummers verwijzen naar corresponderende nummers in de toelichting op de balans, die een integraal onderdeel uitmaakt van de jaarrekening.

Staat van baten en lasten

(in duizenden euro)

	2018	2017
Beleggingsopbrengsten voor risico pensioenfondsen [12]		
Directe beleggingsopbrengsten	-145	-163
Indirecte beleggingsopbrengsten	-239	3.072
Kosten van vermogensbeheer	-484	-1.029
	-868	1.880
Premiebijdragen van werkgevers en werknemers [13]	22.904	23.650
Saldo van overdrachten van rechten [14]	-2.215	-432
Pensioenuitkeringen [15]	-22.717	-21.727
Mutatie voorziening pensioenverplichtingen voor risico pensioenfondsen [16]		
Pensioenopbouw	-19.864	-22.260
Indexering en overige toeslagen	-4.037	0
Rentetoevoeging	403	299
Onttrekking voor pensioenuitkeringen	1.087	908
Toename voorziening toekomstige kosten	-792	-854
Onttrekking voor pensioenuitvoeringskosten	44	36
Kanssystemen	-397	-469
Wijziging markttrente	-9.672	2.061
Wijziging uit hoofde van overdracht van rechten	542	70
Wijziging actuariële grondslagen	3.389	0
Overige mutaties voorziening pensioenverplichtingen	-13	-7
	-29.310	-20.216
Mutatie overige technische voorziening [17]	-54	-66
Herverzekering [18]	20.633	25.733

[..] De tussen haken vermelde nummers verwijzen naar corresponderende nummers in de toelichting op de staat van baten en lasten, die een integraal onderdeel uitmaakt van de jaarrekening.

	2018	2017
Pensioenuitvoerings- en administratiekosten [19]	-1.959	-1.671
Overige baten en lasten [20]	-120	-12
Saldo van baten en lasten	-13.706	7.139
Bestemming van het saldo		
Minimale reserves Garantiecontract	1.332	15
Reserve Garantiecontract	-8.412	4.667
Reserve Eigen beheer	-6.626	2.457
	-13.706	7.139

[..] De tussen haken vermelde nummers verwijzen naar corresponderende nummers in de toelichting op de staat van baten en lasten, die een integraal onderdeel uitmaakt van de jaarrekening.

Kasstroomoverzicht

(in duizenden euro)

	2018	2017
Pensioenactiviteiten		
Ontvangsten		
Premiebijdragen van werkgevers en werknemers	22.082	23.666
Uitkeringen uit herverzekering	22.275	23.848
Overgenomen pensioenverplichtingen	333	140
Overige	6	5
	44.696	47.659
Uitgaven		
Uitgekeerde pensioenen	-22.696	-21.700
Overgedragen pensioenverplichtingen	-2.529	-651
Premies herverzekering	-723	-417
Pensioenuitvoerings- en administratiekosten	-1.643	-1.592
Overige	-2	-16
	-27.593	-24.376
Beleggingsactiviteiten		
Ontvangsten		
Directe beleggingsopbrengsten	-144	-162
Verkopen en aflossingen beleggingen	323.442	62.117
	323.298	61.955
Uitgaven		
Aankopen beleggingen	-342.207	-84.283
Kosten van vermogensbeheer	-483	-1.028
	-342.690	-85.311
Mutatie liquide middelen	-2.289	-73
Saldo liquide middelen 1 januari	4.048	4.121
Saldo liquide middelen 31 december	1.759	4.048

Toelichting grondslagen

Algemeen

De jaarrekening is opgesteld op 28 juni 2019 in overeenstemming met de wettelijke bepalingen van Titel 9 Boek 2 BW en de Richtlijnen voor de Jaarverslaggeving (RJ), uitgegeven door de Raad voor de Jaarverslaggeving. De jaarrekening is opgesteld in duizenden euro's.

Beleggingen en pensioenverplichtingen worden gewaardeerd op marktwaarde. De overige activa en passiva worden gewaardeerd op de verkrijgings- of vervaardigingsprijs. Indien geen specifieke waarderingsgrondslag is vermeld, vindt waardering plaats tegen de verkrijgingsprijs.

In de balans en de staat van baten en lasten zijn referenties opgenomen, waarmee wordt verwezen naar de toelichting.

Voor vergelijkingsdoeleinden zijn enkele cijfers 2017 in jaarrekening en de risicoparagraaf aangepast.

Opname in de balans of staat van baten en lasten

Een actief wordt in de balans opgenomen wanneer het waarschijnlijk is dat de toekomstige economische voordelen naar het pensioenfonds zullen toevloeien en de waarde daarvan betrouwbaar kan worden vastgesteld.

Een passief wordt in de balans opgenomen wanneer het waarschijnlijk is dat de afwikkeling daarvan gepaard zal gaan met een uitstroom van middelen en de omvang van het bedrag daarvan betrouwbaar kan worden vastgesteld.

Baten worden in de rekening van baten en lasten opgenomen wanneer een vermeerdering van het economisch potentieel, samenhangend met een vermeerdering van een actief of een vermindering van een verplichting, heeft plaatsgevonden, waarvan de omvang betrouwbaar kan worden vastgesteld.

Lasten worden verwerkt wanneer een vermindering van het economisch potentieel, samenhangend met een vermindering van een actief of een vermeerdering van een verplichting, heeft plaatsgevonden, waarvan de omvang betrouwbaar kan worden vastgesteld.

Vreemde valuta

Activa en passiva in vreemde valuta worden omgerekend naar euro's tegen de koers per balansdatum. Deze waardering is onderdeel van de waardering tegen marktwaarde. Baten en lasten voortvloeiende uit transacties in vreemde valuta worden omgerekend tegen de koers per transactiedatum.

Schattingen en veronderstellingen

Bij toepassing van de grondslagen en de regels voor het opstellen van de jaarrekening vormt het bestuur van het pensioenfonds zich verschillende oordelen en maakt schattingen die essentieel kunnen zijn voor de in de jaarrekening opgenomen bedragen. Indien het voor het geven van het in artikel 2:362 lid 1 BW vereiste inzicht noodzakelijk is, is de aard van deze oordelen en schattingen inclusief de bijbehorende veronderstellingen opgenomen bij de toelichting op de betreffende jaarrekeningposten.

Schattingswijziging

Ultimo 2018 is het Fonds voor de waardering van de voorziening pensioenverplichtingen overgegaan op de Prognosetafel AG2018 (gedurende 2018: Prognosetafel AG2016). Dit heeft geleid tot een verlaging van de voorziening met € 1.923. Daarnaast heeft het Fonds de voorziening de ervaringssterfte herberekend. Dit heeft geleid tot een verlaging van de voorziening met € 210. Tevens zijn de partnerfrequenties aangepast. Dit heeft geleid tot een verlaging van de voorziening met € 417. Daarnaast is het toegepaste leeftijdsverschil tussen man en vrouw aangepast. Dit heeft geleid tot een daling van de voorziening met € 839. Tezamen betekent dit een verlaging van de voorziening en een verhoging van het resultaat van € 3.389.

Beleggingen

Alle beleggingen worden gewaardeerd op actuele waarde. Slechts indien de actuele waarde van een belegging niet betrouwbaar kan worden vastgesteld, vindt waardering plaats op basis van geamortiseerde kostprijs.

Participaties in beleggingsinstellingen, die gespecialiseerd zijn in een bepaald soort beleggingen worden gerubriceerd en gewaardeerd volgens de grondslagen voor dat soort beleggingen.

Alle gerealiseerde en ongerealiseerde resultaten worden direct in de staat van baten en lasten verantwoord.

Aandelen

Beursgenoteerde aandelen en participaties in beursgenoteerde beleggingsinstellingen zijn gewaardeerd tegen de per balansdatum geldende beurskoers. Niet-beursgenoteerde aandelen en participaties in niet-beursgenoteerde beleggingsinstellingen worden gewaardeerd tegen de door de beleggingsinstelling gerapporteerde intrinsieke waarde (zijnde de marktwaarde van de participaties op basis van de onderliggende intrinsieke waarden).

Vastrentende waarden

Beursgenoteerde vastrentende waarden en participaties in beursgenoteerde beleggingsinstellingen zijn gewaardeerd tegen de per balansdatum geldende beurskoers.

Indien vastrentende waarden of participaties in beleggingsinstellingen niet-beursgenoteerd zijn, is dit de intrinsieke waarde, die de reële waarde van de onderliggende beleggingen representeert.

Indien geen betrouwbare schatting van de actuele waarde van de vastrentende waarden is te maken, worden vastrentende waarden gewaardeerd op geamortiseerde kostprijs.

Derivaten

Derivaten worden gewaardeerd op reële waarde, te weten de relevante marktnotering of, als die er niet is, de waarde die wordt bepaald met behulp van marktconforme en toetsbare waardingsmodellen. De waarde van de derivaten is opgenomen onder de pensioenbeleggingen (tenzij een schuld) en de resultaten van de derivaten zijn opgenomen onder de indirecte beleggingsopbrengsten.

Overige beleggingen

De overige beleggingen betreffen participaties in beleggingsinstellingen die niet in een beleggingscategorie zijn in te delen. Deze beleggingen zijn gewaardeerd tegen marktwaarde, zijnde de per balansdatum geldende beurskoers.

Indien geen betrouwbare schatting van de marktwaarde van deze beleggingen is te maken, worden deze gewaardeerd op kostprijs.

Vorderingen en overlopende activa

De vorderingen worden opgenomen tegen nominale waarde, onder aftrek van de noodzakelijk geachte voorzieningen voor het risico van oninbaarheid. Deze voorzieningen worden bepaald op basis van individuele beoordeling van de vorderingen. Op basis van de met herverzekeraars afgesloten garantiecontracten berusten de beleggings- en verzekeringstechnische (actuariële) risico's bij de herverzekeraars. Het fonds heeft recht op positieve resultaten uit hoofde van beide risico's. Hiertoe wordt jaarlijks door de herverzekeraars een nacalculatie opgesteld en worden positieve resultaten verrekend in de rekening-courant met het fonds. In geval van een tekort worden dit verrekend met de cumulatieve overschotten uit voorgaande perioden.

Herverzekeringsdeel technische voorzieningen

Aangezien er sprake is van herverzekerde verplichtingen door middel van een garantiecontract worden de onderliggende beleggingen niet in de balans opgenomen. Bij garantiecontracten dient de vordering op de verzekeraar te worden bepaald op basis van de voorziening pensioenverplichtingen die is berekend volgens de grondslagen van het fonds. Deze grondslagen zijn toegelicht bij de post voorzieningen. De verzekerde uitkeringen zijn premievrij achtergelaten bij de verzekeraars, en de waarde van de vordering op de verzekeraars is gelijk aan de onder technische voorzieningen opgenomen voorziening voor pensioenverplichtingen.

Op grond van RJ 610.228 dient informatie over het belegd vermogen betreffende garantiecontracten (bij een gesepareerd depot) in de toelichting van de balans te worden opgenomen. Dit belegd vermogen komt voor rekening en risico van de herverzekeraar en wordt door hem beheerd. Het pensioenfonds is noch economisch noch juridisch eigenaar van dit belegd vermogen. De in de toelichting opgenomen beleggingen zijn op marktwaarde gewaardeerd. Het verschil tussen het verzekerd deel van de technische voorziening berekend volgens de grondslagen van het pensioenfonds en de door de verzekeraar beheerde beleggingen is voor rekening en risico van de herverzekeraars. Het fonds beoordeelt de kredietwaardigheid van de verzekeraars en past voor zover nodig een afslag toe voor het kredietrisico. In 2018 is geen afslag toegepast.

Technische voorzieningen

Voorziening pensioenverplichtingen voor risico pensioenfonds

De voorziening pensioenverplichtingen wordt gewaardeerd op marktwaarde. De marktwaarde wordt bepaald op basis van de contante waarde van de beste inschatting van toekomstige kasstromen die samenhangen met de op balansdatum onvoorwaardelijke pensioenverplichtingen. Onvoorwaardelijke pensioenverplichtingen zijn de opgebouwde nominale aanspraken en de onvoorwaardelijke (indexatie)toezeggingen. De contante waarde wordt bepaald met gebruikmaking van de door DNB-gepubliceerde rentetermijnstructuur.

Bij de berekening van de voorziening pensioenverplichtingen is uitgegaan van het op de balansdatum geldende fondsreglement en van de over de verstreken deelnemersjaren verworven aanspraken. Jaarlijks wordt door het bestuur besloten of de opgebouwde pensioenaanspraken worden geïndexeerd.

Alle per balansdatum bestaande indexatiebesluiten zijn in de berekening begrepen. Er wordt geen rekening gehouden met toekomstige salarisontwikkelingen.

Bij de berekening van de voorziening wordt rekening gehouden met premievrije pensioenopbouw in verband met invaliditeit op basis van de contante waarde van premies waarvoor vrijstelling van betaling wegens arbeidsongeschiktheid is verleend.

Bij de bepaling van de actuariële uitgangspunten wordt uitgegaan van voor toezichthouder acceptabele grondslagen, waarbij rekening wordt gehouden met de voorzienbare trend in overlevingskansen.

De berekeningen per 31 december 2018 zijn uitgevoerd op basis van de volgende actuariële grondslagen en veronderstellingen:

- a) De rentevoet is gelijk aan de door DNB gepubliceerde rentetermijnstructuur per ultimo verslagjaar en komt voor de technische voorziening voor risico fonds ongeveer overeen met een vaste rekenrente van 1,53% (2017: 1,68%).
- b) De sterftekansen zijn ontleend aan de overlevingstafels AG Prognosetafel 2018 startjaar 2019 zonder leeftijdcorrecties. Daarnaast gebruikt het fonds een fondsspecifieke ervaringssterfte conform model Towers Watson. Naar de mening van het bestuur wordt aldus op een passende wijze voldaan aan de eis van DNB tot het hanteren van prudente grondslagen.
- c) Voor het partnerpensioen is aangenomen dat de partner 2,5 jaar jonger is dan de verzekerde man en 2,5 jaar ouder is dan de verzekerde vrouw.
- d) Tot pensioendatum wordt de reservering voor het nabestaandenpensioen gebaseerd op het onbepaalde partnersysteem. Na pensioendatum wordt uitgegaan van de daadwerkelijke burgerlijke staat (bepaalde partnersysteem).
- e) In de technische voorziening voor risico fonds is een excassokostenvoorziening begrepen van 4% van de netto voorziening. Gedurende 2018 is de opslag toekomstige kosten opnieuw bezien en bleek een aanpassing niet noodzakelijk.
- f) Voor arbeidsongeschikte deelnemers met vrijstelling van premiebetaling is de technische voorziening gebaseerd op de te bereiken aanspraken. Er wordt geen rekening gehouden met revalidatiekansen.
- g) In de technische voorziening voor risico fonds is een voorziening langdurig zieken begrepen. Deze voorziening bestaat uit de risicopremie arbeidsongeschiktheid van de afgelopen twee boekjaren. Hierbij wordt de risicopremie arbeidsongeschiktheid voor het arbeidsongeschiktheidsrisico dat volledig is herverzekerd buiten beschouwing gelaten.

Verzekerd deel technische voorzieningen

De voorziening pensioenverplichtingen wordt gewaardeerd op marktwaarde. De marktwaarde wordt bepaald op basis van de contante waarde van de beste inschatting van toekomstige kasstromen die samenhangen met de op balansdatum onvoorwaardelijke pensioenverplichtingen. Onvoorwaardelijke pensioenverplichtingen zijn de opgebouwde nominale aanspraken en de onvoorwaardelijke (indexatie)toezeggingen. De contante waarde wordt bepaald met gebruikmaking van de door DNB-gepubliceerde rentetermijnstructuur.

Bij de berekening van de voorziening pensioenverplichtingen is uitgegaan van het op de balansdatum geldende fondsreglement en van de over de verstreken deelnemersjaren verworven aanspraken. Jaarlijks wordt door het bestuur besloten of de opgebouwde pensioenaanspraken worden geïndexeerd.

Alle per balansdatum bestaande indexatiebesluiten zijn in de berekening begrepen. Er wordt geen rekening gehouden met toekomstige salarisontwikkelingen.

Bij de berekening van de voorziening wordt rekening gehouden met premievrije pensioenopbouw in verband met invaliditeit op basis van de contante waarde van premies waarvoor vrijstelling van betaling wegens arbeidsongeschiktheid is verleend.

Bij de bepaling van de actuariële uitgangspunten wordt uitgegaan van voor toezichthouder acceptabele grondslagen, waarbij rekening wordt gehouden met de voorzienbare trend in overlevingskansen.

De berekeningen per 31 december 2018 zijn uitgevoerd op basis van de volgende actuariële grondslagen en veronderstellingen:

- a) De rentevoet is gelijk aan de door DNB gepubliceerde rentetermijnstructuur per ultimo verslagjaar en komt voor het herverekeringsdeel technische voorziening ongeveer overeen met een vaste rekenrente van 1,36% (2017: 1,49%).
- b) De sterftেকansen zijn ontleend aan de overlevingstafels AG Prognosetafel 2018 (startjaar 2019) zonder leeftijdcorrecties. Daarnaast gebruikt het fonds een fondsspecifieke ervaringssterfte conform model Towers Watson. Naar de mening van het bestuur wordt aldus op een passende wijze voldaan aan de eis van DNB tot het hanteren van prudente grondslagen.
- c) Voor het partnerpensioen is aangenomen dat de partner drie jaar jonger is dan de verzekerde man en drie jaar ouder is dan de verzekerde vrouw.
- d) Voor de reserveringswijze van het partnerpensioen wordt aangesloten bij de systematiek zoals gehanteerd door de verzekeraars.
- e) De netto premiereserve bij pensioenregeling A heeft een kostenopslag van 1,5% van de netto premiereserve en pensioenregeling B heeft een kostenopslag van 3,0%.
- f) De schadevoorziening voor verzekerden met vrijstelling van premiebetaling wegens arbeidsongeschiktheid is bepaald als de bruto koopsom voor het nog niet gefinancierde gedeelte van de verzekering. Bij de bepaling van schadevoorziening is geen rekening gehouden met de kans op revalidatie.

Overige technische voorzieningen

De overige technische voorzieningen bestaat uit de additionele kostenvoorziening Verzekerd deel. Deze is gevormd omdat er voor de garantiecontracten geen premies en dus ook geen kostenvergoeding meer ontvangen wordt. Om er zeker van te zijn om de contracten in de toekomst af te kunnen wikkelen is een kostenvoorziening gevormd.

Kortlopende schulden en overlopende passiva

De Kortlopende schulden en overlopende passiva worden opgenomen tegen nominale waarde. Alle Kortlopende schulden en overlopende passiva hebben een looptijd van korter dan één jaar.

Belastingen

De activiteiten van het pensioenfonds zijn vrijgesteld van belastingheffing in het kader van de vennootschapsbelasting.

Kasstroomoverzicht

Het kasstroomoverzicht is opgesteld volgens de directe methode.

Toelichting op de balans per 31 december

(in duizenden euro)

Activa

[1] Beleggingen voor risico pensioenfondsen

Categorie	Stand ultimo 2017	Aankopen/Verstrekkingen	Verkopen aflossingen	Gerealiseerde koersverschillen	Niet gerealiseerde koersverschillen	Stand ultimo 2018
Zakelijke waarden						
Aandelen beleggingsfondsen	37.223	5.171	-3.117	171	-1.945	37.503
	37.223	5.171	-3.117	171	-1.945	37.503
Vastrentende waarden						
Vastrentende beleggingsfondsen	53.271	17.494	-4.114	-175	-193	66.283
	53.271	17.494	-4.114	-175	-193	66.283
Derivaten						
Rentederivaten	30.992	295.116	-294.094	772	3.180	35.966
Valutaderivaten	314	1.427	0	-1.427	-616	-302
	31.306	296.543	-294.094	-655	2.564	35.664
Overige beleggingen						
Geldmarktfondsen	1.335	22.999	-22.542	-5	-1	1.786
	1.335	22.999	-22.542	-5	-1	1.786
Totaal beleggingen voor risico pensioenfondsen	123.135	342.207	-323.867	-664	425	141.236
Waarde beleggingen voor risico pensioenfondsen	123.135					141.236
Derivaten opgenomen onder Kortlopende schulden en overige passiva	5.412					375
	128.547					141.611

Er zijn geen beleggingen in de deelnemende ondernemingen en de aan hen gelieerde ondernemingen.

Directe marktnotering: beursnotering in een actieve markt (waarop geen prijsaanpassingen worden uitgevoerd).

Onafhankelijke taxaties: geen directe beursnotering, een derde partij taxeert de waarde.

NCW-berekening: Netto contante waarde: geen directe beursnotering, voortgevloeide kasstromen worden contant gemaakt om de waarde te bepalen.

Overige waarderingsmethoden: de waardering is gebaseerd op intrinsieke waarde gebaseerd op de gecontroleerde jaarverslagen van de desbetreffende beleggingsfondsen.

Ultimo 2018	Genoteerde markt-prijzen	Onafhanke-lijke taxaties	NCW- berekening	Overige waarderings-methoden	Totaal
Zakelijke waarden	0	0	0	37.503	37.503
Vastrentende waarden	0	0	0	66.283	66.283
Derivaten	0	0	35.664	0	35.664
Overige beleggingen	0	0	0	1.786	1.786
	0	0	35.664	105.572	141.236

Ultimo 2017	Genoteerde markt-prijzen	Onafhanke-lijke taxaties	NCW- berekening	Overige waarderings-methoden	Totaal
Zakelijke waarden	0	0	0	37.223	37.223
Vastrentende waarden	0	0	0	53.271	53.271
Derivaten	0	0	31.306	0	31.306
Overige beleggingen	0	0	0	1.335	1.335
	0	0	31.306	91.829	123.135

[2] Herverzekeringsdeel technische voorzieningen

In deze post herverzekering is zijn de garantiecontracten met Aegon en Nationale Nederlanden opgenomen. De opbouw van het Pensioenfonds tot en met 2012 heeft in deze contracten plaatsgevonden. Vanaf 2013 vindt er in deze garantiecontracten geen nieuwe opbouw meer plaats.

	2018	2017
	917.624	924.632

Op grond van RJ 610.228 dient informatie over het belegd vermogen garantiecontracten te worden opgenomen. Het fonds heeft geen zeggenschap over het gevoerde beleggingsbeleid, en is noch economisch noch juridisch eigenaar van dat belegd vermogen. Gezien de financiële positie van herverzekeraars wordt geen afslag voor kredietrisico noodzakelijk geacht. Onderstaande beleggingsportefeuille staat tegenover de verplichting van Aegon en Nationale Nederlanden.

	2017	Aankopen/ Verkopen	Beleggings- resultaat	2018
Nationale Nederlanden				
Onroerende zaken	13.545	-644	-572	12.329
Zakeijke waarden	78.699	-21.582	-3.581	53.536
Vastrentende waarden	249.839	9.829	-1.475	258.193
Overige beleggingen	0	0	0	0
Overige	18	58	21	97
	342.101	-12.339	-5.607	324.155
Aegon (groothandel)				
Onroerende zaken	0	0	0	0
Zakeijke waarden	0	38.158	-2.204	35.954
Vastrentende waarden	0	120.033	-2.717	117.316
Overige beleggingen	159.992	-159.992	0	0
Overige	1.057	0	0	1.057
	161.049	-1.801	-4.921	154.327
Aegon (Hegro)				
Onroerende zaken	0	0	0	0
Zakeijke waarden	0	18.779	-1.088	17.691
Vastrentende waarden	0	59.260	-1.327	57.933
Overige beleggingen	78.216	-78.216	0	0
Overige	91	0	0	91
	78.307	-177	-2.415	75.715
Totaal				
Onroerende zaken	13.545	-644	-572	12.329
Zakeijke waarden	78.699	35.355	-6.873	107.181
Vastrentende waarden	249.839	189.122	-5.519	433.442
Overige beleggingen	238.208	-238.208	0	0
Overige	1.166	58	21	1.245
	581.457	-14.317	-12.943	554.197

Naast de beleggingsportefeuilles die tegenover de herverzekerde verplichtingen staan, staan er ook nog achtergestelde leningen ter grootte van 37,3 miljoen (2017: 40,1 miljoen) tegenover deze verplichtingen.

	2018	2017
[3] Vorderingen en overlopende activa		
<i>Vorderingen op de herverzekeraars</i>		
Rekening courant herverzekeraars	760	3.294
Vrije reserve herverzekeraars	69.939	68.324
Vorderingen op aangesloten ondernemingen	3.723	3.025
Beleggingen	260	15
Vorderingen op deelnemers van het pensioenfonds	0	1
Totaal vorderingen en overlopende activa	74.682	74.659
Alle vorderingen hebben een looptijd van korter dan een jaar. Op de vorderingen op de aangesloten ondernemingen zijn een voorziening voor oninbaarheid (2018: € 142; 2017: € 18) en ambtshalve nota's (2018: € 205; 2017: € 0) in mindering gebracht.		
De rekening courant herverzekeraars en vrije reserve herverzekeraars zijn direct opeisbaar en dus kortlopend, maar van deze mogelijkheid wordt door het fonds geen gebruik gemaakt.		
[4] Liquide middelen		
Depotbanken	51	69
Banken	1.708	3.979
	1.759	4.048
Alle liquide middelen zijn vrij opneembaar.		
Reserves		
[5] Minimale reserves Verzekerd deel		
Stand per 1 januari	9.764	9.749
Saldobestemming boekjaar	1.332	15
Stand per 31 december	11.096	9.764
[6] Reserve Verzekerd deel		
Stand per 1 januari	50.839	46.172
Saldobestemming boekjaar	-8.412	4.667
Stand per 31 december	42.427	50.839

	2018		2017	
[7] Reserve Eigen beheer				
Stand per 1 januari	-8.971		-11.428	
Saldobestemming boekjaar	-6.626		2.457	
Stand per 31 december	-15.597		-8.971	
<p>De resultaten van het Pensioenfonds worden gesplitst naar Eigen beheer en Verzekerd deel. De resultaten van Eigen beheer en het verzekerd deel worden aan hun respectievelijke reserves toebedeeld. De Minimale reserve verzekerd deel is 1% van het herverzekeringsdeel van de technische voorzieningen plus 14,8% van de additionele kostenvoorziening Verzekerd deel. De mutatie in deze reserve wordt toegevoegd of in mindering gebracht op de resultaten die toegevoegd worden aan de Reserve verzekerd deel.</p>				
Totaal eigen vermogen	37.926		51.632	
Het minimaal vereist eigen vermogen bedraagt	17.305	101,6%	16.929	101,6%
Het vereist eigen vermogen bedraagt	35.561	103,2%	26.943	102,8%
De dekkingsgraad is		103,5%		104,8%
De dekkingsgraad Eigen beheer is		90,6%		93,4%
De dekkingsgraad Verzekerd deel is		105,8%		106,5%
De beleidsdekkingsgraad is		104,7%		104,6%
<p>De dekkingsgraad is vastgesteld als het totaal vermogen gedeeld door de technische voorzieningen en overige technische voorzieningen</p>				
Technische voorzieningen				
[8] Voorziening pensioenverplichtingen voor risico pensioenfonds				
Het verloop van de voorziening is als volgt:				
Stand per 1 januari	136.291		116.075	
Pensioenopbouw	19.864		22.260	
Indexering en overige toeslagen	4.037		0	
Rentetoevoeging	-403		-299	
Onttrekking voor pensioenuitkeringen	-1.087		-908	
Toename voorziening toekomstige kosten	792		854	
Onttrekking voor pensioenuitvoeringskosten	-44		-36	
Kanssystemen	397		469	
Wijziging marktrente	9.672		-2.061	
Wijziging uit hoofde van overdracht van rechten	-542		-70	
Wijziging actuariële grondslagen	-3.389		0	
Overige mutaties voorziening pensioenverplichtingen	13		7	
Stand per 31 december	165.601		136.291	

	2018	2017
De voorziening pensioenverplichtingen voor risico pensioenfonds is als volgt opgebouwd		
– Actieve deelnemers	97.520	81.706
– Gewezen deelnemers	53.039	42.627
– Pensioengerechtigden	14.503	11.086
– Overige	539	872
	165.601	136.291
[9] Herverzekeringsdeel technische voorzieningen		
Het verloop van de voorziening is als volgt:		
Stand per 1 januari	924.632	962.032
Pensioenopbouw	0	51
Indexering en overige toeslagen	0	0
Rentetoevoeging	-2.361	-2.060
Onttrekking voor pensioenuitkeringen	-22.355	-21.607
Toename voorziening toekomstige kosten	0	0
Onttrekking voor pensioenuitvoeringskosten	0	0
Kanssystemen	123	249
Wijziging marktrente	37.380	-13.033
Wijziging uit hoofde van overdracht van rechten	-1.693	-378
Wijziging actuariële grondslagen	-15.935	0
Overige mutaties voorziening pensioenverplichtingen	-2.167	-622
Stand per 31 december	917.624	924.632
Het herverzekeringsdeel technische voorzieningen is als volgt opgebouwd		
– Actieve deelnemers	124.235	134.111
– Gewezen deelnemers	463.152	466.480
– Pensioengerechtigden	330.237	324.041
	917.624	924.632
Totaal technische voorzieningen	1.083.225	1.060.923

	2018	2017
[10] Kostenvoorziening Garantiecontract		
Het verloop van de voorziening is als volgt:		
Stand per 1 januari	12.945	12.879
Aanvullende opvoer kosten voorziening	0	618
Benodigde intresttoevoeging	-34	-26
Wijziging rentecurve	515	-144
Vrijval kosten	-427	-382
	12.999	12.945
[11] Kortlopende schulden en overlopende passiva		
Derivaten	375	5.412
Beleggingen	93	270
Schulden uit hoofde van waardeoverdrachten	19	0
Belastingen en sociale premies	466	445
Schulden inzake pensioenuitvoerings- en administratiekosten	573	257
Overige	0	2
	1.526	6.386

Er zijn geen beleggingen uitgeleend en er zijn geen beleggingen in de deelnemende ondernemingen en de aan hen gelieerde ondernemingen.

Niet in de balans opgenomen activa en verplichtingen

Niet toegekende indexaties; inhaalambitie

Het bestuur besluit over een eventuele inhaaltoeslag. Er bestaat geen recht op een inhaaltoeslag. Het bestuur kan het toeslagenbeleid te allen tijde voor alle deelnemers en gewezen deelnemers (waaronder mede begrepen de pensioengerechtigden) aanpassen.

Uitbesteding

Per 1 januari 2018 heeft SPNG een nieuwe overeenkomst inzake pensioenuitvoering en een Service Level Agreement (SLA) afgesloten met AZL N.V. (en stichting samenwerkende Pensioenfondsen) inzake de pensioenadministratie. Deze overeenkomst loopt tot en met 31 december 2022. AZL verricht ook de administratie van de herverzekerde pensioenen bij Aegon en Nationale Nederlanden. In dat kader heeft SPNG met Aegon een overeenkomst inzake externe administratie gesloten. Daarnaast heeft SPNG een samenwerkingsovereenkomst afgesloten met Achmea Investment Management B.V. inzake fiduciaire dienstverlening. Het contract met Achmea is per 1 januari 2018 gewijzigd. De overeenkomst is aangegaan voor onbepaalde tijd en door SPNG met onmiddellijke ingang op te zeggen.

Kredietfaciliteit

SPNG beschikt over een intra-day kredietfaciliteit op de bankrekening ter grootte van € 1.400.

Gebeurtenissen na balansdatum

Er hebben zich geen belangrijke gebeurtenissen na balansdatum voorgedaan.

Toelichting op de staat van baten en lasten

(in duizenden euro)

Baten en lasten	2018	2017
[12] Beleggingsopbrengsten voor risico pensioenfonds		
Directe beleggingsopbrengsten		
Zakelijke waarden	4	0
Vastrentende waarden	0	0
Derivaten	0	0
Overige beleggingen	19	-106
Subtotaal	23	-106
Banken	-21	-22
Herverzekeraar	-131	-40
Ondernemingen	2	7
Waardeoverdrachten	-2	-1
Overige	-16	-1
Totaal directe beleggingsopbrengsten	-145	-163
Indirecte beleggingsopbrengsten		
<i>Gerealiseerde resultaten</i>		
Zakelijke waarden	171	125
Vastrentende waarden	-175	-3.686
Derivaten	-655	1.686
Overige beleggingen	-5	-4
	-664	-1.879
<i>Ongerealiseerde resultaten</i>		
Zakelijke waarden	-1.945	3.132
Vastrentende waarden	-193	1.240
Derivaten	2.564	580
Overige beleggingen	-1	-1
	425	4.951
Totaal indirecte beleggingsopbrengsten	-239	3.072

	2018	2017
Kosten van vermogensbeheer		
Beheerloon	-484	-1.029
Totaal kosten vermogensbeheer	-484	-1.029
De transactiekosten zijn gesaldeerd met de beleggingsopbrengsten. De transactiekosten kunnen niet betrouwbaar worden vastgesteld, omdat deze verrekend zijn in de aan- en verkoopprijzen.		
Totaal beleggingsopbrengsten voor risico pensioenfonds	-1.086	1.880
[13] Premiebijdragen van werkgevers en werknemers		
Pensioenpremie werkgevers	22.848	23.572
Inkoopsommen	56	78
	22.904	23.650
Kostendeekkende premie	26.882	28.795
Gedempte kostendeekkende premie	20.852	19.823
Feitelijke premie	22.848	23.572
De kostendeekkende premie is als volgt samengesteld:		
– Actuarieel benodigd	22.092	24.077
– Opslag in stand houden vereist vermogen	3.292	3.515
– Opslag voor uitvoeringskosten	1.498	1.203
	26.882	28.795
De gedempte kostendeekkende premie is als volgt samengesteld:		
– Actuarieel benodigd	16.844	16.248
– Opslag in stand houden vereist vermogen	2.510	2.372
– Opslag voor uitvoeringskosten	1.498	1.203
	20.852	19.823
De feitelijke premie is als volgt samengesteld:		
– Actuarieel benodigd	16.844	16.248
– Opslag in stand houden vereist vermogen	2.510	2.372
– Opslag voor uitvoeringskosten	1.498	1.203
– Premiemarge	1.996	3.749
	22.848	23.572

	2018	2017
[14] Saldo van overdrachten van rechten		
Overgenomen pensioenverplichtingen	314	219
Overgedragen pensioenverplichtingen	-2.529	-651
	-2.215	-432
[15] Pensioenuitkeringen		
<i>Pensioenen</i>		
Ouderdomspensioen	-18.260	-17.525
Partnerpensioen	-3.553	-3.294
Wezenpensioen	-73	-76
Subtotaal	-21.886	-20.895
<i>Andere uitkeringen</i>		
Afkoopsommen	-741	-739
Overige uitkeringen	-90	-93
Subtotaal	-831	-832
Totaal pensioenuitkeringen	-22.717	-21.727
[16] Mutatie voorziening pensioenverplichtingen voor risico pensioenfonds		
Pensioenopbouw	-19.864	-22.260
Indexering en overige toeslagen	-4.037	0
Rentetoevoeging	403	299
Onttrekking voor pensioenuitkeringen	1.087	908
Toename voorziening toekomstige kosten	-792	-854
Onttrekking voor pensioenuitvoeringskosten	44	36
Kanssystemen	-397	-469
Wijziging marktrente	-9.672	2.061
Wijziging uit hoofde van overdracht van rechten	542	70
Wijziging actuariële grondslagen	3.389	0
Overige mutaties voorziening pensioenverplichtingen	-13	-7
	-29.310	-20.216

	2018	2017
[17] Mutatie overige technische voorziening		
Herijking voorziening	0	-618
Benodigde intresttoevoeging	34	26
Wijziging rentecurve	-515	144
Vrijval kosten	427	382
	-54	-66
[18] Herverzekering		
<i>Premies herverzekering</i>		
Premies herverzekering	795	625
Premies herverzekering eigen beheer	-1.518	-1.041
	-723	-416
<i>Uitkeringen uit herverzekering</i>		
Uitkeringen uit herverzekering	21.779	20.455
Uitkeringen uit herverzekering eigen beheer	522	232
	22.301	20.687
Winstdeling herverzekering garantiecontracten	-945	5.462
	20.633	25.733
[19] Pensioenuitvoerings- en administratiekosten		
Administratie AZL	-1.090	-868
Administratie herverzekeraars	321	286
Accountantscontrole	-68	-70
Actuaris certificering	-19	-21
Bestuurskosten	-291	-211
Toezichtskosten	-117	-94
Contributies en bijdragen	-20	-20
Advieskosten	-243	-214
Secretariaatskosten	-342	-369
Communicatiekosten	-70	-78
Beleggingsadvies	-17	-12
Diversen	-3	0
Totaal Pensioenuitvoerings- en administratiekosten	-1.959	-1.671

	2018	2017
[20] Overige baten en lasten		
Vrijval voorziening oninbare premievordering	-124	-1
Diversen	4	-11
	-120	-12
Saldo van baten en lasten	-13.706	7.139

Bezoldiging bestuursleden, deelnemersraad en verantwoordingsorgaan

De vergoeding over het jaar 2018 tezamen bedraagt € 291 (2017: € 211).

Personeel

Gedurende het boekjaar 2018 had Stichting Pensioenfonds Nederlandse Groothandel geen personeelsleden in dienst.

Verbonden partijen

Er is sprake van een relatie tussen de verbonden partijen zijnde het fonds, de sponsor, de aangesloten ondernemingen en hun bestuurders. Er zijn geen leningen verstrekt aan, noch is er sprake van vorderingen op, (voormalige) bestuurders. Een aantal bestuursleden neemt deel aan de pensioenregeling van het fonds op basis van de voorwaarden in het pensioenreglement.

Bestemming saldo van baten en lasten

Resultaat verdeling

Het bestuur heeft besloten het resultaat over het boekjaar 2018 als volgt te verdelen:

	2.018
	x € 1.000
Minimale reserve Garantiecontract	1.332
Reserve Garantiecontract	-8.412
Reserve Eigen beheer	-6.626
	-13.706

Actuariële analyse van het saldo

	Eigen beheer	Verzekerd deel	2018	2017
Beleggingsopbrengsten	-10.005	-1.045	-11.050	10.849
Premies	-768	0	-768	-1.730
Waardeoverdrachten	-12	-866	-878	-202
Kosten	0	15	15	-45
Uitkeringen	80	69	149	123
Kanssystemen	125	0	125	-237
Reguliere mutaties	-13	0	-13	-7
Toeslagverlening	596	-4.633	-4.037	0
Wijziging Actuariële grondslagen	3.389	0	3.389	0
Overige mutaties TV	0	0	0	-618
Andere oorzaken	-18	-620	-638	-994
	-6.626	-7.080	-13.706	7.139

Risicoparagraaf

(bedragen in duizenden euro)

In de risicoparagraaf binnen het bestuursverslag is het beleid rond risicobeheersing uiteengezet. Hierna worden een aantal specifieke risico's nader toegelicht en gekwantificeerd. Conform de berekeningen van het vereist eigen vermogen in het Actuarieel Rapport is de risicoparagraaf gebaseerd op basis van het doorkijkbeginsel (lookthrough-principe). In de risicoparagraaf worden de afzonderlijke risico's van het vereist eigen vermogen gerelateerd aan de voorziening. Er wordt getoetst op basis van het vereist eigen vermogen gebaseerd op de strategische verdeling. De impact van de afzonderlijke risico's wordt tevens getoond voor het feitelijk vereist eigen vermogen omdat de vereiste dekkingsgraad op basis van de feitelijke verdeling in het nieuwe FTK onder andere een belangrijke rol speelt bij de korte termijn risicohouding van het fonds.

Solvabiliteitsrisico

Het belangrijkste risico dat het fonds loopt is het risico dat het niet over genoeg solvabiliteit beschikt. Indien het fonds niet solvabel is bestaat het risico dat het fonds de premie moet verhogen of dat een beperkte of geen toeslagverlening kan plaatsvinden voor (delen van) het deelnemersbestand. In het uiterste geval dient het fonds verworven pensioenaanspraken en pensioenrechten te verminderen. Hoe solvabel het pensioenfonds is wordt getoetst aan de hand van de beleidsdekkingsgraad. De beleidsdekkingsgraad wordt berekend als de 12-maands voortschrijdend gemiddelde dekkingsgraad. Hoeveel eigen vermogen het fonds aan dient te houden gegeven de financiële risico's die het loopt (na afdekking) op de balans komt tot uitdrukking in de door DNB voorgeschreven solvabiliteitstoets. Onder het huidige FTK geldt hierbij dat de vereiste dekkingsgraad op basis van de strategische verdeling afgezet wordt tegen de beleidsdekkingsgraad om te bepalen of het pensioenfonds in een tekort situatie verkeert.

De verschillende standaard risicofactoren hierin worden benoemd onder de noemer S1 tot en met S6 en de S10. Hierna zijn de uitkomsten weergegeven voor de verschillende risicocategorieën op basis van de strategische beleggingsmix ultimo 2018 van 103,2% en 2017 van 102,8%.

	2018		2017	
	€	%	€	%
Renterisico (S1)	5.196	1,8	4.763	2,1
Zakelijke waarden risico (S2)	17.289	9,2	14.241	9,3
Valutarisico (S3)	5.566	0,8	4.420	0,7
Grondstoffenrisico (S4)	0	0,0	0	0,0
Kredietrisico (S5)	4.924	1,9	3.792	1,8
Verzekeringstechnisch risico (S6)	6.318	1,1	5.353	1,0
Concentratierisico (S8)	0	0,0	0	0,0
Actief beheer risico (S10)	0	0,0	0	0,0
Diversificatie-effect	-14.828		-12.301	
Vereist eigen vermogen	24.465	14,8	20.268	14,9
Toevoeging 1% buffer herverzekerde technische voorziening	11.096	6,7	9.375	0,1
Afname toerekening totale technische voorziening		-18,3		-12,2
	35.561	3,2	29.643	2,8

	2018		2017	
	€	%	€	%
Aanwezige dekkingsgraad		103,5		104,8
Beleidsdekkingsgraad		104,7		104,6
Minimaal vereiste dekkingsgraad		101,6		101,6
Vereiste dekkingsgraad		103,2		102,8

Het diversificatie-effect compenseert voor het feit dat DNB verwacht dat niet alle risico's zich op het zelfde moment voor zullen doen. Zodoende heeft dit dus een verlagend effect op het Vereist Eigen Vermogen.

De beleidsdekkingsgraad van het Pensioenfonds is per 31 december 2018 hoger dan de vereiste dekkingsgraad op basis van de strategische verdeling volgens het standaardmodel, waardoor het pensioenfonds niet in een tekort verkeert. In boekjaar 2018 bedraagt de beleidsdekkingsgraad 104,7%. Afgezet tegen de beleidsdekkingsgraad van 2017 van 104,6%, is de beleidsdekkingsgraad toegenomen met 0,1%-punt.

Renterisico

Het renterisico wordt veroorzaakt, doordat de rentegevoeligheid van de verplichtingen afwijkt van de rentegevoeligheid van de beleggingen. Het Pensioenfonds kent een langere looptijd voor pensioenverplichtingen dan voor de looptijd van de beleggingen. Onderstaande duratiecijfers geven meer inzicht.

Duratie van de vastrentende waarden (exclusief rentederivaten) 4,0 (2017: 4,3)

Duratie van de vastrentende waarden (inclusief rentederivaten) 26,3 (2017: 26,0)

Duratie van de pensioenverplichtingen 26,6 (2017: 26,8)

Voor de vaststelling van het renterisico bij het vereist eigen vermogen worden de kasstromen van de rentegevoelige beleggingen afgezet tegen de kasstromen van de voorziening pensioenverplichtingen. Vervolgens worden beide kasstromen afgezet tegen door DNB bepaalde renteschokken die per looptijd verschillen. Op basis van deze renteschokken kan de impact op de technische voorziening en de impact op alle rentegevoelige beleggingen worden berekend. Overeenkomstig kan een afdekkingspercentage worden berekend. Rentegevoeligheid is één van de belangrijkste factoren bij de bepaling van de (strategische) assetallocatie van de portefeuille.

	Feitelijke verdeling		Strategische verdeling	
	in €	%	in €	%
Impact op technische voorziening voor risico fonds (A)	17.324		17.324	
Impact op de rentegevoelige beleggingen (B)	11.814		12.128	
Renterisico	5.510	2,0	5.196	1,8
Afdekkingspercentage (B/A)		68,2		70,0

De renteafdekking in het strategische beleid op basis van de swap curve met UFR-methodiek bedraagt 70,0%. Rentegevoeligheid wordt hierbij uitgedrukt als DV01 (waardeverandering als gevolg van 1 basispunt verschuiving van de marktrente).

De vermogensbeheerder Achmea IM heeft het feitelijke afdekkingspercentage bepaald op 70,0% ultimo 2018. Dit valt binnen de bandbreedte uit het beleggingsplan 2018.

Voor de berekening van het renterisico als onderdeel van het VEV wordt rentegevoeligheid niet uitgedrukt als DV01, maar wordt per looptijd de rente vermenigvuldigd met de factoren uit de door DNB voorgeschreven tabel. De feitelijke afdekking op basis van deze methodiek bedraagt derhalve 68,1%.

Hoogte buffer

Op basis van de vereist eigen vermogen berekeningen bedraagt de buffer voor het feitelijk renterisico 5.510 (2,0%) en voor het strategisch renterisico 5.196 (1,8%).

Aandelen- en vastgoedrisico

Het pensioenfonds loopt het risico dat zijn beleggingen in aandelen, vastgoed en hedgefonds en private equity in waarde dalen. In het beleggingsbeleid wordt met dergelijke risico's rekening gehouden door ondermeer een toepassing van voldoende spreiding in de beleggingsportefeuille naar categorieën, markten en dergelijke. De volatiliteit van de marktwaarden (prijsrisico's) van beleggingen wordt periodiek geëvalueerd en kan leiden tot bijstellingen in het vermogensbeheer. In onderstaande tabel wordt de verdeling naar de verschillende aandelen en vastgoed categorieën getoond.

	2018		2017	
	€	%	€	%
<i>Verdeling aandelen en vastgoed per categorie:</i>				
Ontwikkelde markten (Mature markets)	31.319	83,5	30.995	83,3
Opkomende markten (Emerging markets)	6.184	16,5	6.228	16,7
Overige	0	0,0	0	0,0
	37.503	100,0	37.223	100,0

Hoogte buffer

Bij de berekening van het vereist eigen vermogen wordt voor het feitelijk en strategisch aandelen- en vastgoedrisico rekening gehouden met de door DNB voorgeschreven schokken die variëren overeenkomstig de risicograad van het type belegging. De buffer voor het feitelijk aandelen- en vastgoedrisico bedraagt 14.841 (7,8%) en voor het strategisch aandelen- en vastgoedrisico 17.289 (9,2%).

Valutarisico

Het valutarisico wordt veroorzaakt, doordat de verplichtingen van het pensioenfonds in euro's luiden terwijl een gedeelte van de beleggingen van het pensioenfonds in niet-euro's luiden. Het pensioenfonds loopt het risico dat zijn buitenlandse beleggingen dalen in waarde als gevolg van valutakoersontwikkelingen. Het pensioenfonds kiest er daarom voor om (een gedeelte) van zijn buitenlandse valuta's af te dekken. Zonder afdekking van valutarisico loopt het pensioenfonds risico bij een daling van vreemde valuta ten opzichte van de euro. Door meer dan 100% van het risico af te dekken loopt het fonds risico bij een stijging van vreemde valuta ten opzichte van de euro.

	2018		2017	
	€	%	€	%
<i>Totaal beleggingen naar valuta voor afdekking met derivaten</i>				
Euro	97.450	69,0	84.973	69,0
Amerikaanse dollar	24.183	17,1	19.781	16,1
Japanse yen	2.583	1,8	2.707	2,2
Britse pound sterling	1.895	1,3	2.024	1,6
Zwitserse Frank	1.868	1,3	1.771	1,4
Overige	13.257	9,5	11.879	9,7
	141.236	100,0	123.135	100,0
<i>Totaal beleggingen naar valuta na afdekking met derivaten</i>				
Euro	129.297	91,5	106.643	86,6
Amerikaanse dollar	-899	-0,6	2.074	1,7
Japanse Yen	-297	-0,2	2.521	2,0
Britse pound sterling	-67	0,0	25	0,0
Zwiserse Frank	-55	0,0	-7	0,0
Overige	13.257	9,3	11.879	9,7
	141.236	100,0	123.135	100,0

Hoogte buffer

Bij de berekening van het vereist eigen vermogen wordt voor het feitelijk en strategisch valuta risico rekening gehouden met een door DNB voorgeschreven schok van 20% voor valuta in ontwikkelde landen en van 35% voor valuta in opkomende markten die berekend wordt op de niet-euro beleggingen na afdekking. De buffer voor het feitelijk valuta risico bedraagt 5.181 (0,7%) en voor het strategisch valuta risico 5.566 (0,8%).

Kredietrisico

Het pensioenfonds loopt het risico dat één of meerdere van zijn tegenpartijen niet aan de voorafgesproken betalingen kan voldoen. Bij de berekening van het kredietrisico dient het effect van de kredietwaardigheid van de partijen, waarin belegd wordt, tot uitdrukking te komen. Het kredietrisico komt tot uitdrukking in de zogenaamde creditspread. Deze creditspread is het verschil tussen de uitkering die afhangt van de kredietwaardigheid van de tegenpartij en een uitkering die met volledige zekerheid (risicovrij) tot uitkering zal komen. Het kredietrisico verbonden aan derivatentransacties wordt beheerst door het afsluiten van standaardovereenkomsten met tegenpartijen, het beoordelen van de kredietwaardigheid van tegenpartijen, het spreiden van het transactievolume over verschillende tegenpartijen, het eisen van voldoende onderpand en een adequate monitoring met betrekking tot de gestelde eisen inzake het onderpand.

Het kredietrisico binnen de vastrentende waarden portefeuille kan naast de creditspread eveneens gemeten worden aan de hand van de ratingverdeling van de rentegevoelige beleggingsportefeuille. Deze ratingverdeling wordt afgegeven door een kredietbeoordelaar. Een Europese AAA rating impliceert dat de vastrentende waarden belegging geen kredietrisico loopt. Daarentegen worden beleggingen die geïnclassificeerd staan onder 'lager dan BBB' als zeer risicovol beschouwd. Cash wordt als kredietrisicovrij beschouwd. Beleggingen die geen rating ontvangen worden als risicovol beschouwd.

	2018		2017	
	€	%	€	%
<i>Rating vastrentende waarden:</i>				
AAA	19.506	29,4	15.548	29,2
AA	11.636	17,6	9.534	17,9
A	5.332	8,0	4.983	9,4
BBB	12.295	18,5	9.625	18,1
Lager dan BBB	12.316	18,6	10.317	19,4
Geen rating	5.198	7,9	3.264	6,0
	66.283	100,0	53.271	100,0
<i>Verdeling vastrentende waarden naar looptijd:</i>				
Resterende looptijd < 1 jaar	11.380	17,2	6.767	12,7
Resterende looptijd <> 5 jaar	21.489	32,4	18.226	34,2
Resterende looptijd >= 5 jaar	33.414	50,4	28.278	53,1
	66.283	100,0	53.271	100,0

Hoogte buffer

Binnen de berekening van het standaardmodel wordt een kredietrisico becijferd conform de ratingverdeling van de vastrentende waardenportefeuille. Naar mate de rating slechter wordt neemt de te hanteren buffer toe. Afgaande op de hierboven genoemde ratingverdeling resulteert dit in een buffer voor het feitelijk kredietrisico van 4.920 (1,9%) en voor het strategisch kredietrisico van 4.924 (1,9%).

Verzekeringstechnisch risico

Binnen het verzekeringstechnische risico worden in principe alleen risico's meegenomen die verband houden met sterfte. Het omvat de risico's als gevolg van afwijkingen ten opzichte van de verwachte sterfte en afwijkingen van de verwachte sterftetrend (langlevenrisico). Tot het verzekeringstechnische risico worden gerekend: procesrisico, risico-opslag voor afwijkingen ten opzichte van de sterftetrend en negatieve stochastische afwijkingen van de verwachtingswaarde. Deze drie risico's bedragen een percentage van de op actuele waarde berekende technische voorziening. Het procesrisico neemt af naarmate het deelnemersbestand toeneemt, omdat het sterfteproces dan beter kan worden geschat. De beide andere risicofactoren houden respectievelijk rekening met de onzekerheid in de sterftetrend en met de negatieve stochastische afwijkingen.

Hoogte buffer

De buffer voor het feitelijk verzekeringstechnisch risico bedraagt 6.318 (1,1%) en voor het strategisch verzekeringstechnisch risico 6.318 (1,1%).

Concentratierisico

Concentratierisico's kunnen optreden bij een concentratie van de portefeuille in regio's, economische sectoren of tegenpartijen.

De spreiding van de portefeuille is in de toelichting op de balans nader toegelicht. Ook "grote posten" zijn aan te duiden als een vorm van concentratierisico. Om te bepalen welke posten hieronder vallen moeten per beleggingscategorie alle instrumenten met dezelfde debiteur worden gesommeerd.

	2018		2017	
	€	%	€	%
Aandelen en vastgoed				
<i>Verdeling zakelijke waarden per sector:</i>				
Financiële instellingen	6.616	17,6	7.069	19,0
Industriële ondernemingen	7.989	21,3	8.383	22,5
Handel	6.929	18,5	7.643	20,5
Overige dienstverlening	13.303	35,5	11.919	32,0
Andere sectoren	2.666	7,1	2.209	6,0
	37.503	100,0	37.223	100,0
Vastrentende waarden				
<i>Verdeling vastrentende waarden per Categorie:</i>				
Staatsobligaties	41.294	62,3	33.190	62,3
Bedrijfsobligaties	24.989	37,7	20.081	37,7
Overige	0	0,0	0	0,0
	66.283	100,0	53.271	100,0

Hoogte buffer

In het standaardmodel is geen rekening gehouden met een buffer voor concentratierisico. Het risico dient sec kwalitatief toegelicht te worden.

Actief beheer risico

Actief beheer risico ontstaat doordat vermogensbeheerders actief beheer voeren op (delen van) de beleggingsportefeuille. Onder actief beheer worden afwijkende posities in portefeuilles verstaan die worden ingenomen ten opzichte van strategische benchmarks. De mate van actief beheer wordt bepaald aan de hand van de tracking error. Een lage tracking error impliceert dat het feitelijke rendement dicht bij de gekozen benchmark ligt, terwijl een hoge tracking error aangeeft dat het rendement duidelijk van de benchmark afwijkt. Een hogere tracking error impliceert een hoger actief beheer risico.

Hoogte buffer

Bij de berekening van het vereist eigen vermogen wordt alleen een actief beheer risico becijferd voor de aandelenportefeuille indien de tracking error groter is dan 1%. Voor het pensioenfonds is de tracking error lager dan 1% en worden er dus geen buffers voor actief beheer berekend.

Effect toerekenen naar totale vereiste dekkinggraad

Om van de vereiste dekkinggraad voor risico fonds te geraken tot de vereiste dekkinggraad dient een aanpassing van -17,2%-punt toegevoegd te worden op basis van de feitelijke verdeling en een aanpassing van -18,3%-punt op basis van de strategische verdeling. Deze aanpassingen dienen gemaakt te worden omdat het fonds een herverzekerde technische voorziening heeft.

Het verslag van het bestuur is vastgesteld te Den Haag, getekend d.d. 28 juni 2019

Het bestuur

De heer R. van Diepen, voorzitter

De heer I. Slikkerveen, voorzitter

De heer H.J.A. Brak, bestuurslid

De heer C.H.L.M. Filippini, bestuurslid

De heer S. Lahiri, bestuurslid

De heer C. Lonsain, bestuurslid

Overige gegevens

Statutaire regeling resultaatbepaling

De resultaatverdeling is niet statutair vastgelegd

Actuariële verklaring

Opdracht

Door Stichting Pensioenfonds voor de Nederlandse Groothandel te s Gravenhage is aan Milliman Pensioenen v.o.f. de opdracht verleend tot het afgeven van een actuariële verklaring als bedoeld in de Pensioenwet over het boekjaar 2018.

Onafhankelijkheid

Als waarmede actuaris ben ik onafhankelijk van het pensioenfonds zoals vereist conform artikel 148 van de Pensioenwet. Ik verricht geen andere werkzaamheden voor het pensioenfonds. Omdat Milliman Pensioenen v.o.f. beschikt over een door de toezichthouder goedgekeurde gedragscode, is het toegestaan dat andere actuarissen en deskundigen aangesloten bij Milliman Pensioenen v.o.f. wel andere werkzaamheden verrichten voor het pensioenfonds.

Gegevens

De gegevens waarop mijn onderzoek is gebaseerd, zijn verstrekt door en tot stand gekomen onder de verantwoordelijkheid van het bestuur van het pensioenfonds. Voor de toetsing van de technische voorzieningen en voor de beoordeling van de vermogenspositie heb ik mij gebaseerd op de financiële gegevens die ten grondslag liggen aan de jaarrekening.

Afstemming accountant

Op basis van de door mij en de accountant gehanteerde Handreiking heeft afstemming plaatsgevonden over de werkzaamheden en de verwachtingen bij de controle van het boekjaar. Voor de toetsing van de technische voorzieningen en voor de beoordeling van de vermogenspositie als geheel heb ik de materialiteit bepaald op 0,5% van het balanstotaal einde 2018. Met de accountant ben ik overeengekomen om geconstateerde afwijkingen 281.000 euro te rapporteren. Deze afspraken zijn vastgelegd en de uitkomsten van mijn bevindingen zijn met de accountant besproken.

Ik heb voorts gebruik gemaakt van de door de accountant in het kader van de jaarrekeningcontrole onderzochte basisgegevens. De accountant van het pensioenfonds heeft mij geïnformeerd over zijn bevindingen ten aanzien van de betrouwbaarheid (materiële juistheid en volledigheid) van de basisgegevens en de overige uitgangspunten die voor mijn oordeel van belang zijn.

Werkzaamheden

Ter uitvoering van de opdracht heb ik, conform mijn wettelijke verantwoordelijkheid zoals beschreven in artikel 147 van de Pensioenwet, onderzocht of is voldaan aan de artikelen 126 tot en met 140 van de Pensioenwet. De door het pensioenfonds verstrekte basisgegevens zijn zodanig dat ik die gegevens als uitgangspunt van de door mij beoordeelde berekeningen heb aanvaard.

Als onderdeel van de werkzaamheden voor de opdracht heb ik onder meer onderzocht of:

- de technische voorzieningen, het minimaal vereist eigen vermogen en het vereist eigen vermogen toereikend zijn vastgesteld;
- de kostendekkende premie voldoet aan de gestelde wettelijke vereisten;
- het beleggingsbeleid in overeenstemming is met de prudent-person regel.

Voorts heb ik mij een oordeel gevormd over de vermogenspositie van het pensioenfonds. Daarbij heb ik mij gebaseerd op de tot en met balansdatum aangegane verplichtingen en de op dat moment aanwezige middelen en is mede het financieel beleid van het pensioenfonds in aanmerking genomen.

Mijn onderzoek heb ik zodanig uitgevoerd, dat een redelijke mate van zekerheid wordt verkregen dat de resultaten geen onjuistheden van materieel belang bevatten.

De beschreven werkzaamheden en de uitvoering daarvan zijn in overeenstemming met de binnen het Koninklijk Actuariel Genootschap geldende normen en gebruiken, en vormen naar mijn mening een deugdelijke grondslag voor mijn oordeel.

Oordeel

Ik heb geconstateerd dat een groot deel van de verplichtingen van het pensioenfonds volledig zijn verzekerd door middel van een garantiecontract en dit betrokken in mijn oordeel. De technische voorzieningen zijn, overeenkomstig de beschreven berekeningsregels en uitgangspunten, als geheel gezien, toereikend vastgesteld. Het eigen vermogen van het pensioenfonds is op de balansdatum hoger dan het wettelijk vereist eigen vermogen.

Met inachtneming van het voorafgaande heb ik mij ervan overtuigd dat is voldaan aan de artikelen 126 tot en met 140 van de Pensioenwet.

De beleidsdekkingsgraad van het pensioenfonds op balansdatum is hoger dan de dekkingsgraad bij het vereist eigen vermogen.

Mijn oordeel over de vermogenspositie van Stichting Pensioenfonds voor de Nederlandse Groothandel is gebaseerd op de tot en met balansdatum aangegane verplichtingen en de op dat moment aanwezige middelen. De vermogenspositie is naar mijn mening voldoende. Daarbij is in aanmerking genomen dat de mogelijkheden tot het realiseren van de (beoogde) toeslagen beperkt zijn.

Amsterdam, 28 juni 2019

Ir. P.M. Wouda AAG

Verbonden aan Milliman Pensioenen v.o.f.

Controleverklaring van de onafhankelijke accountant

Aan: het bestuur en de raad van toezicht van Stichting Pensioenfonds voor de Nederlandse Groothandel

Verklaring over de in het verslag over het boekjaar opgenomen jaarrekening 2018

Ons oordeel

Wij hebben de jaarrekening 2018 van Stichting Pensioenfonds voor de Nederlandse Groothandel te Den Haag gecontroleerd.

Naar ons oordeel geeft de in dit verslag over het boekjaar opgenomen jaarrekening een getrouw beeld van de grootte en de samenstelling van het vermogen van Stichting Pensioenfonds voor de Nederlandse Groothandel op 31 december 2018 en van het resultaat over 2018, in overeenstemming met Titel 9 Boek 2 van het in Nederland geldende Burgerlijk Wetboek (BW).

De jaarrekening bestaat uit:

- de balans per 31 december 2018;
- de staat van baten en lasten over 2018;
- de toelichting met een overzicht van de gehanteerde grondslagen voor financiële verslaggeving en andere toelichtingen.

De basis voor ons oordeel

Wij hebben onze controle uitgevoerd volgens het Nederlands recht, waaronder ook de Nederlandse controlestandaarden vallen. Onze verantwoordelijkheden op grond hiervan zijn beschreven in de sectie Onze verantwoordelijkheden voor de controle van de jaarrekening.

Wij zijn onafhankelijk van Stichting Pensioenfonds voor de Nederlandse Groothandel (hierna: de stichting), zoals vereist in de Wet toezicht accountantsorganisaties (Wta), de Verordening inzake de onafhankelijkheid van accountants bij assurance-opdrachten (ViO) en andere voor de opdracht relevante onafhankelijkheidsregels in Nederland. Verder hebben wij voldaan aan de Verordening gedrags- en beroepsregels accountants (VGBA).

Wij vinden dat de door ons verkregen controle-informatie voldoende en geschikt is als basis voor ons oordeel.

Materialiteit

Materialiteit € 8,5 miljoen.

Toegepaste benchmark 0,75% van het pensioenvermogen per 31 december 2018, zijnde het totaal van de technische voorzieningen, de overige technische voorzieningen en de reserves.

Nadere toelichting Wij hebben voor deze grondslag gekozen omdat dit het vermogen betreft dat de basis vormt voor de berekening van de (beleids)dekkingsgraad. Voor het bepalen van het percentage hebben wij gelet op de financiële positie van de stichting en de mate waarin de beleidsdekkingsgraad zich rondom een kritieke grens bevindt. Aangezien de beleidsdekkingsgraad per jaareinde niet dichtbij een kritieke grens ligt, maar de (beleids-)dekkingsgraad van het eigen beheer deel wel lager is dan vereist, hebben wij een percentage van 0,75% gehanteerd. De wijze waarop wij de materialiteit hebben bepaald, is niet gewijzigd ten opzichte van voorgaand boekjaar.

Wij houden ook rekening met afwijkingen en/of mogelijke afwijkingen die naar onze mening voor de gebruikers van de jaarrekening om kwalitatieve redenen materieel zijn.

Wij zijn met de raad van toezicht en het bestuur overeengekomen dat wij aan de raad van toezicht en het bestuur tijdens onze controle geconstateerde afwijkingen boven de € 425.000 rapporteren alsmede kleinere afwijkingen die naar onze mening om kwalitatieve redenen relevant zijn.

De kernpunten van onze controle

In de kernpunten van onze controle beschrijven wij zaken die naar ons professionele oordeel het meest belangrijk waren tijdens onze controle van de jaarrekening. De kernpunten van onze controle hebben wij met de raad van toezicht en het bestuur gecommuniceerd, maar vormen geen volledige weergave van alles wat is besproken.

Wij hebben in vergelijking met voorgaand jaar geen wijzigingen in de kernpunten van onze controle aangebracht.

Wij hebben onze controlewerkzaamheden met betrekking tot deze kernpunten bepaald in het kader van de jaarrekeningcontrole als geheel. Onze bevindingen ten aanzien van de individuele kernpunten moeten in dat kader worden gezien en niet als afzonderlijke oordelen over deze kernpunten.

Ontwikkeling van de (beleids)dekkingsgraad	
Risico	<p>De solvabiliteit van een pensioenfonds wordt gemeten aan de hand van de dekkingsgraad. De dekkingsgraad brengt de verhouding tussen de (netto) activa en pensioenverplichtingen tot uitdrukking en is daarmee een graadmeter voor de financiële positie van een pensioenfonds. De beleidsdekkingsgraad is de gemiddelde dekkingsgraad van de twaalf maanden voorafgaand aan het moment van vaststelling.</p> <p>De stichting is wettelijk verplicht om de beleidsdekkingsgraad te hanteren als basis voor bepaalde beleidsbeslissingen, bijvoorbeeld inzake indexatie en kortingen. Daarnaast is de beleidsdekkingsgraad onder meer van belang om te bepalen of de stichting voldoende buffers heeft.</p> <p>De dekkingsgraad en de beleidsdekkingsgraad zijn toegelicht in toelichting '[7] Reserves Eigen Beheer' van de jaarrekening.</p> <p>Het in het kader van onze jaarrekeningcontrole in aanmerking genomen risico is dat de (beleids) dekkingsgraad niet juist wordt vastgesteld.</p>

Ontwikkeling van de (beleids)dekkingsgraad	
Onze controleaanpak	<p>Door controle van de balans onderzoeken wij de samenstellende delen van de dekkingsgraad. De balans en daarmee de dekkingsgraad per 31 december 2018 hebben wij mede met gebruikmaking van de werkzaamheden van de certificerend actuaris gecontroleerd. Wij hebben de ontwikkelingen in de financiële positie van de stichting beoordeeld op basis van het actuariel rapport van de certificerend actuaris en onze controle van de jaarcijfers. Vanwege de gevoeligheid van schattingselementen hebben wij specifiek aandacht besteed aan de waardering van de (illiquide) beleggingen en de waardering van de technische voorzieningen. De werkzaamheden die wij in dit kader hebben uitgevoerd zijn in de kernpunten hierna beschreven.</p> <p>Wij controleren geen andere maandelijkse dekkingsgraden dan de dekkingsgraad ultimo boekjaar. Ten aanzien van andere maandelijkse dekkingsgraden hebben wij de navolgende toetsingswerkzaamheden verricht, die minder zekerheid geven dan een controle van twaalf maandsdekkingsgraden:</p> <ul style="list-style-type: none"> – Wij hebben de opzet van het totstandkomingsproces van de berekening van de maandelijkse dekkingsgraad onderzocht alsmede de juiste maandtoerekening van zogenaamde key items vastgesteld. Voor boekjaar 2018 hebben wij de toeslagverlening alsmede de overgang op de Prognosetafel AG2018 en de herberekening van de ervaringssterfte als key items geïdentificeerd. – Daarnaast heeft de certificerend actuaris een plausibiliteitstoets uitgevoerd op de ontwikkeling van de voorziening pensioenverplichtingen voor risico pensioenfondsen zoals gehanteerd in de bepaling van de maandelijkse dekkingsgraad gedurende het jaar in relatie tot de ontwikkelingen in de belangrijkste factoren, zoals de rentecurve. Wij hebben kennisgenomen van de uitkomst van deze werkzaamheden van de certificerend actuaris.
Belangrijke observaties	Wij hebben geen materiële afwijkingen geconstateerd in de vaststelling van de dekkingsgraad en de beleidsdekkingsgraad per 31 december 2018.

Waardering van het herverzekeringsdeel technische voorzieningen en toelichting van de beleggingen onder het herverzekeringscontract	
Risico	<p>De technische voorzieningen inzake aanspraken tot en met 2012 zijn herverzekerd door middel van garantiecontracten. De aanspraken vanaf 2013 worden voor risico van het pensioenfonds opgebouwd. De vorderingen uit hoofde van de garantiecontracten is opgenomen in de balans onder de post herverzekeringsdeel technische voorzieningen en betreft een significante post in de balans van de stichting.</p> <p>Vanuit verslaggevingsvereisten zijn in de toelichting de in gesepareerde beleggingsdepots opgenomen beleggingen van de post herverzekeringsdeel technische voorziening verantwoord. Tevens wordt op basis van de resultaten van de depots periodiek de winstdeling uit hoofde van overrente bepaald. Er is overigens ook winstdeling uit hoofde van actuariële resultaten.</p> <p>Bij garantiecontracten dient de vordering op de verzekeraar te worden bepaald op basis van de voorziening pensioenverplichtingen die is berekend volgens de grondslagen van het pensioenfonds en wordt voor zover nodig een afslag toegepast voor het kredietrisico. De stichting heeft de waarderingsgrondslagen voor de vorderingen op herverzekeraars beschreven in paragraaf "Toelichting grondslagen" en een nadere toelichting opgenomen in toelichting onder [2] Herverzekeringsdeel technische voorzieningen. Hieruit blijkt dat in 2018 geen afslag is toegepast.</p> <p>Het in het kader van onze jaarrekeningcontrole in aanmerking genomen risico is dat het herverzekeringsdeel technische voorzieningen en de winstdeling uit overrente niet juist is gewaardeerd en toegelicht in de jaarrekening.</p>
Onze controleaanpak	<p>Wij hebben de gehanteerde waarderingsgrondslagen beoordeeld en controlewerkzaamheden uitgevoerd op de waardering van het herverzekeringsdeel technische voorzieningen per 31 december 2018. Daartoe zijn wij de voorwaarden in het herverzekeringscontract en de kredietwaardigheid van de herverzekeraar nagegaan.</p> <p>Verder hebben wij de toelichtingen met betrekking tot het herverzekeringsdeel technische voorzieningen onderzocht, waaronder de toelichting van de beleggingen opgenomen in gesepareerde beleggingsdepots en de daaruit volgende resultaten als basis voor de periodieke winstdeling uit overrente.</p> <p>Hiertoe hebben wij voor zover relevant voor onze controle van de jaarrekening, de juiste werking van interne beheersmaatregelen bij de herverzekeraars getoetst op basis van de ontvangen Standaard 3402 rapportages.</p> <p>Verder hebben wij gegevensgerichte werkzaamheden uitgevoerd zoals cijferanalyses en deelwaarnemingen gericht op de uitkomsten van de relevante financiële informatiestromen. Specifiek hebben wij de berekening van de winstdeling uit hoofde van overrente en het actuariële resultaat beoordeeld en de rekening-courant positie zoals opgenomen in de depotverslagen van de verzekeraars afgestemd.</p>
Belangrijke observaties	<p>Wij hebben geen materiële afwijkingen geconstateerd ten aanzien van de waardering van het herverzekeringsdeel technische voorzieningen en de winstdeling uit overrente per 31 december 2018 of de gerelateerde toelichting in de jaarrekening.</p>

Waardering en toelichting van beleggingen voor risico pensioenfonds

Risico

De beleggingen voor risico pensioenfonds zijn een significante post op de balans van de stichting. Alle beleggingen dienen krachtens de Pensioenwet te worden gewaardeerd op marktwaarde. Deze marktwaarde is niet te verifiëren aan transacties die tot stand zijn gekomen op de financiële markten (marktprijzen). De beleggingen voor risico pensioenfonds worden gewaardeerd op basis van netto contante waardeberekeningen of een andere geschikte methode, waaronder de intrinsieke waarde per participatie voor posities in niet (beurs)genoteerde fondsen.

De waarderingsonzekerheid neemt inherent toe bij netto contante waardeberekeningen en andere geschikte methoden en hangt samen met de beschikbaarheid en toepasbaarheid van marktgegevens. Bij de stichting betreft dit de posities in derivaten en niet-(beurs)genoteerde beleggingsfondsen. In onze risico-inschatting houden wij rekening met het feit dat de onderliggende beleggingen van de aandelen- en vastrentende beleggingsfondsen veelal genoteerde marktprijzen als basis van de waardering kennen, hetgeen de schattingsonzekerheid verlaagt.

De stichting heeft de waarderingsgrondslagen voor de beleggingen beschreven in de paragraaf 'Toelichting grondslagen' en een nadere toelichting opgenomen in toelichting '[1] Beleggingen voor risico pensioenfonds'. Uit deze toelichting blijkt dat per 31 december 2018 per saldo € 35,7 miljoen is belegd in derivaten en € 105,6 miljoen in niet-(beurs)genoteerde beleggingsfondsen.

Het in het kader van onze jaarrekeningcontrole in aanmerking genomen risico is dat de beleggingen voor risico pensioenfonds niet juist gewaardeerd zijn en dat de toelichting niet voldoet aan relevante verslaggevingsvereisten.

Waardering en toelichting van beleggingen voor risico pensioenfonds	
Onze controleaanpak	<p>Bij de controle van de beleggingen voor risico pensioenfonds hebben wij gebruikgemaakt van de werkzaamheden van een andere accountant. Gegeven onze eindverantwoordelijkheid voor het oordeel, hebben wij de aard en omvang bepaald van de uit te voeren werkzaamheden voor de beleggingen, rekening houdend met omvang en risicoprofiel van de beleggingen, en deze vastgelegd in instructies. Daarnaast hebben wij een kwaliteitsreview uitgevoerd met betrekking tot de uitgevoerde werkzaamheden en de uitkomsten daarvan. Door deze werkzaamheden, gecombineerd met de hierna beschreven werkzaamheden, hebben wij voldoende en geschikte controle-informatie met betrekking tot de beleggingen voor risico pensioenfonds verkregen om een oordeel te geven over de jaarrekening.</p> <p>Wij hebben de gehanteerde waarderingsgrondslagen beoordeeld en controlewerkzaamheden uitgevoerd op de waardering van de beleggingen voor risico pensioenfonds per 31 december 2018.</p> <ul style="list-style-type: none"> – Voor niet-(beurs)genoteerde beleggingsfondsen zijn de waarderingsgrondslagen geverifieerd met gecontroleerde jaarrekeningen 2018 van deze fondsen en vastgesteld of de gehanteerde waarderingsgrondslagen en de belangrijkste uitgangspunten in de jaarrekeningen van deze beleggingsfondsen aansluiten op de grondslagen van de stichting. Waar deze (nog) niet beschikbaar zijn omvat de controle aansluiting met de meest recente (niet-gecontroleerde) rapportages van de fondsmanagers, waar van toepassing gecorrigeerd voor kasstromen tot aan balansdatum, alsmede onderzoek van de uitkomsten van back-testing procedures (met gecontroleerde jaarrekeningen) en de monitoring procedures van de uitvoeringsorganisatie. – Voor de waardering van de derivaten is een controle uitgevoerd op de netto contante waardeberekening en is de geschiktheid van de gehanteerde rentecurve, inclusief opslagen voor de risicokenmerken, onderzocht. <p>Tevens hebben wij de toelichtingen met betrekking tot de beleggingen voor risico pensioenfonds onderzocht.</p>
Belangrijke observaties	<p>Wij hebben geen materiële afwijkingen geconstateerd ten aanzien van de waardering van de beleggingen voor risico pensioenfonds per 31 december 2018 en de gerelateerde toelichting in de jaarrekening.</p>

Waardering van en toelichting ten aanzien van de technische voorzieningen

Risico

De technische voorzieningen, waaronder de voorziening pensioenverplichtingen voor risico pensioenfonds, betreffen een significante post in de balans van de stichting. De technische voorzieningen dienen krachtens de Pensioenwet te worden gewaardeerd op marktwaarde. De waardering is gevoelig voor de gehanteerde (actuariële) veronderstellingen en schattingselementen. Hier ligt een aantal belangrijke conventies aan ten grondslag namelijk dat voor de waardering uitgegaan wordt van de door DNB gepubliceerde rentetermijnstructuur alsmede de meest recente informatie (tafels) omtrent de levensverwachting, zoals gepubliceerd door het Koninklijk Actuarieel Genootschap (AG). In aanvulling op de tafels wordt gecorrigeerd voor de ingeschatte ervaringssterfte bij de stichting, zijnde de fondsspecifieke ervaringssterfte. Deze veronderstellingen hebben tezamen met de hoogte van de kostenopslag, waaraan eveneens schattingen ten grondslag liggen, bijzondere aandacht gehad in onze controle.

De stichting heeft de waarderingsgrondslagen voor de technische voorzieningen beschreven in de paragraaf 'Toelichting grondslagen' en een nadere toelichting opgenomen onder [8] 'Voorzieningen pensioenverplichtingen voor risico pensioenfonds'. Uit deze toelichtingen blijkt dat (schattings) wijzigingen hebben plaatsgevonden door overgang op de Prognosetafel AG2018, herberekening van de ervaringssterfte en aanpassing van de partnerfrequentie en het toegepaste leeftijdsverschil tussen man en vrouw. Volgens deze toelichting is de voorziening pensioenverplichtingen voor risico pensioenfonds hierdoor € 3,4 miljoen lager uitgekomen.

Het in het kader van onze jaarrekeningcontrole in aanmerking genomen risico is dat de technische voorzieningen niet toereikend gewaardeerd en toegelicht zijn.

Waardering van en toelichting ten aanzien van de technische voorzieningen	
Onze controleaanpak	<p>Bij de controle van de technische voorzieningen hebben wij gebruikgemaakt van de werkzaamheden van de certificerend actuaaris van de stichting. De certificerend actuaaris onderzoekt onder meer de toereikendheid van de technische voorzieningen en de naleving van een aantal specifieke wettelijke bepalingen. De certificerend actuaaris heeft daarbij gebruikgemaakt van de door ons in het kader van de jaarrekeningcontrole onderzochte basisgegevens, waaronder de pensioenaanspraken van deelnemers. Gegeven onze eindverantwoordelijkheid voor het oordeel over de jaarrekening als geheel hebben wij met de certificerend actuaaris onze planning, werkzaamheden, verwachtingen en uitkomsten afgestemd voor de controle van boekjaar 2018. Hierbij hebben wij specifiek aandacht gevraagd voor de toets van de ervaringssterfte op basis van de toegepaste prognosetafels en de effecten van de wijzigingen hierin, de toereikendheid van de kostenopslag alsmede de toepassing van de door DNB gepubliceerde rentetermijnstructuur.</p> <p>Wij hebben de gehanteerde waarderingsgrondslagen beoordeeld en controlewerkzaamheden uitgevoerd op de waardering van de technische voorzieningen per 31 december 2018:</p> <ul style="list-style-type: none"> – Daartoe hebben wij ons een beeld gevormd van de redelijkheid van de aannames en schattingen van het bestuur met betrekking tot de gekozen actuariële grondslagen alsmede de uitkomsten van het actuariële grondslagenonderzoek en de gehanteerde waarderingsgrondslagen besproken met de certificerend actuaaris. – Hierbij hebben wij met inachtneming van het oordeel van de certificerend actuaaris gelet op de besluitvorming van het bestuur, de recentheid van beschikbaar grondslagenonderzoek, de toetsing op de onderbouwing van de daarin opgenomen veronderstellingen, de uitkomsten van beschikbare tussentijdse evaluaties, de uitkomsten van de actuariële analyse over meerdere jaren en de aanwezigheid van een consistente gedragslijn. – Daarnaast hebben wij controlewerkzaamheden uitgevoerd om de gehanteerde basisgegevens te toetsen, waaronder het evalueren van de juiste werking van de interne beheersmaatregelen bij de pensioenuitvoeringsorganisatie, het verrichten van aansluitwerkzaamheden met de pensioenadministratie voor wat betreft de aantallen en de aanspraken en het beoordelen van het verloop en de uitkomsten van de actuariële analyse. <p>Tevens hebben wij de toelichtingen ten aanzien van de technische voorzieningen onderzocht.</p>
Belangrijke observaties	<p>Wij hebben geen materiële afwijkingen geconstateerd ten aanzien van de waardering per 31 december 2018 of de toelichting van de technische voorzieningen.</p>

Verklaring over de in het verslag over het boekjaar opgenomen andere informatie

Naast de jaarrekening en onze controleverklaring daarbij, omvat het verslag over het boekjaar andere informatie, die bestaat uit:

- het verslag van het bestuur, inclusief het voorwoord;
- de overige gegevens;
- het meerjarenoverzicht, het verslag Raad van toezicht, het verslag verantwoordingsorgaan en organisatie pensioenfonds.

Op grond van onderstaande werkzaamheden zijn wij van mening dat de andere informatie:

- met de jaarrekening verenigbaar is en geen materiële afwijkingen bevat;
- alle informatie bevat die op grond van Titel 9 Boek 2 BW is vereist.

Wij hebben de andere informatie gelezen en hebben op basis van onze kennis en ons begrip, verkregen vanuit de jaarrekeningcontrole of anderszins, overwogen of de andere informatie materiële afwijkingen bevat. Met onze werkzaamheden hebben wij voldaan aan de vereisten in Titel 9 Boek 2 BW en de Nederlandse Standaard 720. Deze werkzaamheden hebben niet dezelfde diepgang als onze controlewerkzaamheden bij de jaarrekening.

Het bestuur is verantwoordelijk voor het opstellen van de andere informatie, waaronder het verslag van het bestuur en de overige gegevens in overeenstemming met Titel 9 Boek 2 BW.

Beschrijving van verantwoordelijkheden voor de jaarrekening

Verantwoordelijkheden van het bestuur en de raad van toezicht voor de jaarrekening

Het bestuur is verantwoordelijk voor het opmaken en getrouw weergeven van de jaarrekening in overeenstemming met Titel 9 Boek 2 BW. In dit kader is het bestuur verantwoordelijk voor een zodanige interne beheersing die het bestuur noodzakelijk acht om het opmaken van de jaarrekening mogelijk te maken zonder afwijkingen van materieel belang als gevolg van fouten of fraude.

Bij het opmaken van de jaarrekening moet het bestuur afwegen of de stichting in staat is om haar werkzaamheden in continuïteit voort te zetten. Op grond van genoemd verslaggevingsstelsel moet het bestuur de jaarrekening opmaken op basis van de continuïteitsveronderstelling, tenzij het bestuur het voornemen heeft om de stichting te liquideren of de activiteiten te beëindigen of als beëindiging het enige realistische alternatief is. Het bestuur moet gebeurtenissen en omstandigheden waardoor gereede twijfel zou kunnen bestaan of de stichting haar activiteiten in continuïteit kan voortzetten, toelichten in de jaarrekening.

Het besluit van het bestuur tot vaststelling van de jaarrekening is onderworpen aan de goedkeuring van de raad van toezicht.

Onze verantwoordelijkheden voor de controle van de jaarrekening

Onze verantwoordelijkheid is het zodanig plannen en uitvoeren van een controleopdracht dat wij daarmee voldoende en geschikte controle-informatie verkrijgen voor het door ons af te geven oordeel.

Onze controle is uitgevoerd met een hoge mate maar geen absolute mate van zekerheid waardoor het mogelijk is dat wij tijdens onze controle niet alle materiële fouten en fraude ontdekken.

Afwijkingen kunnen ontstaan als gevolg van fraude of fouten en zijn materieel indien redelijkerwijs kan worden verwacht dat deze, afzonderlijk of gezamenlijk, van invloed kunnen zijn op de economische beslissingen die gebruikers op basis van deze jaarrekening nemen. De materialiteit beïnvloedt de aard, timing en omvang van onze controlewerkzaamheden en de evaluatie van het effect van onderkende afwijkingen op ons oordeel.

Wij hebben deze accountantscontrole professioneel-kritisch uitgevoerd en hebben waar relevant professionele oordeelsvorming toegepast in overeenstemming met de Nederlandse controlestandaarden, ethische voorschriften en de onafhankelijkheidseisen. Onze controle bestond onder andere uit:

- het identificeren en inschatten van de risico's dat de jaarrekening afwijkingen van materieel belang bevat als gevolg van fouten of fraude, het in reactie op deze risico's bepalen en uitvoeren van controlewerkzaamheden en het verkrijgen van controle-informatie die voldoende en geschikt is als basis voor ons oordeel. Bij fraude is het risico dat een afwijking van materieel belang niet ontdekt

wordt groter dan bij fouten. Bij fraude kan sprake zijn van samenspanning, valsheid in geschrifte, het opzettelijk nalaten transacties vast te leggen, het opzettelijk verkeerd voorstellen van zaken of het doorbreken van de interne beheersing;

- het verkrijgen van inzicht in de interne beheersing die relevant is voor de controle met als doel controlewerkzaamheden te selecteren die passend zijn in de omstandigheden. Deze werkzaamheden hebben niet als doel om een oordeel uit te spreken over de effectiviteit van de interne beheersing van de stichting;
- het evalueren van de geschiktheid van de gebruikte grondslagen voor financiële verslaggeving en het evalueren van de redelijkheid van schattingen door het bestuur en de toelichtingen die daarover in de jaarrekening staan;
- het vaststellen dat de door het bestuur gehanteerde continuïteitsveronderstelling aanvaardbaar is. Tevens het op basis van de verkregen controle-informatie vaststellen of er gebeurtenissen en omstandigheden zijn waardoor gereede twijfel zou kunnen bestaan of de stichting haar activiteiten in continuïteit kan voortzetten. Als wij concluderen dat er een onzekerheid van materieel belang bestaat, zijn wij verplicht om aandacht in onze controleverklaring te vestigen op de relevante gerelateerde toelichtingen in de jaarrekening. Als de toelichtingen inadequaet zijn, moeten wij onze verklaring aanpassen. Onze conclusies zijn gebaseerd op de controle-informatie die verkregen is tot de datum van onze controleverklaring. Toekomstige gebeurtenissen of omstandigheden kunnen er echter toe leiden dat de stichting haar continuïteit niet langer kan handhaven;
- het evalueren van de presentatie, structuur en inhoud van de jaarrekening en de daarin opgenomen toelichtingen;
- het evalueren of de jaarrekening een getrouw beeld geeft van de onderliggende transacties en gebeurtenissen.

Wij communiceren met de raad van toezicht en het bestuur onder andere over de geplande reikwijdte en timing van de controle en over de significante bevindingen die uit onze controle naar voren zijn gekomen, waaronder eventuele significante tekortkomingen in de interne beheersing.

Wij bepalen de kernpunten van onze controle van de jaarrekening op basis van alle zaken die wij met de raad van toezicht en het bestuur hebben besproken. Wij beschrijven deze kernpunten in onze controleverklaring, tenzij dit is verboden door wet- of regelgeving of in buitengewoon zeldzame omstandigheden wanneer het niet vermelden in het belang van het maatschappelijk verkeer is.

Eindhoven, 28 juni 2019

Ernst & Young Accountants LLP

w.g. drs. P.A.E. Dirks RA

Organisatie pensioenfonds

Bestuur

Het bestuur van SPNG is paritair samengesteld en bestaat uit ten minste acht personen. Ten aanzien van de pariteit wordt onderscheid gemaakt naar de geleding werkgevers en de geleding deelnemers en pensioengerechtigden.

In de geleding werkgevers hebben vier bestuursleden zitting die in onderling overleg worden voorgedragen door Nederlands Verbond van de Groothandel (NVG), Vereniging Herwinning Textiel (VHT) en Federatie Nederlandse Oudpapier Industrie (FNOI). In de geleding deelnemers en pensioengerechtigden hebben ten minste twee bestuursleden zitting namens de werknemers. Zij worden in onderling overleg door FNV, CNV Vakmensen en De Unie voorgedragen. Daarnaast worden twee bestuursleden namens pensioengerechtigden benoemd na verkiezing door de pensioengerechtigden.

De samenstelling van het bestuur is in 2018 gewijzigd. Op 31 december 2018 heeft de heer Schellekens zijn lidmaatschap van het bestuur van SPNG neergelegd. Het bestuur dankt de heer Schellekens voor zijn inzet voor SPNG en betreurt zijn vertrek. Voor de invulling van de vacature wordt de heer Marchée voorgedragen door het NVG. Gedurende 2018 zijn de heren Van Diepen en Lahiri door het bestuur benoemd. Eerder waren zij toevoerder van het bestuur. Gedurende 2018 heeft het bestuur pensioengerechtigden uitgenodigd om zich kandidaat te stellen voor twee vacatures. Na toetsing van de reacties op het profiel bleven twee kandidaten over. De heer Filippini is herbenoemd en de heer Moerkerken is benoemd als toevoerder. Na afronding van enkele pensioenopleidingen zal hij als bestuurslid worden benoemd. De heer Lonsain is eind 2018 herbenoemd voor een periode van vier jaar.

Per 31 december 2018 was het bestuur als volgt samengesteld.

Naam	namens	geb jaar	lid sinds	einde zittingstermijn
De heer I. Slikkerveer (vz)	De Unie	1963	1 juni 2006	2019
De heer H.J.A. Brak (vz)	VHT/FNOI	1946	29 mei 2010	2020
De heer R. van Diepen	NVG	1959	22 januari 2018	2022
Vacature ¹⁾	NVG			
Vacature ²⁾	NVG			
De heer. C. Lonsain	CNV Vakmensen	1957	20 januari 2011	2022
De heer S. Lahiri	FNV	1981	16 april 2018	2022
De heer C.H.L.M. Filippini	PG	1953	1 juli 2014	2022
Vacature ³⁾	PG			
De heer M. Marchée	toevoerder	1975		
De heer C.J. Moerkerken	toevoerder	1951		

1) Voor deze vacature is de heer M.E.T. Marchée door NVG voorgedragen.

2) Deze vacature staat open.

3) Voor deze vacature is de heer C.J. Moerkerken na verkiezingen voorgedragen namens pensioengerechtigden.

Bestuurscommissies

Het bestuur van SPNG wordt ondersteund door de volgende commissies (meest recente situatie).

Dagelijks bestuur

De heer I. Slikkerveer, voorzitter

De heer H.J.A. Brak, vicevoorzitter (tot 1 maart 2019)

De heer R. van Diepen (vanaf 1 maart 2019)

Commissie beleggingsbeleid

De heer C.H.L.M. Filippini, voorzitter

De heer R. van Diepen, toehoorder

De heer S. Lahiri, toehoorder

De heer P. Langereis, bestuursbureau (PTR Consulting)

De heer G. Sirks, extern adviseur (Sirks Interim Management)

Commissie risicomanagement

De heer C. Lonsain, voorzitter

De heer S. Lahiri

De heer H.J.A. Brak

De heer M. Marchée, toehoorder

De heer P. Langereis, bestuursbureau (PTR Consulting)

Mevrouw C. Lock, bestuursbureau (NVG)

Commissie pensioen en communicatie

De heer H.J.A. Brak, voorzitter

De heer I. Slikkerveer

De heer C. Lonsain

De heer C.J. Moerkerken, toehoorder

De heer P. Langereis, bestuursbureau (PTR Consulting)

Mevrouw C. Lock, bestuursbureau (NVG)

Raad van toezicht

Het intern toezicht van het fonds wordt uitgeoefend door een raad van toezicht. De raad van toezicht bestaat uit ten minste drie onafhankelijke, deskundige gezaghebbende personen. De taken en bevoegdheden van dit orgaan evenals de samenstelling, benoeming en werkwijze zijn vastgesteld in de statuten van het fonds en het reglement raad van toezicht.

Per 31 december 2018 was de bemensing van de raad van toezicht als volgt:

Naam	lid sinds	einde zittingstermijn
Mevrouw M. Meijer - Zaalberg (voorzitter)	1 december 2018	2021
De heer R. Westhoff †	1 december 2018	
De heer A.J.M. van Amerongen	1 december 2018	2021

De leden van de raad van toezicht zijn per 1 december 2018 aangetreden. Met de toezichthouder is afgestemd dat zij geen bevindingen over 2018 rapporteren in het jaarverslag 2018. De vorige leden van de raad van toezicht hebben hun bevindingen over 2018 (tot het moment van aftreden) gerapporteerd in het jaarverslag 2017.

Verantwoordingsorgaan

Het bestuur heeft een verantwoordingsorgaan ingesteld dat voldoet aan de Pensioenwet. De taken en bevoegdheden van dit orgaan zijn vastgelegd in de statuten van het fonds en het reglement van het verantwoordingsorgaan.

Het verantwoordingsorgaan bestaat uit leden die de volgende drie geledingen vertegenwoordigen: de deelnemers, de pensioengerechtigden en de aangesloten werkgevers. Het NVG, VHT en FNOI benoemen in onderling overleg de leden die de werkgevers vertegenwoordigen in dit orgaan. FNV, CNV Vakmensen en De Unie benoemen in onderling overleg de leden namens de deelnemers en de pensioengerechtigden.

De heren Dudok en Smaal hebben hun lidmaatschap van het verantwoordingsorgaan per 31 december 2018 neergelegd. Het bestuur van SPNG dankt beide heren voor hun jarenlange inzet voor SPNG en betreurt hun vertrek. De heer Dudok wordt opgevolgd door de heer Kil. De vacature namens VHT/FNOI staat nog open. Verder is gedurende 2018 mevrouw Pieters benoemd namens het NVG. De heer Proosdij is per 31 december 2018 herbenoemd voor een tweede termijn van vier jaar.

Per 31 december 2018 was de bemensing van het verantwoordingsorgaan als volgt:

Naam	namens	geb. jaar	lid sinds	einde zittingstermijn
De heer C. Kil	CNV Vakmensen (PG)	1948	2018	2022
De heer G. de Jong	FNV (PG)	1938	2005	2020
De heer H.S. v. Proosdij	De Unie (DN)	1953	2014	2022
Mevrouw W. Pieters	NVG	1969	2018	2022
Vacature	VHT/FNOI			

Voor het oordeel van het verantwoordingsorgaan over het gevoerde beleid in 2018 wordt verwezen naar pagina 45.

Betrokken externe partijen

Bestuursbureau en -ondersteuning

Nederlands Verbond van de Groothandel (NVG) te Den Haag

PTR Consulting te Bussum

Administratie

Als administrateur voor het pensioenfonds zorgt AZL N.V. en Stichting AZL (AZL) voor de pensioen- en deelnemersadministratie, de financiële administratie en de jaarverslaglegging.

Verzekering/ herverzekering

Nationale-Nederlanden Levensverzekering Maatschappij N.V. te Rotterdam (verzekerd deel)

Aegon Levensverzekering N.V. te Den Haag (verzekerd deel)

Zwitserleven N.V. te Amstelveen (eigen beheer deel, overlijdensrisico en arbeidsongeschiktheid)

Vermogensbeheer (eigen beheer)

Achmea Investment Management te Zeist

Accountant

EY Accountants LLP te Maastricht

Waarmerkend actuaris

Milliman Pensioenen vof, te Amsterdam

Actuarieel adviseur

Support Company B.V. te Hoofddorp

Adviseur vermogensbeheer

Sirks Interim Management te Boxtel

Compliance officer

Nederlands Verbond van de Groothandel te Den Haag

Nevenfuncties beleidsbepalers SPNG

Naam beleidsbepaler

De heer I. Slikkerveen, voorzitter

De heer H.J.A. Brak, vice voorzitter

De heer R. van Diepen, bestuurslid

De heer C.H.L.M. Filippini, bestuurslid

De heer S. Lahiri, bestuurslid

De heer C. Lonsain, bestuurslid

De heer C.J. Moerkerken, toehoorder

De heer M.E.T. Marchée, toehoorder

Nevenfuncties in de pensioensector

De Unie, senior adviseur pensioenen

PF Architectenbureaus, bestuurslid

SPO, lid examencommissie

Geen

AGH, bestuurslid

Bpf Detailhandel, bestuurslid

Bpf Levensmiddelen, bestuurslid

Bpf AVH, bestuurslid

Bpf Vervoer, bestuurslid

CNV Vakmensen, pensioenfondsbestuurder

Pensioenfonds Wonen, bestuurslid

Bpf AVH, bestuurslid

Bpf Particuliere Beveiliging, bestuurslid

Bpf HiBiN, bestuurslid

Geen

Geen